

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vzroki sedanje krize

V sedanji krizi gospodarstva po vsem svetu je faik seveda radoveden, kateri so pravi vzroki te krize. Razume se, da so vzroki po raznih deželah različni, so pa nekateri, ki veljajo za ves svet enako. Če pregledamo, kaj so najveljavnejši narodni ekonomisti sveta o tem dozdaj pisali, in če izločimo to, v čemer se ne vjemajo, dobimo sledečo sliko:

Največ je svetovne gospodarske krize seveda kriva vojna 1914—1918 in sledeča velika ruska revolucija, ki je ustvarila ogromno državo, katera se ne more vrediti v gospodarsko-socialno strukturo ostalega sveta. Vojna je oslabilila vse narode, bodisi one, ki so se udeležili, bodisi one, ki so izpočetka kot nevtalci iz vojne vlekli dobiček; je premaknila bogastvo iz enih slojev na druge; povzročila prenaplajeno industrializacijo, zgradila brezsmiselne carinske zidove, uvedla plačevanje ogromnih tributov in ustvarila splošno nezaupanje, ki napačno razdelitev kapitala in kreditov le še povečuje.

Vendar pa vojna, tako ugotavljajo narodni ekonomisti soglasno, ni edini vzrok sedanje krize. Krizo so povzročili tudi vzroki, ki so v sistemu in metodah kapitalističnega gospodarstva samega.

I. Značilno za sedanjo svetovno krizo je, da industrijska kriza sovpada z agrarno, česar prej ne navadno ni bilo. Zakaj v slučaju krize okrepila uspevajče poljedelstvo s svojo neoslabljeno kupno močjo trg rokodelskih in industrijskih proizvodov in mu lahko, ako industrijska kriza privede do padca cen, odvzame več blaga nego prej. Če pa se poljedelstvo pride v stisko, potem je sploh ves trg ruiniran. Med vzroki agrarne krize pa navajajo ekonomisti skoraj po vsem svetu: 1. spremembo ljudske prehrane in 2. nadprodukcijo. Celo desetletje že ljudje ne uživajo več toliko dosedanjih proizvodov poljedelstva, to je kruha in krompirja, kotikar finjših in več vrednih proizvodov vrtnarstva in živinoreje, ki so plod plemenitejše nege, to so: sadje, sočivje, jajca, mleko in mlečni izdelki. Ta sprememba hrane celokupnega prebivalstva zahteva primerno spremembo produkcije. Ker se poljedelska proizvodnja ni v tem zmislu preusmerila, zato je ponudba produktov, kojih konsum iz gori omenjenega razloga pada, še celo narasla, namesto da bi padla, in to je glavni vzrok sedanje agrarne krize.

Kar so tiče poljedelske nadprodukcije, je čedalje večja uporaba umetnih gnojil in skrbnejša izbira semenskega blaga imela za posledico veliko večji donos žetve, nego v prejšnjih desetletjih. Na drugi strani pa so traktorji in ostali poljedelski stroji uspešili za žitno setev ogromna, doslej neizrabljena zemljišča. Zaradi tega je svetovni trg poplavljen z žitom, ki tem bolj lažji cen, ker so novi stroji pocenili tako setev kakor žetev. Tej ponudbi odgovarja povpraševanje tem manj, ker ni padla sama potreba po človeških živilih, ampak zaradi razširjenja avtomobila tudi potreba po živalski krmi. Cene žita so zato padle za polovico, pri gotovih vrstah pa celo za eno tretjino napram cenam leta 1927! Najbolj so trpele države, ki pridelujejo en sam poljedelski produkt, na pr. Argentina (pšenica), Kuba (sladkor) in Brazilija (kava). Padec cen je v teh deželah povzročil, kakor znano, naravnost politične revolucije.

Dosedanji ukrepi držav, da zaščitijo poljedelško proizvodnjo s pomočjo visokih carin, zla niso izboljšali, ker konsumenta obremenjujejo preko znošljive mere. Treba je pa agrarno krizo rešiti, kajti oslabitev kupne moči poljedelskega prebivalstva je ozdravljenju celokupnega gospodarstva najbolj na poti. Agrarno krizo premagati je tem težje, ker ni še izlepa pričakovati izboljšanja konjunkturalne industrije po velikih investicijah, ker tudi industrija trpi na nadkapaciteti in nadprodukciji. Zato ekonomisti začnejo svetovati preusmeritev poljedelske produkcije v gori omenjenem smislu od dosedanjih produktov na druge.

II. Tako agrarne kakor industrijske nadprodukcije ne smemo razumeti tako, kakor da bi se proizvajalo sploh preveč dobrin na svetu, ampak tako, da med količinami posameznih proizvodov ni več pravičnega razmerja. Pravičnega razmerja pa tudi ni med produkcijsko silo industrije in pa kupno močjo konsumenta. Neke posebnosti današnjega gospodarskega sistema je namreč ta, da povečanju produkcijskega aparata sledi izboljšanje dohodkov veliko prepozno. Če so pa prej take krize spričo manjšega razvoja industrije in močnega narasla prebivalstva napredek proizvodnje samo nekoliko ustavile in se je potem industrija, ko se je kupna moč konsumenta zvišala, zopet razvijala dalje, se danes industrijska proizvodnja krči, ker za dogledno dobo ne more več računati na zadostno povpraševanje. Začela se je namreč prenaplajena in nepremišljena industrializacija, v industrijske naprave se je vložilo preveč kapitala, ki je danes, kakor pravimo, zmrznil. Mi imamo pred seboj nebrzdano in narodnogospodarsko naravnost pogubno ekspanzijo gotovih industrijskih panog po vojni. To velja na pr. za umetno svilo, aluminij, dušike itd., kojih proizvodnja bi lahko že v prejšnjem obsegu krila vso potrebo sveta, pa so kljub temu kapitalisti vtaknili v njihovo razširjenje cele milijarde! Te napačne investicije, ki pomenijo naravnost mehanje denarja skozi okno, so eden glavnih vzrokov današnje industrijske krize.

Vzroki te industrijske ekspanzije so znani. Nova podjetja in novi trusti naj bi s svojimi dividendami nasitili pohlep kapitalistov. In tako so trusti, ki naj bi proizvodnjo racionalizirali in potrebo po industrijskih proizvodih korektno in poceni krili, narobe pripomogli samo k najneracionalnejši potratni moči. Namesto da bi trusti omejili

47.000 Japoncev na poti na sever

Ob Nonniju se je začela velika bitka

Kitajski ekscesar odpotoval v Mukden

London, 14. nov. Na reki Nonni se je že začela velika bitka med Japonci in »armadoc kitajskega generala Mačančana. Japonci seveda trdijo, da so kitajske čete prekršile premirje in napadle japonske predstraže. Telegrami iz Pekinga pa trdijo, razume se, ravno nasprotno. Na vsak način je japonski konzul v Cicikarju svetoval poveljniku kitajske armade, da naj se sploh umakne iz mesta Cicikarja, ker je sicer konflikt med obema armadama neizogiben. Nato je general Mačančan, kakor trdijo v Tokiu, dal nalog, da se japonski konzul aretirajo. Kitajski vojniki so nato obkolili konzulat in aretirali tako konzula kakor njegovo osebje. Kitajska poročila pa pravijo, da je general dal le obkoliti hišo, da kontrolira, kdo hodi h konzulu.

Japonci bodo zavzeli Cicikar

Severno od reke Nonni je že prišlo do spopada med japonsko in kitajsko konjenico, ne da bi bil znan rezultat. Da se je bitka res obnovila, temu je dokaz to, da dosevajče v mandžurska mesta transporti z japonskimi ranjenci. Na vsak način je položaj generala Mačančana kljub temu, da dobiva orožje in municijo od Rusov, jako kritičen. Japonci so se namreč polastili popolnoma železniške proge Supinkaj—Taanan do Angančija ob vzhodnokitajski železnici, tako da z lahkoto prevažajo na bojišče iz Mukdena kolikor čet hočejo, dočim je general Mačančan popolnoma odrezan od Mandžurije, oziroma Kitajske. Pomoč, ki jo od strani Rusije uživa, obstoji iz tako zvanega rdečega bataljona Kitajcev in Korejcev, ki živijo v Sovjetski Rusiji in so jih Sovjeti opremili z orožjem in municijo. General Mačančan pa tudi nima denarja, da bi dolgo vzdrževal svojo »armadoc«.

Cepprav je znano, da se severno od Nonnija že vršijo bitke, kojih cilj od japonske strani je, da se zavzame mesto Cicikar, ki obvladuje severno Mandžurijo, oziroma vzhodnokitajsko železnico, pa japonski generalni stan v Mukdenu seveda celo sivar slika po svoje. Vrhovni poveljnik japonske armade v Mandžuriji, general Hongo, je izjavil dopisniku United Press, da je general Mačančan je lojalno začel zopetno ofenzivo proti Japoncem, prelomivši premirje, zaradi česar je japonski poveljnik ob reki Nonni prisiljen, da zavzame vso železniško progo iz Taanana do Cicikarja. Kar se tiče Cicikarja samega, bo njegovo zavzetje neizogibno, ker tvori glavni stan generala Mačančana in njegovih čet, ki so bile opremljene in oborožene od ruske sovjetske armade.

V Mukdenu se zbira velika japonska armada, po številu 47.000 mož, ki bodo odšli, kakor hitre bodo zbrani, deloma na sever, deloma bodo razmešeni na jugu za slučaj, če bi bilo treba operirati proti četam, ki jih zbira bivši guverner treh mandžurskih provinc, maršal Cansulijan v Pekingu.

Premeten japonski komplet

Zdaj se tudi doznava, zakaj so izbruhili nemiri v Tiencinu. Ti nemiri so bili inscenirani od Japoncev z namenom, da se odvrne pozornost od kompota, ki je bil te dni izvršen, da se posadi na prestol Mandžurije bivši kitajski cesar Pu Ji. Pu Ji, ki je bil še otrok, ko so Kitajci strmoglavili svojo dinastijo, ki je, kakor znano, doma iz Mandžurije in je vladala nad Kitajsko 300 let, je živel dozdaj v pregnanstvu v mednarodnem delu mesta Tiencin. Japonci so ga potom japonskega majorja Doihara, ki se nahaja v njegovem spremstvu, pregovorili, da sprejme kandidaturu na prestol neodvisne mongolske države, ki se je te dni proglasila v Mukdenu. Medtem, ko je Pu Ji odpotoval iz Tiencina na japonski torpedovki v smeri na Port Artur, odkoder se odpelje z vlakom v Mukden, so Japonci vpriporili v Tiencinu nemire, da bi nihče ne zapazil odhoda bivšega kitajskega cesarja.

konkurenco in neracionalno ekspanzijo obratov, tako da bi se kapital prihranil, so povzročili ravno nasproten učinek: uničuje se kapital, drugič pa se pospešuje veleobrat na škodo malega in srednjega obrata, kar pa pomeni največjo škodo za narodno gospodarstvo. Sedanja kriza je dokazala, da je mali in srednji obrat boljša obramba proti krizi, nego je veleobrat. Čim večji je sektor veleobrata v državi in čim bolj se krči mali in srednji obrat, tem bolj je država izpostavljena pogubnim gospodarskim krizam.

III.

Racionalna racionalizacija industrije je pametna, neracionalna racionalizacija, ki se je začela po vojni, pa je naravnost norost. Ta racionalizacija ni prišla toliko iz hladno računajoče pameti evropske veleindustrije, ampak je posnemanje Amerike, nadalje je nastala iz nejevolje industrije nad dvigom mezd in iz napačne tehnične ustvarjanja. O rentabilnosti in šansah razpočevanja pa si gospodarstveniki, ki so se navdušili za racionalizacijo, niso bili čisto na jasnem. Ta lahkomišljenost se je maščevala, zakaj ogromni izdatki za tehnično izboljšanje obratov so se sedaj izkazali po velikem delu kot napačna investicija, ker racionalizirana podjetja svoje zvišane storitve danes enostavno ne morejo izrabiti, kljub temu, da so seveda obremenjena z visokimi obrestmi za investicijski kapital. Vrh tega pa je racionalizirana industrija ob-

Ro Pu Ji dospe v Mukden, ga bo nova mandžurska vlada naprosila, da zasede prestol. V Mukdenu so že razobešene zastave bivšega cesarstva.

Rusi ogorčeni

Rusko časopisje silno napada japonsko zaradi lažnivih poročil iz Tokia, češ, da Rusija podpira generala Mačančana. Japonska — pravijo — razširja re laži zato, da bi pridobila na svojo stran evropske velesile, ki smatrajo Japonsko za avantgardo v boju proti Sovjetom. Rusija se nikakor neče vmešavati v spor med Kitajsko in Japonsko,

Ruske čete posegle v boj

London, 14. nov. tg. Po vesteh iz Harbina divja nova strašna bitka za most čez reko Noni. Japonci so z letali pripravili napad konjenice in s tem začeli ofenzivo, bili pa so odbiti, ker pomaga Kitajcem brigada ruskih čet, in se sedaj bližajo mostu. General Ma je brzojavil kitajski vladi v Harbinu: »Informirajte Zvezo narodov, da je položaj obupen. Prosite jo, da poskusi zadržati Japonce.« V Cicikarju so Kitajci zasedli japonski konzulat in aretirali konzula ter njegovo osebje.

Velesile na strani Japoncev

Mandžurija je za Kitajsko izgubljena

Pariz, 14. nov. Ž. Kljub alarmantnim vestem, ki dnevno prihajajo preko Londona in Washingtona z daljnega vzhoda, prevladuje v francoskih političnih krogih optimizem in vsi pričakujejo, da se bo japonsko-kitajski spor mirno rešil, kakor pred letom dni kitajsko-ruski spor. Pogajanja se bodo vršila na licu mesta in bodo imela več ali manj lokalni značaj. Pogajanja pa se bodo vršila tudi v drugi smeri in bodo političnega značaja ter se bodo v glavnem nanašala na znanih pet japonskih točk od 24. oktobra. Ta pogajanja se bodo vodila v Evropi, najbrže v Londonu, Parizu ali pa Zenevi.

Optimistično razpoloženje Francije pa ne deli diplomatski zbor drugih držav, ki so prepričane, da se japonska vlada ne bo mogla upreti nacionalni zahtevi Japoncev, ki zahtevajo odločitev v vprašanju Mandžurije, čeprav bi se morala Japonska izbristati iz Zveze narodov. V diplomatskih krogih poudarjajo, da ameriški gospodarski finančni krogi ne nasprotujejo več japonski ekspanziji na Daljnem Vzhodu in celo simpatizirajo z japonsko akcijo v Mandžuriji. Ti krogi zastopajo stališče, da bi vsled japonske pacifikacije ti kraji postali lahko dostopni za mednarodno konkurenco. Japonska hoče urediti trgovino in gospodarstvo na tem ogromnem področju, ki za sedaj ni bil pristopen za trgovino vsled neprestanih nemirov. Razen tega je Mandžurija dobro služila komunistični propagandi. To ameriško, čeprav neslužbeno stališče, zavzema tudi Velika

ker bi to pomenilo začetek konca kitajske države. Da Rusi ne podpirajo Mačančana, sledi jasno iz dejstva, da se armada tega generala nahaja moralno in materialno v zelo slabem stanju in se bo morala dati ali od Japoncev do zadnjega moža pobiti, ali pa se umakniti na mongolski ali pa na ruski teritorij. — Ameriški listi pa pišejo: Japonci hočejo zasesti Cicikar in pomakniti svoje čete tja do Mančulija na kitajsko-ruski meji zato, da onemogočijo vsak ruski transport v Mandžurijo in preprečijo dejansko eventualno pomoč Rusije, ako bi ta bila v bodočnosti nameravana.

V Pekingu, Tjencinu in Mukdenu je silno razburjenje zaradi vesti, da je bivši kitajski cesar na poti v Mandžurijo.

Newyork, 14. nov. tg. Japonci pošiljajo ogromne množine zlata v Združene države, ki so včeraj v 30 dneh dosegle rekordno višino 82 milijonov dolarjev. Bančni krogi v Kaliforniji vidijo pri tem skrbno pripravo Japonske za razsežne vojaške operacije. Državni departement je optimističen, dasi odklanja potrdilo londonskih vesti o mirovni formuli Stimsona, ki bi bila ugodna za Japonce.

Britanija, ki upa, da bi bila postavljena s tem meja komunistični propagandi, ki skozi nekontrolirano področje Mandžurije in ogromnih mongolskih step ogroža meje britanskih posestev v Indiji. Z japonske strani se zatrjuje, da je kljub vsem demantijem prišla Japonska vlada v posest dokazov, da Rusija materialno in z orožjem podpira Kino. To vse dokazuje kitajsko-ruski kongres, ki traja že 10 dni in v zahodnem delu pokrajine Quangs. Japonska dalje trdi, da se med ujetniki nahajajo tudi sovjetski agitatorji in dobrovoljci.

Japonska se igra z ZN

Pariz, 14. nov. tg. Petit Parisien piše, da se je v zadnjih sestankih Brianda z japonskim poslanikom že dosegla kompromisna formula za poravnavo mandžurskega konflikta, ki je tem dosegljivjša, ker izhaja z japonske strani. Po teh vesteh bo Svet Zveze narodov poslal komisijo strokovnjakov, da proučijo anarhijo v Mandžuriji. V tej komisiji bodo vojaški atašeji držav članice Zveze narodov, ki so nastanjeni v Tokiu in ki imajo nalogo poleg teh ugotovitev kontrolirati tudi pogajanja med japonskim vrhovnim poveljstvom in kitajskimi oblastmi v Mandžuriji glede izpraznitve. Razen tega se bodo vršila paralelno tudi direktna diplomatska pogajanja med Kitajsko in Japonsko v Zenevi, Parizu ali Londonu, in sicer brez nadziranja Zveze narodov, da se izognejo vsakršnemu pritisku.

Cehoslovaška se pogaja s sovjeti

Praga, 14. nov. Ž. Agencija Express poroča, da se v Berlinu vodijo češkoslovaško-ruska trgovinska pogajanja.

Preosnova madžarske vlade

Budimpešta, 14. nov. Ž. V madžarskih političnih krogih zatrjujejo, da bo prišlo v najkrajšem času do rekonstrukcije vlade grofa Karolyja. Zunanji minister Valko bo odstavljen, na njegovo mesto pa pride Avgust Gratz, bivši zunanji minister in znani pristaš orientacije za sodelovanje s posebnimi državami, predvsem z Jugoslavijo.

Gospodarski sporazum med Avstrijo in Madžarsko

Budimpešta, 14. nov. Ž. Čuje se, da je sklenjen načelni sporazum med Madžarsko in Avstrijo v vprašanju deviznega cleariga. Po tem sporazumu bo Madžarska plačevala blago na Dunaju v püngö, Avstrija pa bo plačevala blago v Madžarski v šilingih. Otvorjeni bosta devizni blagajni na Dunaju in v Budimpešti. V trgovini z žitom in živo živino ne bo velikih sprememb. Madžarska bo lahko izvozila toliko živine, kolikor je to s pogodbo določeno.

romenila vso državo s fenomenalnim številom brezposelnih.

Ravno to poglavje dokazuje popolno brezglavost po golem dobičku brez vsakega drugega premisleka etremčnega povojnega velekapitalizma. Prebivalstvo se je po vojni po vsem svetu sila povečalo, čeprav rojstva nazadujejo. V Nemčiji na pr. je število delovnih ljudi, ki znaša nekako polovico vsega prebivalstva, za 6 do 7 milijonov višje, nego leta 1913 v istih delovnih strokah. Celotno ob najugodnejši konjunkturi je znašalo število brezposelnih tri četrtine milijona, v Angliji pa ob isti ugodni konjunkturi vedno nad 1 milijon. Kljub temu je veleindustrija nabavila veliko predrage stroje, s čemer je bilo postavljenih pet- do šestkrat toliko delavcev kot v normalnem času na ceno! Izkušnja je tudi pokazala, da se število delavcev, ki so radi novih strojev izgubili delo v določeni stroki, nikakor ne kompenzira po številu delavcev, ki so potrebni za produkcijo novih strojev. Zlo brezposelnosti pa je veleindustrija povečala s tem, da se zaradi svojega atavističnega profitarstva krčevito brani znižati delovno dobo, kakor bi to spričo racionalizacije bilo edino logično.

IV.

Čisto pogrešena je tudi mezdna politika in politika cen v modernem gospodarstvu. Umetno vzdrževanje visokih cen je imelo za posledico, da se je preprečilo razširjenje razpočevanja, kakor bi

njujno odgovarjalo povišanju storitve. Ta napačna politika cen je zato sedanjo krizo tako povzročila kakor utrdila. Brazilija na pr. s svojo valorizacijo kave, Kanada z žitnim pulom, Avstralija pa z državno garancijo za cene žita so naravnost umetno in sistematično vzgojile sedanjo krizo. Isto velja za meze. Današnji položaj je tak, da so dohodki delavca in srednjega človeka, predvsem uradnika, padli dvakrat bolj, nego so padli zaradi krčevitega vzdrževanja previsokih cen stroški za preživljanje. Najboljši ekonomisti so si jasni o tem, da se kriza ne bo premagala po nadaljnjem znižanju mezd in plač, ampak samo po znižanju cen in radikalnem odpisu po nepotrebnem investiranem kapitalu.

V.

Jako važen vzrok krize, ki ga žal na tem mestu zaenkrat ne moremo obširneje obravnavati, je po mnenju vseh ekonomov tudi v tem, da tako države kakor posamezniki veliko preveč trošijo, nego dovoljujejo obstoječa sredstva. Neki angleški ekonom je glede tega zapisal sledeče, globokega uvaževanja vredne besede: »Zunanji gospodarski reformi se mora pridružiti duhovna reforma v tem smislu, da se vrnemo iz svoje današnje megalomanije k preprostem in skromnejšemu življenju, da zopet uveljavimo gospodarske principe prejšnjih generacij, ki so se držale načela, da naj posamezniki in države živijo strogo po svojih sredstvih, ne pa na — puff«

Grandi lahko mnogo škoduje

Amerika bo pomagala samo zedinjeni Evropi

Zeneva, 14. nov. V krogih Zveze narodov polagajo na potovanje italijanskega zunanjega ministra Grandija v Washington precejšnjo važnost. Grandijev obisk se niti zdaleč ne more meriti z obiskom francoskega ministrskega predsednika Laval, kakor ugotavlja znani publicist Warrant Martin v tujščinem »Journal de Geneve«, ker pomeni Francija za Združene države in za Evropo vse kaj drugega kakor Italija. Hoover, ki bi rad obnovil gospodarstvo Združenih držav, ve, da je treba najprej pripomoči Evropi do gospodarskega prospeha; v ta namen je treba zagotoviti uspeh razorožitvene konference. Za prvo in drugo je neobhodno potrebno sodelovanje Francije. Združene države torej potrebujejo nekaj od Francije in so

ji morale za to tudi nekaj obljubiti, kakor sodelovanje, varnost itd. Položaj Italije je vse drugačen. V finančne mogočede Italija ne more nič ponuditi, kvečjemu kaj prositi.

Grandija je povabil v Washington Stimson, ko se je mudil v Rimu, to je, še preden je prejel Laval Hooverjevo vabilo. Grandi lahko stori v Washingtonu veliko dobrega ali pa tudi veliko slabega. Amerika bi bila pripravljena, popustiti v vprašanju črtanja medzvezniških dolgov, toda le pod pogojem, ako Evropa izvede razorožitev. Če se Evropa pomiri in zedini, bo Hoover od Američanov lahko tudi zahteval, da prevzamejo soodpornost za mir v Evropi, to je, predvsem za francosko varnost. Če pa ne bo Evropa nastopala napram Ameriki zedinjeno in bodo Američani do-

bili vtis, da se med seboj kolje, potem bodo vsi Hooverjevi načrti padli v vodo. Amerika ne bo hotela zagotoviti varnosti Francije in Francija ne bo radi tega hotela pristati na razorožitev, ker se pač ne bo čutila dovolj varne. Od tega bo imela škodo tudi Italija sama. V interesu Italije, ki ne more več konkurirati v oboroževanju s Francijo, je namreč, da se čim bolj radikalno izvede razorožitev; tako bi finančno šibka Italija lahko prihranila milijarde. Če bo Grandi postopal v Washingtonu v tem smislu, bo Evropi le koristil. V primeru pa, da bi skušal rovariti za hrblom Francije in bi s tem podal Američanom sliko razvane Evrope, bi mnogo škodil ne samo Evropi, temveč predvsem Italiji sami.

Naša trgovinska pogodba s Francijo

Izjava poslanika g. Darda

Belgrad, 14. nov. I. Francoski poslanik Emil Dard je danes podal častnikarjem nekoliko pojasnil o pogodbi, katero sta Francija in Jugoslavija podpisali dne 7. t. m. in ki se nanaša na izvoz našega žita. Iz teh izjav sledi, da so se pogajanja pričela že junija meseca in da spada pogodba popolnoma v okvir vseh sedanjih prizadevanj francoske vlade, da pride na pomoč poljedelskim državam v Vzhodni Evropi. Po tej pogodbi bo Francija rezervirala za jugoslovansko žito 10% svojega celokupnega žitnega uvoza, ki bo letos posebno velik zaradi slabše domače žetve v Franciji. Izračunano je, da bo jugoslovanski delež znašal 15.000 vagonov. Francija bo kupila to žito od privilegirane izvoznega društva, ki bo moralo ob uvozu

plačati normalne carine. 30% od te carine pa bo potem vrnjenih Jugoslaviji. Za protiuslugo je Jugoslavija znižala nekatere postavke na francoske proizvode, ne da bi bila Francija s tem pristala na načelo preferencialnega carinskega tarifa. To pomeni, da bo znižanje šlo tudi v korist ostalim inozemskim državam, ki majo z Jugoslavijo trgovinske pogodbe na podlagi klavzul največjih ugodnosti. Pogodba je podpisana za dobo 3 let. Poslanik Dard je izjavil, da bo ta pogodba odprla novo dobo v medsebojni izmenjavi blaga med obeh državama in da bo Jugoslavija v stanju ohraniti francoski trg tudi potem, ko bo pogodba izgubila svojo veljavo.

Nov zakon o orožništvu

Belgrad, 14. nov. I. Službene Novine objavljajo nov zakon o orožništvu, ki izpolnjuje zakon od 27. septembra 1931. Poglavitni del zakona se peča z

ureditvijo plač,

ki so dobile sledečo razporedbo:

Narednik vodnik I. razr. dobiva plačo 810 Din, ki se periodično povišuje na Din 880, 950 in 1020, a draginjska doklada znaša v I. razredu Din 1050, v II. 1000 in v III. 950 Din. Naredniki-vodniki II. razreda imajo plačo 660 Din, ki se periodično povišuje na 710, 760 in 810 Din, draginjska doklada pa znaša 990, 950 in 900 Din. Naredniki-vodniki III. razreda dobivajo plačo 545 Din, ki se periodično povišuje na 595 in 660 Din, draginjska doklada pa znaša 930 in 870 Din. Naredniki dobivajo temeljno plačo 445 Din, ki se periodično povišuje na 495 in 545 Din, draginjska doklada pa znaša 870, 860 in 860 Din. Podnaredniki imajo temeljno plačo 320 Din, ki se periodično povišuje na 370 in 445 Din, draginjska doklada pa znaša 870, 860 in 850 Din. Kaplari imajo temeljno plačo 200 Din, ki se periodično povišuje na 220, 240, 260, 280, 300 in 320 Din. Draginjske doklade znašajo 860, 850 in 840 Din. Stalni orožniki dobivajo temeljno plačo 195 Din, draginjske doklade pa znašajo 850, 800 in 700 Din.

Družinske doklade za otroke dobivajo do vključno treh otrok začasni orožniški uslužbeni.

Dopusti za častnike in podčastnike z desetletno službo znašajo 20 dni na leto, za ostale redove pa po 15 dni letno. Orožniki polagajo od svoje plače 5% v pokojninski fond. Po 35 letih službe ali po dovršenem 55 letu starosti so orožniki brezpogojno upokojeni. Popolnoma je nov čl. 110, ki pravi: Orožnikom, ki so izpolnili zakonske pogoje za pokojnino, pripada za prvih deset let efektivne službe 50% od plače, za vsakega nadaljnega pol leta 0,90%, tako da bodo po dovršenih 35 letih službe dobivali pokojnino v višini 95% svoje plače. Ako bi bili orožniki upokojeni pred dovršenim 30letnim službovanjem ali pred 50 leti starosti, jim pripada od njihove plače posebej izračunani odstotek. Od službenih doklad dobiva upokojeni orožnik 50%, če je služil 20 let, 60%, ako je služil 25 let, 70%, ako je služil 30 let, in 95%, ako je služil 35 let. Glede drugih doklad je določeno, da se ravna po odstotkih, ki veljajo za plačo in draginjsko doklado, toda draginjska doklada ne sme nikdar biti manjša od 400 Din za I. razr., 350 Din za II. in 300 Din za III. draginjski razred. Družinske doklade ostanje nespremenjene za upokojene orožnike. Orožniki, ki so padli v službi, se v pogledu pokojninskih pravic smatrajo, kakor da bi bili 35 let v državni službi.

Akademiki zborujejo

Ljubljana, 14. nov.

Danes popoldne se je vrnila redna letna skupščina najvišje in reprezentativne organizacije na naši univerzi — Zveze slušateljev univerze kralja Aleksandra. Ta skupščina je pokazala, da se ogromna večina slovenskih akademikov zaveda, kolikoga pomena je močna stanovska organizacija, ki edina more doseči pozitivne rezultate. Reči moramo, da je bila današnja skupščina Zveze po svojem poteku najzornjša, kar smo jih imeli od ustanovitve vrhovne reprezentativne organizacije do danes. Današnja skupščina pa nam daje tudi dovolj jamstva za trezno in stvarno delo Zveze v bodoče, da se zaščiti v polni meri interese naše univerzitetne mladine.

Skupščina, ki jo je otvoril v zborovalnici naše univerze ob pol 3 popoldne njen predsednik gosp. Marjan Breceelj, cand. jur., je prisostvovala ogromna večina delegatov, ki so jih vposlala stanovska društva posameznih fakultet. Tudi galerije so bile nabitve polne akademikov, ki so s tem pokazali pravo zanimanje za svojo najvišjo organizacijo. Iz poročil, ki so jih podal dosedanji odbor Zveze, zlasti še predsednika, je bilo jasno, da je odbor nanovo organizirane Zveze slušateljev v preteklem poslovnem letu napol vse sile, da je prišlo do pozitivnih rezultatov. Ureditev pasivne zveze blagajne, ki sedaj izkazuje aktivnost, poslovanje akademske bolniške blagajne, počitniškega oseka, akad. podpornega fonda, akad. urada dela in vseh drugih pododsekov dokazuje, da so lansko leto poverili akademiki važno poslovanje Zveze v najboljše roke. Zaradi tega je bil sprejet z velikim aplavzom predlog predsednika nadzornega sveta, da se da absolutorij celemu odboru, absolutorij s pohvalo pa še predsedniku in društvenemu blagajniku. Pri samostojnih predlogih moramo omeniti predlog dosedanjega odbora, da se zaradi nereda, ki vlada v dosedanjem vrhovnem vodstvu vseh treh jugoslovanskih univerz Pobratinstvu, prijavi Zveza slušateljev Aleksandrovo univerze v mednarodno akademsko organizacijo — Confederation internationale des Etudiants (CIE) kot corpus separatum. S tem bo jugoslovanska akademika mladina lahko vsaj po eni organizaciji zastopana v mednarodnem svetu. Predlog je bil sprejet soglasno.

Pri volitvah je bil nato z ogromno večino vseh delegatov izvoljen za novega predsednika Zveze g. Joža Vilfan, cand. jur. Izvoljen je bil tudi ostali odbor, ki se bo konstituiral šele na prvi seji.

Po zaključitvi je predsednik g. Vilfan v zaključil krasno uspešno skupščino s pozivom na vse delegate, da složno in z verno delajo, da se ureditvijo vse one velike naloge, ki čakajo novi odbor zveze.

Veterinarski kongres

Belgrad, 14. nov. I. Jugoslovansko veterinarsko društvo bo imelo od 21. do 23. nov. svoj desetletni občni zbor v Belgradu. Pri tej priliki bo predaval prof. Franc Zavrnik o zgodovini jugoslovanskega veterinarstva. Dne 21. nov. zvečer se vrši ustanovna seja vseh slovenskih veterinarjev ter se bo skušala ustanoviti vseslovenska zveza živnozdravnikov. Poljedelsko ministrstvo je odobrilo dopust vsem živnozdravnikom, ki se hočejo udeležiti kongresa.

Padec svetovne trgovine

Belgrad, 14. nov. I. Danes so bili objavljeni prvi podatki o svetovni trgovini tekom prvih šestih mesecev tekočega leta. Podatke je izdelal statistični urad trgovinskega ministrstva v Berlinu. Ta obsega do 94% vse trgovine, v kolikor se je dalo ugotoviti. Iz objavljenih števil se da sklepati, da je svetovna trgovina v imenovanem razdobju padla za eno petino v denarni vrednosti in za 13% v teži. Nadalje se je uvoz zmanjšal v Nemčiji, Avstriji, Švedski, Norveški, Madjarski in Jugoslaviji.

Borba katoličanov v Mehiki

Masoni združeni v boju proti Cerkvi - Atentat na škofa Razstrelitev cerkve - V Verakruzu zaprte skoro vse cerkve

Vera Cruz, 1. novembra.

Položaj katoličanov v Mehiki postaja vedno težji. Ameriški katoliški časopisi poročajo, da proti katoličanom z vsjo silo nastopajo vsake vrste liberalci in masoni. Zdi se, da ta zemlja, še pred kratkim namočena in preplavljena s krvjo nedolžnih žrtve, sedaj znova zahteva novih krvavih žrtve. Zakaj se tako godi, ni nikomur neznan, zlasti ne nam katoličanom: za samodržce odgovarjajo njih dela. Čudno se vam bo zdelo, da ne pričakujemo katoličani v tem obupnem položaju nobene pomoči od mehiškega prezidenta Rubia. Toda mi vidimo, čeprav se izdaja za apostola pravice in resnice, da ne podvzame nobenega koraka, da bi preprečil guvernerju verakruške državnice, polkovniku Tejedi, da ne bi v imenu »svobode« in »pravičnosti« preganjal katoličanov. Vsi večji listi o teh dogodkih docela molče, da se ne zvedo v zunanem svetu. Krvava poia verakruških katoličanov za najpreprostejše človeške pravice so jim ali upor proti vsemogočnemu štabu — državi in njenemu imenu diktiranim drakoničnim zakonom, ali pa jim je to brezpomemben časovni dogodek, ki ni vreden nobene pozornosti.

Mehiški senator Altamirano, znan kot zagrižen sovražnik katoličanstva, zahteva naj se odločno odkloni prošnja mehiškega episkopata, da bi se odpravili protiverški zakoni.

Pravi, da je poleg drugih škofov to prošnjo podpisal tudi apostolski delegat, ki pa nima nobene pravice mešati se v notranje zadeve Mehike, kajti Mehika nima z Vatikanom nobenih zvez. Senator menda ne ve, da je papežev delegat mehiški državljani, in da je kot tak prošnjo podpisal.

V verakruški oblasti so guvernerjevi agenti pri zasledovanju prijeli in v ječo vtaknili nekega narodnega duhovnika. Pomota se je takoj razjasnila. Aretirancu so ponudili svobodo, — saj so guvernerju dobrodošli duhovniki te vrste. Toda ta ni maral zapustiti ječe. Zahteva za krivično aretacijo zadoščenje.

Ko se je začelo zasedanje mehiškega kongresa, je prispeel prezident Rubio v spremstvu policije in vojaštva v kongresno palačo ter tam podal svoje poročilo. Katoličani so pričakovali od prezidenta kake pomoči proti preganjanju Cerkve,

toda bridko so bili razočarani. Ko je Rubio govoril o verskem vprašanju, se je izrazil, da država spoštuje vse vere, kljub temu pa se federativna mehiška vlada ne more vmešavati v notranje zadeve verakruške oblasti, torej tudi ne more ukazati, kako mora ta rešiti verska vprašanja.

V mestu Orizaba, v državi Vera Cruz, je nekoliko tisoč prebivalcev vprizorilo demonstracije proti guvernerju Tejedi. Tisočglava množica je vzklikala: »Naj živi Kristus Kralj!« Demonstrante je razgnalo vojaštvo. Poročajo, da od guvernerja najeti agitatorji delujejo po vsej deželi, da bi se obnovilo proti katoličanom krvavo preganjanje. Pravijo, da hočejo preprečiti letošnje pripravljane mehiških katoličanov na veliko slavnost, ki se bo vršila ob spominu na 400letnico čudežne slike Guadalupske Matere božje.

V mestu Mehiki je neznan močinec podstavil bombo v zgodovinski cerkvi La Profesa. Bomba je eksplodirala in uničila veliki oltar, več dragocenih kipov in podob svetnikov ter močno poškodovala cerkve. Policija se izgovarja, da je vzrok te eksplozije neznan. Atentatorja pa eplah ni zasledovala. Ko je zločinec prinesel bombo v cerkev, je našel notri devet ljudi, ki so molili. Ukazal jim je, naj zapuste cerkev. Šest jih je odšlo, drugi pa so ostali. Zločinec je naglo podtaknil bombo in zbežal iz cerkve. Onim, ki so ostali v cerkvi, se ni nič zgodilo, razen da so vsled silnega zračnega pritiska oglušeli. Eksplozija je vznemirila vso okolico. Cerkev La Profesa je bila začasna katedrala; postavili so jo jezuiti l. 1595.

Dvakrat so med tem tudi poskušali izvršiti atentat na verakruškega škofa Valencia. Toda škofu se je vsakokrat posrečilo uiti napadalcem ter se skriti med zvestimi verniki. Škof Valencia je tudi bil tihi, ki je ponudil pozneje guvernerju Tejedi svoje življenje kot žrtev — samo da bi Tejeda preprečil preganjanje katoličanov v svoji državi Vera Cruz.

Malone vse cerkve so v Vera Cruzu uradno zaprte. Zaprte so tudi one, katerih župniki so dobili od sodišč odlok, da jih država nikakor ne sme ovirati pri izvrševanju njihovih cerkvenih dolžnosti. Cerkve so zaprli, duhovniki pa so se zatekli v skrališča zvestih vernikov.

Prva seja nemško-francoske komisije

Proti medsebojni konkurenci

Pariz, 14. nov. I. Na prvi skupni seji nemško-francoske delovne komisije pod predsedstvom Laval sta si obe stranki v velikem obsegu pojasnile svoje stališče. Tej seji je sledilo nemško-francosko kosilo pod predsedstvom državnega podtajnika Gignouxa. Popoldne pa je bila večerja seja komisije, zvečer pa je bila večerja na nemškem poslanstvu. Prvo zasedanje te komisije bo najbrže končano že danes popoldne, nadaljnje seje pa bodo sledile v osmih do štirinajstih dneh.

Ze večerjaj je Laval v svojem poročilu v senatnih komisijah za finance in zunanje stvari izrekel upanje, da bodo seje pokazale konkretne in precizne rezultate. Naglašal je, da bodo rezultati velike važnosti za proračune obeh držav, če preneha nepotrebna konkurenca v transportnem pro-

metu na suhem, na morju in v zraku. Glede reparacijskega vprašanja je izjavil Laval v teh senatnih komisijah, da se Francija odločno brani, sprejeti vsakršen angažma, dokler se ne predloži poročilo strokovnjakega odbora mednarodne reparacijske banke. Vsekakor je Francija odločena ostati brezpogojno v okvirju Youngovega načrta. Francoska vlada nikakor ne misli na to, da bi dala Nemčiji kakršnakoli posojila. Sicer pa so za to potrebne vsote tako velike, da jih Francija nikakor ne bi mogla dati. Parlament bo obveščal vedno spreli in se obvezuje, da ne bo ustvarjal nobenih lais accomplis, dokler poslanska zbornica in senat ne izvedeta svoje volje. »Echo de Paris« navaja Fontainebleau kot kraj mednarodne konference vlad, ki se bo sestala meseca januarja.

Zmenovanja

Belgrad, 14. nov. I. Današnje Službene Novine prinašajo sledeča napredovanja: Dr. Franc Hrašovec, tajnik na banski upravi v Ljubljani v 5. položajni skupini je bil povišan v banskega svetnika v 4. položajni skupini II. razr. Napredoval je iz III. skupine 2. razr. v III. skup. I. razr. upravnik etnografičnega muzeja dr. Niko Zupanič. Upokojen je davčni nadzornik Anton Stepič v V. položajni skupini, dosedaj načelnik davčnega urada v Šmarju pri Jelšah.

Belgrad, 14. nov. I. Pri glavnem ravnateljstvu državne železnice v Belgradu so postavljeni za višjega svetnika v IV. skup. 2. razr. Robert Baumann, Franc Repič, Josip Dolinar, Franjo Podbregar, Branko Drehsler, Leon Vončina; za inspektorja v V. skupini Rok Habjan. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu: za višjega svetnika v IV. skupini I. razr. Milan Šiba, v IV. skup. 2. razr. Anton Hvala, za svetnika v V. skup. Božidar Libič in Mirko Medved.

Naredba trgovinskega ministra

Belgrad, 14. nov. I. Trgovinski minister je predpisal nov sedež za oddelke nadzovanja uteži in mer ter dragocenih kovin. Za Dravsko banovino so bili ustanovljeni sledeči sedeži:

1. V Celju; za področje, v katero spadajo okraj Brežice, Celje, Celje-okolica, Gornji grad, Konice, Krško, Laško, Smartno in Slovenjgradec.

2. V Ljubljani; za področje, v katero spadajo okraj Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Litiija, Logatec, Ljubljana, Ljubljana-okolica, Metlika, Novo mesto in Radovljica.

3. V Mariboru; za okraje, v katero spadajo Dolnja Lendava, Dravograd, Prevalje, Ljutomer, Maribor desni in Maribor levi breg, mesto Maribor, Murska Sobota, Ptuj mesto in Ptuj okolica.

Razbojniki oropali vlak

Lisbona, 14. nov. I. V Lisbni je bil izvršen roparski napad na brzovlak. Razbojniki so na sredi proge vdrli v poštni vagon ter prisilili postarje, da mirujejo. Odnesli so pošto vrečo, v kateri je bilo 200.000 angleških funtov v angleškem denarju. Napad je bil izvršen v bližini postaje Bombald. Razbojniki so bili vsi maskirani.

Drobne vesti

Pariz, 14. nov. AA. V New Jerseyju je skupina razbojnikov napadla uradnike, ki bi morali izplačati delavce v tovarnah. Razbojniki so odnesli 82.000 dolarjev.

Varsava, 14. nov. I. Večeraj so ustrelili v Lvovu rezervnega poročnika Tulovitekega zaradi špionaže v korist ene izmed sosednih držav. To je v kratkem času drugi slučaj smrtne obsedbe zaradi špionaže.

Gostovanje Narodnega gledališča iz Belgrada. Sredi prihodnjega tedna gostuje belgradsko Narodno gledališče v Ljubljani z znamenito komedijo Šterije Popoviča »Kir Janjas«. Sodelovali bodo najodličnejši člani belgradskega gledališča. Dan gostovanja in podrobnosti priobčimo naslednje dni.

Dannajska vremenska napoved: Milo vreme bo trajalo še dalje. Značaj vremena pa še ni gotov.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, megleno, nestalno in zmerno hladno.

Gandi nič ne popusti

London, 14. nov. I. MacDonaldu je predložil voditeljem Indijske stranke, ki so se udeležili konference okrogle mize, da oni odločajo o vprašanju manjšin pri splošni konferenci. Indijski liberalci so ta predlog sprejeli. Edino Gandi pa je predlog odbil. V nekem intervjuju je Gandi izjavil sotrudniku »New Chronicle«, da proti MacDonaldu kot osebi nima ničesar, pač pa ga sovraži kot predsednika vlade. Na ta način bo angleška vlada prišla v položaj, da postavi pri pogajanjih pogoje, ki bodo nesprejemljivi za kongres, kakor na primer vprašanje vojaštva in financ.

Rim, 14. nov. I. »Tribuna« poroča iz Londona, da bo Gandi 21. t. m. odpotoval iz Anglije. Nekaj dni se bo mudil v Švici ter nato odšel v Italijo, kjer bo odplul iz Genove v Indijo.

Priemer pride v Jugoslavijo

München, 14. nov. AA. Tukajšnja policija je izgnala povzročitelja zadnjega heimwehrovskega prekuca v Avstriji dr. Priemerja kot nadležnega inozemca. Dr. Priemer je odpotoval preko Švice in Italije v Jugoslavijo.

Španska vlada prepovedala akcijo za revizijo ustave

Madrid, 14. nov. AA. Ministrski svet je sklenil prepovedati po vsej Španiji vse shode o potrebi revizije nove ustave španske republike. Nočnja orožja bo prepovedana. Prav tako je vlada razveljavila dosedanje določbe, ki so oproščale cerkvene ustanove davkov.

Za javni red v Nemčiji

Berlin, 14. nov. AA. Prihodnji terek se sestanejo v notranjem ministrstvu zastopniki več nemških držav na sejo. Razpravljali bodo o odredbah proti terorističnim dejanjem in političnim izgredom, ki se v zadnjih tednih množijo. Ni izključeno, da bo izdana splošna prepoved noše uniforme za vse politične stranke.

Ponesrečen nemški parnik

Berlin, 14. nov. AA. Nemški parnik »Baden-Baden« se je ponesrečil na obali Kolumbije. Del posadke se je rešil z rešilnim čolnom, ki pa ga je razburkana morje pogoltno daleč stran od obale. Posadka je že bila popolnoma izžrpana. V zadnjem trenutku pa jo je rešila neka ameriška vojna ladja. »Baden-Baden« je prejšnja nemška ladja »Buckaus«. Prvotno je bila opremljena s Fleitnerjevimi motorji. Kasneje pa je dobila motorji pogon in je opravljala tovarno službo ob obali med Srednjo in Južno Ameriko.

Tihotapsko društvo d. d.

Washington, 14. nov. I. Tukaj so odkrili veliko tihotapsko društvo, ki je poslovalo z glavnice 100 milijonov dolarjev, ter vtihotapljalo inozemce v Združene države. Pri tem podjetju je sodelovalo veliko številne konzularnih uradnikov in nameščencev podružnic raznih evropskih bank. V Ameriki se nabaja danes čez 400.000 inozemcev, ki nimajo dovoljenja za bivanje.

„Društvar“ pripoveduje...

Oborniki Katoliške akcije, Vincencijeve konference in Prosvetnega društva sv. Jožefa v Trzinu z gosp. župnikom Antonom Vovkom v sredini.

Trzin, 13. nov.

Da se razumemo. »Društvar« je v Trzinu član »Prosvetnega društva sv. Jožefa«. V nedeljo bo odprt novi oder v »Našem domu« s Finžgarjevo dramo: »Razvalina življenja«.

Da bi nekoliko poizvedel, kako se je ta oder in društvo, ki ga vzdržuje, razvijal, sem stopil k staremu igralcu g. Vidicu, ki je stal pred 34-timi leti trziškemu prosvetnemu društvu ob zibelki in še vedno zasleduje in podpira njegov razvoj.

»Radi društva sem prišel,« ga nagovorim, »da mi boste malo povedali, kako je bilo nekdanje v društvu?«

»To pa prav rad. Kako se je začelo? Veste, 1889. leta se je ustanovilo Bralno društvo, ki je bilo prvo slovensko društvo v Trzinu. Seveda sem bil tudi jaz ustanovni član. Polagoma pa je društvo zašlo na liberalno stran in začelo hirati. Ko je prišel mladi g. kaplan Ignacij Nadrah, je društvo malo poživilo, a ko je na občnem zboru zahteval, da se imenuje »Katoliško bralno društvo«, je bil preglasovan. Izstopili smo in ustanovili svoje. L. 1897. je bilo to in kakih 20 nas je bilo, ko smo se zbirali pri Pircu, tam, kjer je sedaj hranilnica. Pri sestankih smo poleg izobrazbe dobivali tudi dovolj zabave.«

»Kdaj ste pa začeli z odrom in igrami?«

»Kar kmalu smo mislili na to. Na Silvestrov večer 1898 smo prvič nastopili. Spravili smo skupaj majhen oder, ki je bil zložitljiv in prenosljiv. Prvič nas je sprejel pod streho Lončar. Igrali smo v njegovi gostilni »Zamujeni vlake«. Prvič sem igral, pa sem imel že prvo vlogo. S tem odrom smo potem hodili sem in tja, seveda po gostilnah. Pri Perkotu, pri Pernetu, pri Globočniku, pri Sv. Ani (Ankele) in v Lomu. Večkrat smo bili tudi na Skali, kjer je sedaj »Naš dom« in pri Kodru, kjer je sedaj »Rokodelski dom«. Končno smo dobili pri Kuštru stalen prostor in si omislili večji oder. Leta 1914. je bila ta hiša prodana, a k sreči so pričeli z zidavo »Našega doma«. Vojna je delo ustavila in društveni oder, knjižnica in drugi inventar, skoro vse je šlo v nič. Po vojni se je pričelo iznova in danes vidite, kako je, ko smo pod svojo streho.«

»Kaj pa ste igrali?«
»Narodne in vesele, pa tudi kako resno vmes. Težko je bilo z mešanimi igrami, dokler nismo ustanovili ženskega odseka.«

»Kdo pa je režiral?«
»Navadno gospodje kaplani, večkrat pa tudi jaz sam.«

»Ali ste veliko igrali?«

»Tisto pa tisto. Pri kakih sto igrah in igrakah sem pa bil zraven in navadno z glavno vlogo. To je bilo veselje! Še bi šel na oder, če me ne bi ovirala lesena noga. L. 1921. sem še igral »Martina Krpanca«, a potem sem moral dati nogo in na oder nisem mogel več.«

»Še nekaj. Ste imeli kako korist od društva?«
»Seveda sem jo imel. Izobrazil sem se, pa dolgeas mi ni bilo. Mesto v gostilno sem šel v društvo.«

»Ste se kdaj kesali, da ste toliko žrtvovali za društvo?«

»Tisto pa nikdar. Hud sem že bil včasih, hud, če je bilo treba.«

»Kaj pa Vas je najbolj ujezilo in užalostilo?«

»Kaj neki drugega, kot članska nezavednost, kot me še sedaj. Veste, še vedno zasledujem delo društva, pa tudi sedaj ni vse prav. Vsak član bi moral biti kot korenina, ki bi vedno pokazal tudi na zunanjo kaj je.«

»Kdaj ste pa bili društva najbolj veseli?«

»Ko sem videl kak napredek, a najbolj takrat, ko sem zvedel, da dobimo svoj dom. Sam sem bil najbolj vesel, ko sem bil na odru. To je bilo veselo.«

»Kdo pa je društvo podpiral?«

»Društvu je bil posebno naklonjen blagopokojni gospod Gassner, z. Karel Pollak in pa pokojna gospa Kajetanka (Barbara Abačič). Tudi duhovščina je bila navadno naklonjena. Imeli smo težke boje, včasih je bilo v društvu žalostno, a teh spominov ne bom obujal.«

Ko sva tako kramljala, je vstopila njegova žena in še njo sem pobaral, če je bila kaj huda, ko je bil mož vedno v društvu. — »Bila sem, bila, a ne zato, ker je bil v društvu, ampak zato, ker ga ni bilo pravi čas domov. Pri vseh komedijah je moral biti zraven.«

»Fletno je pa le bilo takrat,« je dostavil mož in objel svojo leseno nogo, »ko je veljalo: žlico iz rok pa v društvo. Res, lepo je bilo.«

Poslovil sem se z željo, da bi naša mladina, ki se zbira v »Prosvetnem društvu sv. Jožefa«, rada zahajala po svete k staremu, preizkušenemu »društvarju« Vidicu.

Vračajo se

Tisoči naših kmetijskih delavcev prihajajo domov

Maribor, 14. nov.

Na mariborskem kolodvoru opažamo že nekaj dni živahno vrvenje. Avstrijski vlaki dovažajo vagonce, iz katerih se vsipljejo ob pristanku moške in ženske s kulami in kovčki v rokah ter postajajo na kolodvoru v velikih gruclah, čakajoč na vlake, ki jih razvozijo potem v domačije. Sezonski delavci so, Prekmurci in nekaj Vojvodincev, ki so bili zaposleni čez poletje v Nemčiji ter se vračajo sedaj po končanem poljskem delu. Od minulega tedna so dospeli v Maribor trije taki transporti, v vsakem po 50 do 70 oseb. Pridejo še drugi v prihodnjih dneh. Veega skupaj je bilo letos v Nemčiji v raznih delavskih zaposlenih 2500 naših delavcev obojega spola. Na delo so oddali na pomlad ter ostali vso sezono pri enem gospodarstvu. Ob koncu sezone se zopet zbirajo v posameznih večjih kraljih in transporte in nemške oblasti jih potem postopno pošiljajo nazaj v domovino.

Z zaslužkom se preveč ne hvalijo. Baje je bilo prejšnja leta bolje. Pa so si vseeno prihranili posamezni povprečno po 5000 Din gotovine, s katero se sedaj z veselo nado v srcu vračajo na svoje domove. So to večinoma mali kmetiči iz Prekmurja, ki posedujejo hišico in vrt, morda še kako njivico. Mnogo je pa med njimi takih, ki nimajo niti pedit lastne zemlje ter žive v najemu. Čez zimo jim bo ta zaslužek, kakor je boren, pomagal, da se prežive z družino vred. Mnogi delajo že predzreze naerte za nakup kake kravice, za dokup njivice, če se po zimski stisnejo, na skromno življenje so itak že navajeni. Pri 2500 ljudeh presreča celoten zaslužek vsoto 100 milijonov in to se bo za naše gospodarstvo v kraljih, od koder so ti ljudje doma, že nekaj poznalo.

V Nemčiji imajo naše ljudi zelo radi, zlasti Prekmurce. Silno so skromni, pošteni in tihi, poleg tega pa pridni in spretni za poljsko delo. Nemci to upoštevajo, predvsem pridnost, ker tam se pravi bitji od zore do mraka na njivi in trdo delati na žgočem solncu. Naši ljudje so tega navajeni že od doma in vztrije. Lahko bi jih zaposlili v Nemčiji na tisoče in vprašanja brezposelnosti pri nas eploh ne bi bilo, če bi ne bilo nemških zakonov, ki kontingentirajo izvoz poljskih sezonskih delavcev, ker hočejo predvsem zaposliti domače moči, ki so brez dela. Včasih je Nemčija zaposlovala letno nad 100.000 sezonskih delavcev, katere je dobivala večinoma iz Poljske. Zadnja leta pa se ta uvoz čimdalje bolj omejuje in skušajo se zaposliti domače brezposelne moči — v veliko nevoljo nemških posestnikov, ki so mnogo bolj zadovoljni z našimi delavci, vajenimi poljskega dela, kakor pa z rudarji in kovinarji, ki čestokrat motike še niso imeli v rokah ter o poljskem delu nimajo pojma.

O razmerah v Nemčiji pripovedujejo vračajoči se Prekmurci, da so še vedno povoljne, boljše ko pri njih doma v Prekmurju. Kmečko prebivalstvo ne trpi pomanjkanja in tudi za kmetijsko delavstvo skrbe tam vzorno. Naši ljudje so bili večinoma zaposleni na veleposestvih in pri večjih

kmetih, po 5 do 10 ljudi v eni skupini; večinoma se spravijo sorodniki ali vaščani iz ene vasi skupaj. Prehrana je dobra in skrbno zanje tudi v socialnem pogledu, kakor za svoje lastne ljudi. Vsi delavci so zavarovani, zdravnika, zdravila in za slučaj tudi bolnišnico imajo brezplačno na razpolago. Delo je pač trdo, toda tam delajo vsi skupaj z domačimi — izjem ne poznajo. Zaslužek ni prav obilen, toda varčni so in stiskajo, tako da se naposled vsota le lepo znokroži. Mnogi so bili že večkrat v Nemčiji, nauče se jezika in potem lažje izhajajo. Vsi upajo, da se jim prihodnje pomlad zopet posreči vrniti se med številno onih izvoljenih, ki bodo smeli znova se vrniti na delo v Nemčijo, seveda, če tam zopet tega vseljevanja ne bodo vnovič omejili.

Kaj prinašajo Italijani

Reka, novembra.

Kakor smo že poročali, bo v območju tržiške občine vse ljudske šole prevzela država. Sprememba se izvede z novim letom. V občinski upravi je bilo učiteljstvo bolje traktirano, kakor bo v državi. Prva posledica »reform« bo, da bodo mnogi starejši penzionirani, ostalim pa se znižajo doseganji dohodki. Ker je občina gentlemansko plačevala napreje, vlada pa plačuje za nazaj, bo za novoletno voščilo vse učiteljsvo izgubilo en mesec plače. Razume se, da vsi »blagoslavljavajo« novi red, zato bo vlada hitro razpoldila staro osebo in ga prestavila v stare pokrajine. Nekaj inspektor iz ministrstva, ki so se mu pritožili zaradi poslabšanega stanja, je dejal: »Tukaj imajo vsi učitelji lepa stanovanja z jedilno sobo; to naj prodajo in si najmejo bolj preprosto stanovanje. V Italiji ima učitelj samo eno sobo.«

Pogreb dr. Edvarda Slavika na dan 30. oktobra je dal tržiški kvesturi veliko opraviti. Legija agentov je prisostvovala pogrebnim svečanostim od kraja do konca. Po poti so zapisovali slovenske napise na trakovih in ogledovali udeležence, ki jih je bilo res impozantno število. Na Proseku je ondodni zbor umetno dovršeno zapel ganljivo »Vigred« in že so agenti pritekli sitnari, kakšna da je ta pesem in kaj da pomeni. — Najbolje bi storil veliki oče fašizma, če bi uglednejšim Slovencem prepovedal umirati. Saj narod itak ne usrje.

Crna beda. Iz Nabrežine poročajo, da je med tamšnjim delavstvom resnična beda, ker velika večina nima dela. Po mnogih družinah hodijo brez večerje spat. Kaj bo šele pozimi!?

Vinska letina je bila letos bolj pičila od lanske. Pridelalo se je nekako 75 ali 80% lanske množine. Kvaliteta je dobra. Pogodili so zlasti tisti, ki so s trgatvijo odlašali, ker je bil oktober tri tedne suh in gorak. Trgovine pa ni. Po zgornji vipavski dolini bi se dobila dobra kaplja po 70 stotink. Po tržiški okolici odpirajo »osmice« (točijo pod vejo); tu so točji po 3.20 do 3.60. Tržičani ga radi hodijo lokat, ker je vse kaj drugega kakor po mestnih gostilnah, le za denar je huda.

Perilo, ki leži v omari, kakor novo...

Vsake gospodinje srce utrip-lje veselo ... belo, kakor sneg in dišeče po gozdu leži perilo v omari ... kakor novo terpentinovoga mila Gazela. Fino terpentinovo olje, ki je pridejano temu milu, je pranje olajšalo in pospešilo.

TERPENTINOVNO MILO GAZELA
pere zares čisto

Jubilej zlatomašnika

Novo mesto, 14. novembra.

V tišem zatišju novomeškega frančiškanskega samostana praznuje danes naš priljubljen in po svojih literarnih delih, tudi na literarnem polju dobro znani gospod p. Alfonz Furlan v krogu svojih duhovnih sobratov 50 letnico mašništva. V petek 13. novembra je prav za prav minilo 50 let, odkar je stopil pred oltar Gospodov in daroval

svojo prvo sveto mašo. Danes pa je častitljivi 75-letni starček zopet dvignil kelih proti nebu kot zlatomašnik. Rojen je bil dne 25. julija 1856 na Gočah, v solčni Vipavski dolini. Tam je tudi obiskoval pet let ljudsko šolo. V Ljubljani je potem dokončal 6 razredov gimnazije, nakar je stopil v frančiškanski red, in sicer dne 12. septembra 1877, na Trsatu, kjer je napravil noviciat. V Gorici je nato dovršil še 7. in 8. razred gimnazije. I. in II. letnik bogoslovja je dovršil potem na Kostanjevici pri Gorici. III. in IV. letnik pa v centralnem semenišču v Gorici. V mašnika je bil posvečen dne 13. novembra 1881.

Polnih 15 let je kot magister vzgajal naraščaj slovenske frančiškanske provincije. V redu je zavzemal razne častne funkcije. Bil je v Pazinu in potem pozneje na Brezjah na Gorenjskem gvardijan, dvakrat pa je bil definitor. V novomeškem samostanu pa zavzema mesto vikarja.

Plodovito je njegovo delo kot pisatelj in zgodovinar. Leta 1901. je izdal »Trinajst torkov v čast sv. Antonu«. Poslovenil je »Prava nevesta Kristusovca in »Sv. Alfonza Ligvorijca« (izdal in založil Avgust Šek v Brezicah l. 1906.). Spisal je zgodovino frančiškanskega samostana in cerkve v Brezicah (natisnjeno v Cvetju 1905), dalje zgodovino frančiškanskega samostana in cerkve v Pazinu (natisnjeno v Pučkem Prijatelju v Pazinu l. 1913.) in zgodovino novomeškega samostana (natisnjena v Dolenjskih Novicah l. 1919.), in še mnogo drugega čtiva. Za svoje tiho in plodnosno delo je bil letos avgusta meseca odlikovan z redom sv. Save V. razreda.

Marsikako zgodovinsko delo in drobtinice je častitljivi starček zbral, izdal in rešil pogube. Kdor ga je kdaj obiskal v njegovi celici, ga je vedno našel pri mizi med starimi listinami, katere proučuje. Četudi ga ne vidimo mnogo na ulici, ga vendar poznamo vsi kot tihega delavca, pred vsem v spovednici, pa tudi kot marljivega zgodovinarja. Zato pa zlata maša g. p. Alfonza Furlana ni samo slovesnost jubilara samega, temveč vseh Novomeščanov. Vsi se veselimo s priljubljenim gospodom zlatomašnikom in vsi smo mu za njegova dela hvaležni ter želimo, da bi dočkal še biserni in železni jubilej. — Bog ga ohrani do skrajnih mej življenja!

Kako postanem dober godbenik

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil Meinel & Herold v Mariboru št. 102—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Zaradi komunizma obsojeni

Ljubljana, 14. novembra.

Danes ob 8.30 se je pred velikim senatom nadaljevala snoči ob 20 prekinjena razprava proti sedmim osebam, obtoženim podpiranja komunistične propagande. Obtoženci se nahajajo že sedem mesecev v preiskovalnem zapiru. Prva obtoženka Ivanka Končanova je bila letos 20. aprila aretirana v Celju na povratku z Dunaja. V avditoriju je bilo več poslušalcev-inteligentov, ki so napeto sledili poteku razprave.

Predsednik senata s. o. s. g.

Ivan Kralj je nadaljeval s čitanjem mnogih zapisnikov preiskave, ki so jih podale posamezne osebe, prav tako zapletene v stvar. Te osebe so povedale, kako so se sestajali na meji pri Zelenici z nekim Kociankom, ki je bil glavni organizator vlihotapljenja komunistične literature iz Avstrije čez Ljubelj v Jugoslavijo, da so napravili kot turisti izlet v Borovlje odnosno v Celovec. Kazenski listi so razen pri enem vsi prazni. Zupanstva opisujejo obtožence, da so na dobrem glasu. O obtožencu Francetu Vidmarju pravi županstvo, da je bil v mladosti do vojne vedno dober in priden, po vojni pa se je navzel čudnih nazorov in da »ni kolegialen na lovu«. Zidarja Franceta Zabrezovnika iz Olševka slikajo kot varčnega in marljivega moža.

Ob 10 dopoldne je predsednik zaključil dokazno postopanje, nakar so sledili govori državnega tožitelja in šestih braniteljev. Govori so trajali štiri ure. Državni tožilec dr. Fellacher je govoril eno uro. Očrtal je borbene metode komunizma, ki izrablja v svoje namene gospodarsko krizo in nudi ljudem namesto kruha in zaslužka ničvredne papir. Branitelji dr. Vladimir Knaflič, dr. Fran Tekavčič, dr. Stanko Tominišek, dr. Henrik Tuma, dr. Milan Šubič in dr. France Lokar so v svojih govorih pobijali osnovo obtožbe in obširno slikali gospodarske in socialne razmere. Ob 14 se je veliki senat umaknil v posvetovalnico. Točno ob 15 je predsednik senata S. o. s. g. Ivan Kralj razglasil

s o d b o.

Obsojeni so bili: Ivanka Končan na 18 mesecev robije in v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti, Viljem Gorenc na eno leto robije in eno leto izgube častnih državljskih pravic, ter Peter Uzar na 18 mesecev robije in izgubo častnih državljskih pravic za dve leti. Ostali obtoženci: Vera Merbar, Ivan Uzar, France Zabrezovnik in France Vidmar so bili oproščeni od obtožbe v celoti.

Državni tožilec je prijavil revizijo glede štirih oproščencev in priziv zaradi preizkne kazni. Obojenc Viljem Gorenc je sprejel kazen, dočim sta branitelja Ivanke Končanove in Petra Uzarja prijavila revizijo. Razprava je bila ob 15.30 končana.

NAZANJAM

cenjenim damam, da sem preselila svoj modni atelje iz Križevniške ulice št. 2 na Mestni trg št. 3/II (poleg magistrata). Cenjenim damam se priporoča za nadaljnjo naklonjenost T. SEGA, modni atelje, LJUBLJANA

Vlomilec se je vjel

M. Sobota, 13. nov.

Veliko pozornost je vzbudil vlom, ki je bil izvršen v Markiševcih v hišo čevljarja Banfi Nikolaja. Vlom je bil izvršen pri belem dnevu.

Domači so bili odsotni. Ko so se vrnili, so s strahom opazili, da je bilo vse razmetano. Takoj so vedeli, da je v hiši gospodarila v njihovi odsotnosti tuja oseba. Pri natančni preiskavi so se o tem še bolj prepričali. Iz omare je zmanjkalo obleke. Izgnila je brez sledu. Za vlom so takoj doznali tudi sosede. Začelo se je iskanje na vse strani, ki je naposled privedlo do uspeha.

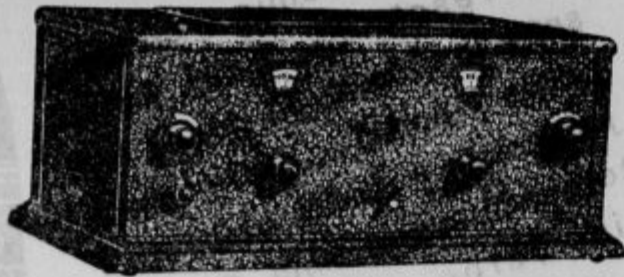
Vlomilec se je hotel obleke takoj otresti in jo vnovičiti. V Sebeborch je obleko prodal nekemu hlapcu. Na ta način so mu prišli na sled. Vlomilec je neki K. iz M. Sobote. Proti njemu in vroči hlapcu se je začelo postopanje.

V DEŽJU IN VIHARJU

ne more človek zvečer nikamor z doma. Pa saj to danes niti ni potrebno. Vsak večer dobite na dom vsaj 5 oper iz najboljših gledališč Evrope, vsaj 10 slavnih koncertov, nešteto govorov, poročil, iger, prireditelj. Izbirate lahko po Vaši mili volji ali hočete Dunaj ali Berlin ali Milan ali Ameriko.

Nabavite si takoj UNIVERZALNI STIRIELEKTRONSKI APARAT

„RADIONE“

Aparat sprejema vse postaje sveta valovnih dolžin od 20—2000 m ter je delan na tok

RADIO LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

'Slovenec' pred 50 leti

V četrtek 10. novembra 1881.

Članek »Vsake reči je enkrat konec:« V časnikih se je mnogo že pisarilo o gnjilih in neprepensljivih razmerah ljudske bole na Kranjskem pod nadzorstvom ultraliberalnega deželnega nadzornika Pirkerja. Samo konstatirati hočemo, da pod vodstvom tih nadzornikov ne more šola napredovati; ljudje nemško liberalne bože ne gledajo niti na znanstveni, še manj pa na nagnani napredek otrok; kajli oni hočejo prosto šolo v prosti državi, to je: brezumno šolo. — Je taisti učitelj, ki je največji odpadnik in nasprotnik svojemu lastnemu narodu, in najbolj naprotuje duhovščini in po njej možato udrži, ta je »eine lächtige Lehrkraft«. Vsi drugi učitelji, naj bodo še tako izvrstni, nič ne veljajo, in se od njega nimajo nadejati nobene take podpore, kakor njegovi privrženci. Ljudstvo boče ob svojem času protestiralo zoper Pirkerja in njegovo liberalno gardo ter ga, če drugič ne bo dovolilo, a kontropezo spravilo iz naše poštene Kranjske dežele.

Politični pregled: Vnanje države: »Pri drugih političnih v Maincu in v Vratislavi so zmagali posred socialni demokrati. To pa je bilo mogoče le zato, ker so konsecrativni in katoliški rotirali rajši oddali socialdemokratom svoje glasove, kakor judorskimi sredstvom. — Baranski katoliki si mnogo prizadevajo, da bi odstranili liberalnega ministra Lutza, pa kralj Ljudevit ga ne odpusti.«

Domače novice: »Nesreča v zvečinjaku. Sedaj v Ljubljani bjezati posestnik menzherije g. Krenzberg je zadnji ponedeljek stopil z bičem v zvečinjak. Tiger je skočil v njega ter ga najprej s tace opraskal po vratu, potem mu pa skoraj ese meso odtrgal z leve roke, da so ga morali takoj odnesti v njegovo stanovanje k Slonu. Tolika predrznost je nepotrebna in običajno tudi tega ne zahteva.«

Razne reči: »Slovenski polk št. 47 t. j. mariborski polk baron Litzehofen pride sedaj na Dunaj. Tamošnji listi ga pozdravljajo. Po svojih poročilih govore o hrabrih Stajerskih ter z besedico ne omenijo, da je ta polk čisto slovenski razen nemških oficirjev.«

Tržne cene v Ljubljani: »Krompir 100 kg 2 gld 28 kr; — fižol hl 80 gld 50 kr; — masta kg 93 kr; mast 84 kr; špeh friken 60 kr; špeh prekajen 80 kr; jajce pa 2 kr; mleka liter 8 kr; govedina 1 kg 56 kr; telečine 52 kr; svinjsko meso 56 kr; seno 100 kg 2 gld 14 kr; slama 1 gld 78 kr.«

V soboto 12. novembra 1881.

Politični pregled: »Nekaj bosanskih nekdanjih ustalec je podpisalo pismo do angleškega ministra Gladstone, v katerem se bridko pritožujejo tež avstrijsko vlado, da ona Srbe zalira in vedno večje davke naklada, sicer pa nič ne stori za blagostanje dežele. Groze tudi, da se hočejo vzdigniti z orožjem v roci. Če to pismo ni izmišljeno, potem bo težko šlo z novčanjem v Bosni in Hercegovini, kakor ga naša vlada namerava. Istina je, da se v Bosni nemški uraduje ter ponemčuje; po drugi strani pa zoper Madjari gredo Turkom, svojim prijateljem na roke. Tako se kristjanski Srbi res po pravici pritožujejo.«

V torek 15. novembra 1881.

Članek »Minister Konrad:« Od vsaki strani se zbira nevolja proti naučnemu ministru baronu Konradu. ... Ali zamoremo tako vlado nam prijazno imenovati, ki klub našim pritožbam drži Pirkerja, da naše učiteljstvo v nemško liberalnem duhu drsira, duhovstvo sovražijo, narodni čut žalijo, ter nam po vseh kotih nemškolarijo usiljujejo. ... Kar se tiče naših slovenskih zahtev v zadevi šolske, niso pretirane. Hočemo imeti narodne šolske nadzornike. Mi zahtevamo čisto narodne ljudske šole, ne samo na Kranjskem, ampak tudi na Stajerskem in Korškem. Glede srednjih šol moramo zahtevati, da se poslovenca gimnazija v Novem mestu in v Kranju, v Ljubljani pa naj se ustanovi druga, čisto slovenska gimnazija. Na Stajerskem in Primorskem pa naj se naredi vsaj slovenske paralele. Za sedaj se bomo s temi koncesijami zadovoljili; prej ali slej pa se bo pokazala potreba slovenskega vseučilišča, kajli jasno je, da tako dolgo ne pridemo do enakopravnosti pri sodnih, dokler nimamo sodnikov in advokatov v slovenski terminologiji izurjenih.

Politični pregled: »Vladni »Fremdenblatt« zahteva, naj se nemščina proglašuje kot državni jezik. Nasproti tej nadležnosti ne bo slovenskim poslanecem drugoga ostalo, ko slaviti predlog, naj se sprejme kot državni jezik, francoski jezik, katerega se morda tudi Madjari ne bodo branili; obenem pa bodo tudi Nemci občutili, kako je prijetno imeti v uradnih (taz jezik. Toraj žicila francoščina, kol državnim jezik!«

Domače novice: »Modrost Stajerskih nemškutarjev. Vrla »Cillier Zeitung« piše v svoji nenavadni modrosti: »Kje tiči slovenski narod? Nikjer, ker Slovencev sploh ni! Kar se danes Slovence imenuje, to je nemškega plemena, pa popačeno in raznarodeno ter s tem popačenjem popolnoma nesposobna za vsako izobraženje. Slovenski narod obstoji samo v domisljiji.« Takim izjavam namo ne dostaviti, ko Ciceronov vsklik: quisque tandem?«

Kako se je starica pripravljala na smrt

Novi Sad, 12. nov.

V Novem Sadu so v sredo 11. t. m. pokopali 72 letno starico Ano Stilling, po rodu Nemko. Ta čudaska starica se je že leto dni pripravljala na smrt na tale način:

Na vsak način se je samo sebe hotela videti, kako bo ležala na mrtvaškem odru in kako ji bo, ko jo bodo pokopavali. Več mesecev je prosila svojce, naj ji dovolijo, da se bo dala fotografirati na mrtvaškem odru, da se bo lahko ogledovala, kako bo potem, ko bo zares ležala na mrtvaškem odru. Po dolgem prerakanju so se sorodniki zares dali pregovoriti.

Starica Stilling je sama šla k pogrebni mu zavodu, si je izbrala krasno krsto, si nakupila vencev in cvetja, kar spada zraven ter si dala znesti v svojo sobo. Stene sobe je dala prevleči s črnim blagom, krsto na oder, cvetlice in prižgane sveče okrog. Potem je starica oblekla svojo mrliško obleko in se vlegla v krsto. Še dvakrat je morala vstati, da je uredila vse, kar ni bilo še pravilno urejeno. Ko je po njenem mnenju bilo vse v redu, je pristopil naročni fotograf. Starica je sklenila roki na prsi, zaprla oči, magnezijeva luč se je zabliskala v temnem prostoru in fotografija je bila narejena.

Nato je zlezla z mrtvaškega odra in živela poslej, kakor vselej. Ampak vsak dan si je ogledovala lepe fotografije, ki so ji kazale, kako leži na mrtvaškem odru. Še celo povečati jih je dala. Pred nekaj dnevi pa je zbolela za smrt. Na smrtni postelji je naročila svojcem, naj jo prav tako denejo na mrtvaški oder, kakor si je lani sama uredila. Tako se je zgodilo, ko je v torek zjutraj umrla. V sredo so jo pokopali.

Boj ve, če je pri vseh teh pripravah na smrt mislila na glavno, kar je, na dušo in onostransko življenje.

Ponesrečen usnjarij

Litija, 14. novembra.

Danes dopoldne je usnjarski delavec 30 letni Danož Jožef, doma iz Črnege Potoka, v tovarni usnja g. Pavla Knačiča v Šmartnem, prekladal goveje kože. Pri prekladanju so mu padle kože tako nesrečno na nogo, da se mu je desna noga zlomila. Zdravnik je takoj odredil, da so ponesrečenca z opoldanskim vlakom prepeljali v Ljubljano, kjer so ga z rešilnim vozom pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Kolinska

TVORNICI
ČIKORIJE

Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA

Murska Sobota

Novo profesorsko moč na gimnaziji. Iz Kočevja je preseljen na tukajšnje gimnazijo g. profesor Kočjan. Službo je že nastopil. S študijskega dopusta se je vrnila prof. gđ. Vogelnik Silva.

V cvetu mladosti umrl. V sosednih Bakovcih so pokopali 19 letnega Bratkoviča Stefana. Pokojni je skozi več let bolehal. Zadnje tedne je imel silne bolečine, a vse je prenašal z Jobovo potrpežljivostjo.

Zdravstveni dom. Vsa dela pri novem Zdravstvenem domu se bližajo h koncu. V bližnji bodočnosti se pričakuje blagoslovitev in otvoritev.

Ljubljana

Novi operacijski prostori v ženski bolnišnici

Ljubljana, 14. nov. 1931.

AA. Danes je bila v državni bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani otvorjena nova operacijska dvorana.

Te dni so bili dograjeni v ženski bolnišnici v Ljubljani novi operacijski prostori, v katerih se prične v kratkem redno zdravniško delo.

Pred 8 leti se je umaknil iz pretesne splošne bolnišnice ženski oddelek in se preselil v lastno poslopje. Lepa zgradba obdana z velikim vrtom, je bila zidana pred svetovno vojno kot azil za onemogle; dasiravno svetla in snažna, je imela vendar precejšen nedostatek, namreč da ni bila zidana za bolnišnico. Treba je bilo brzo to in ono prezidati in preurediti, da se je ustreglo pogojem, ki jih zahteva hitro in uspešno bolniško delovanje.

Trn v peti pa je bila vseh osem let soba, kjer so se vršile operacije. Pri prevzemu postopja ni bilo iz različnih vzrokov mogoče po predpisih urediti prostora, ki bi služil v ta namen, ampak se je izbrala navadna sobica s primerno lego in svetlobo, kamor so vzdali par umivalnikov, postavili operacijsko mizo in še nekaj drugih potrebnih rekvizitov. Da bi odgovarjala ta operacijska sobica predpisom, ki splošno veljajo za moderne operacijske dvorane, da bi nudila operaterju in ostalemu osebju, ali pa bolniku količnik udobnosti, o tem ni bilo niti govora.

V tem, med operacijo slabo ventiliranim prostoru, ki mu meri površina tal 21 m², prostornina pa 90 m³, polnim izdihanega zraka, etrovih in jodovih par, je moralo dihati, delati in ostati pri zavesti razen bolnika pri vsaki operaciji najmanj pet ljudi: operater, 2 asistenta, narkoziter in instrumentarka; poleg tega je pri vsaki operaciji navzočih par gledalcev in par oseb, ki pomagajo pri manjših delih. Običajno je bilo torej nakopičenih po 10 ali še več ljudi po par ur na dan v tem malem, z različnimi nezdramimi ali celo opasnimi plini nasičenem prostoru. Tudi svetloba je bila večkrat nezadostna, dasiravno se je potisnila operacijska miza prav blizu edinega okna, katerega velikost je odgovarjala komaj 1/2-1/3 površine tal. Dovolj je bilo tudi še drugih manjših nedostatkov.

Vsled tega gre velika zasluga vsem tistim, ki so omogočili izvedbo od početka zasnovanega načrta, da se uredi lepa, moderna operacijska soba, ki bi ustrezala vsem novim higijenskim in tehničnim predpisom. Po osmih letih se je končno vendarle uresničilo ono, kar je bilo neobhodno potrebno za pacijente kakor za personal.

Tekom časa se je nabralo že lepo število v tem malem prostoru skrbno izvršenih in dobro uspešnih operacij. Vsega skupaj smo šteli v osmih letih čez 2000 operacij, na laparotomije (prerez trebušne stene) jih odpade 1600, 500 pa ostane vaginalnih operacij. Glede števila posameznih operacij bi omenil,

da smo se pri 150 porodnicah skoro v vseh slučajih izognili smrti otroka oz. matere s cesarskim rezom. Veliko število operacij je tudi odpadlo na žene, obolele za rakom na maternici, ki so še pravočasno prišle v bolnišnico. — Uspeh po vseh teh operacijah je odgovarjal uspehom, kakor jih navajajo druge bolnišnice in klinike; odvisen je predvsem o težji operativnega posega in o dobi operacije. Največ žrtev so zahtevale operacije raka na maternici po »Wertheimu«, ki spadajo sploh med najtežje operacije; tu je treba odstraniti ne samo celo materico, ampak tudi del njene okolice; en del nesrečnih izidov pa je pripisovati dejstvu, da pridejo žene večkrat tako kašno pod nož, da je bolezen že na meji operabilnosti. Ta operacija traja običajno nad eno uro, dočim so manjše operacije dokončane v četrt do pol ure.

V vseh stotinah slučajev je bilo treba premnogokrat velikega potrpljenja in odločne volje, da je šlo delo v tako urejeni operacijski sobi zadovoljivo izpod rok.

Nova operacijska dvorana je zgrajena po temeljitih predstudieskih sličnih naprav in preimljenih študijah načrtov. Brez dvoma jo smemo prištevati med najlepše in najmoderneje v naši državi. To trdimo zlasti zaradi tega, ker so barve po stenah operacijskega prostora izbrane tako, da ne dražijo oči in kljub temu dopuščajo dobro osvetljenje operacijskega polja. S temno barvo tal, pokritih s črnimi ploščami, izvrstno harmonirajo temnozeleno pobarvane stene, ki prehajajo v rumenkastobel strop; na ta način se reflektira svetloba samo od zgoraj na operacijsko polje in odpade neprijetno bleščanje, kakoršno je bilo po starih operacijskih sobah. Obenem vpliva ta barvni ton pomirjevalno na bolnika in na zdravnika, kar je obema le v korist. — Za nočne operacije je vstavljen reflektor »Pantophos«, ki daje dnevni svetlobi slično, brezsenčno luč, naroden pri tvrdki Zeiss-Jena.

Dvorana je prostorna, dobro prezračljiva in se da lahko čistiti. Opremljena je z novo, lično opremo, nabavljeno pri tvrdki Hlavka v Zagrebu in Odelga na Dunaju. Pred operacijsko dvorano se nahajata dva predprostora, ki služita za umivanje, za shranjevanje kirurških instrumentov in drugih potrebnih, za sterilizacijske aparate, ki jih je precizno vstavila firma Odelga, za pripravlanje bolnika itd. — Vodstvo del je prevzela stavbena družba »Gradidom«, instalacijska dela sta izvršila Korn in mestna plinarica, polaganje pločic je prevzela trgovska družba »Material«.

Z zgradbo modernih operacijskih prostorov pa problem ženske bolnišnice še vedno ni rešen; vsled letno močno naraščajoče frekvence porodnic in bolnic je postalo poslopje premajhno in je nujno potrebno, da se poveča, oz. zviša za eno nadstropje. Šele tedaj bo zavod popolnoma odgovarjal svojemu namenu.

Miklavž pride v kratkem!

Sporočite nam že sedaj Vaše želje in naročila za RADIO APARATE, gramofone in gramofon. plošče. Sportne predmete — foto aparate.

Jugošport - Dalmatinova ulica 13 - Miklošičeva cesta 34

K današnjemu koncertu v Unionu

Zanimiv pojav na našem glasbenem polju je pevski mladinski zbor v Trbovljah. Razna društva so v zadnjem času intenzivno vrgla svoje delovanje med mladino, da si v naraščajočo zagotovo dobro pripravljene, navdušene člane za pozneje, ko bodo stari odšli in prevzeli njih mesta mlajši. Pri pevskih društvih pa manjka te uvidevnosti, radi tega mora župni pevovodja Prelovec ob vsaki primerni priliki opozarjati društva, naj skrbje za naraščajo. Po drugi strani pa je tako prizadevanje otežkočeno, ker vzame vsak pevovodja v zbor le one, ki so že mutirali. Pevska vzgoja mladine pred mutacijo je prepuščena le šoli. Osnovna šola nudi kakor v vseh drugih predmetih tako tudi v petju le splošno izobrazbo in ne moremo zahtevati od nje specializacije ene stroke, vendar so uspehi vseh prispevalni, če prevzame na večrazrednih šolah pouk v petju za več razredov skupaj strokovnjak, ki se zna uživati v delovanju z ljubeznijo, vnmemo in velikim potrpljenjem.

V Trbovljah imamo vzgled take požrtvovalnosti v učitelju Avgustu Suligoju, ki je zbral okoli sebe lepo armado navdušenih pevčkov in pevčic. Kdor se je intenzivneje pečal s poukom petja v osnovni šoli, ta bo danes v Unionu videl, koliko neizmernega truda je bilo treba, da so v tem zboru potem, ko so se izognili prirobnemu, šablonskemu križanju, prenesli petje v resnično doživetje in, kar recimo! umetniško prednašanje.

Zbor šteje 110 učencev in učenek osnovne šole od 3. š. l. naprej. Izbrani so oni, ki so glasbeno najbolj nadarjeni in razpolagajo s prijetnim glasom. Sedaj ko so most prvih težav prekorčili, se nauče že prav težkih pesmi v kratkem času in s pravo poglobitvijo v snov. Doseđani koncerti v Rog. Slatini, Hrastniku in dvakrat v Litiji so vzbudili v zboru silno samozavest in četudi so peveci po večini otroci bednih, skromnih rudarjev, vendar ne bodo v Unionu pokazali treme, pa čeprav bodo nastopili pred gospodo in najbrž tudi ostro kritiko.

Opozarjati moram že sedaj, da ne bodo prednašali običajnih pesmic v triglasnem zboru, kakršnih smo že toliko čuli ob raznih nastopih osnovnošolske mladine. Nastopajo pretežno z modernimi kompozicijami, v katerih težkoče ritma, harmonije in kontrapunkta gladko odpravijo in ravno ta sijajna usposobljenost v prednašanju težkih partij ter hvalevredno prizadevanje po napredku dvigala ta zbor visoko nad druge osnovnošolske zборе in ga napravljata vrednega, da mu moramo posvečati čim več pozornosti.

Zbor ima v rokopisu Adamičeve: Pesem rudarskih otrok, Zabučale gore (v posebni priredbi). Večer in Ciciban. Prvi dve sta posvečeni temu zboru. Z Rudarsko se zbor predstavi. Prestresi te mora, ko vidiš toliko raznolikoga: besedilo, melodija, peveci, njih socialne razmere, a je vendar vse skupaj zlito v eno. Ostale pesmi so iz zbirke Glasbene Matice 1930 in Kumarjeve zbirke 1924, komponisti: Emil Adamič, Stanko Premrl, Ivan Grbec, Marij Kogoj, Fran Marolt, Jakob Aljaž. Nekatero točko spremlja na klavirju Pertot Milan, učitelj iz Litije.

Zanimiv spremljevalec zboru (pa ne v muzikalnem smislu), je katehet g. Stajet Miroslav. S prijazno gesto, na kateri se vidi, kako mu je ves

zbor pri srcu, predstavi pevce občinstvu in potrebno pojasi nastop.

Upamo, da bodo danes vsi mladi pevci in pevke ter njih pevovodja ob velikem posetu koncerta deležni onega priznanja, ki ga zaslužijo v polni meri.

A. S.

Ne zamudite ugodnosti!

Globoko znižane cene in še velik popust pri vsem manufakturnem blagu

JOS. SNOJ, LJUBLJANA

Blago za ženske plašče po najnižjih cenah.

Od Sušaka do Aten

VI. Prosvetni večer Prosvetne zveze v Ljubljani

Ljubljana, 14. novembra.

Včerašnji večer nas je povedel vzdolž jadranske obale. Tajnik PZ g. Vinko Zor nam je ob številnih skioptičnih slikah poročal o potovanju, ki ga je priredila letošnje poletje naša največja luksuzna ladja »Kraljica Marija«. Imeli smo pri predavanju občutek, da je bilo nakopičenih vse preveč naravnih krasot in starih umetnin, da bi jih mogli izletniki v tem kratkem času s pridom uživati. Zavaljati se moramo g. predavatelju, da je oživil opis krajev, ki bi se lahko razvil v orgijo dolgočasnega naštevanja geografskih poročil in zgodovinskih reminiscenc, z bežnimi slikami družabnega življenja na ladji in na izletih. S tem nam je približal abstraktno-ploskovno gledanje proci-rane slike v življenjsko sodržljivo in plastično podanih tipih dr. Iga Oberfarnclajna in ne v zadnje pozabljivega krškega šoferja.

Ladja »Kraljica Marija« je natovorila izletnike na Sušaku. Prva njena postaja je bila Sibenik, njegova katedrala, avtomobilski izlet k slapovom reke Krke, nazaj grede narodopisne studije »pod večjico« v sibeniški okolici. Naslednji dan Split, Panorama, rekonstrukcija Dioklecianove palače, stolnica v celem in v detajlu, solinski muzej, najstarejši slovenski spomeniki, Dubrovnik. Romantični pejsaž, subtropska flora, kulturni spomeniki »jugoslovanskega Weimara«, Boka Kotorska, Lovčen, Cetinje.

Krf, otrok herojskih spominov iz svetovne vojne, rojstni kraj Jugoslavije, otok svetovno najbolj poznanega kitšcha v vili Abileon. Epidavrijski teater, grška dekleta in vojaki, mikenska vrata in tirnska ciklopska obzidja, moderni moli pirejski, mrtve razvaline akropoliske, ki so oddale vse svoje spomenike britskemu muzeju, umazano atensko kopalnice, vse to je zdrvelo v pičli uri mimo naših oči. Nato povratek. Mimo pravilčno lepega Lokroma, mimo Korčule, rojstnega kraja Marka Pola, prvega globetroterja, mimo Hvara, otoka rožmarina, nazaj na Sušak.

Melodije »Triglavske koračnice«, s katero se je poslovila od popotnikov ladja in od poslušalcev g. predavatelja, je zaglušil frenetičen aplavz. Obisk je bil rekorden.

Blago za zimske suknje,
kamgarn in športni ševijot
za obleke. Pliš in volneno
blago za plašče in obleke.

Najnovejši baržuni in flaneli
Najugodnejši nakup!

A. Blender,

Ljubljana, Mestni trg št. 22

Dajte nam brv!

(Glas izpod Golovca.)

Modernizira se Ljubljana — modernizira njena okolica; tako, da dobivajo sedaj celo kraji, kjer smo še nedavno poslušali ob lepih mesečnih večerih žabji koncert, — prav modernizirano kanalizacijo.

In v tem delu za dobro in koristno so spoznali naši mestni očetje, da nikakor ne gre sedaj, ko imajo že nekdanje žabje vasi moderno kanalizacijo, ustavljati se še nadalje opravičenim željam in prošnjam dokaj ponižnih in skromnih Podgolovčanov. Sklenili so, in bodi jim čast in hvala, tudi izvršili svoj sklep. Dobili smo letos tudi mi kanalizacijo. Za nekaj časa so sicer res zaprli cesto, ker njena širina ne prenese takega razkopavanja, ki je potrebno za tako delo, saj je na nekaterih krajih komaj 4 m široka. Vendar to nadlogo smo prav radi prevzeli, ker smo vedeli, da bo potem boljše. — Sicer je že dolgo pobožna želja naša, da bi cesta pridobila na svoji širini vsaj na nekaterih krajih, kjer ni posebno huda stiska za pešake. No mogoče je, da bomo tudi kdaj uslišani, kakor smo bili sedaj, ko so nam napravili kanalizacijo. Prav zadovoljni smo za njo.

Bili bi pa še bolj, ako bi se nam izpolnil še oni del obljub, že tolikrat danih — o brvi. Ta brv namreč, ki so jo nam naši mestni očetje že večkrat obljubili in jo nam letos še posebej zagotavljali, da jo dobimo, se je ujedla že v dušo vsakega posameznega prebivalca Hradskega vasi tako močno, da marsikdo že sanja o njej in v sanjah hvali uvidenost mestnih očetov in njih social. čut za nas uboge Zdogolovčane, ki nam so naklonili, da smejo sedaj vstajati dobrih 20 minut pozneje; ker toliko smo rabili za ovinek, ki ga napravljata odročna mostova. Seveda je to vse samo sen in samo pobožna želja in nič drugega, ker obljubljene brvi še sedaj ni. Skromni smo Podgolovčani in ponižni, zato čakamo usmiljenja mestnih očetov, vdano in tako kot se spodobi. — Podgolovčan.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 3 popoldne: »Vest«. Izven. Znižane cene.

Ob 8 zv.: »Pritličje in prvo nadstropje«. Izv. Znižane cene.

Opera: Ob 3 popoldne: »Madame Butterfly«. Izven. Znižane cene.

Ob 8 zv.: »Viktorija in njen huzar«. Izven. Znižane cene.

Rokodelski dom: Ob 7: Gledališki večer. Sodeluje pevski zbor pod vodstvom prof. Bajuka.

Union, velika dvorana: Ob pol 11 Koncert mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj.

Jakopičev paviljon: Gorsetova razstava.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Šišensko prosvetno društvo: Ob 8 zvečer v samostanski dvorani skioptično predavanje o Martinov večer.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Dve nevesti«. Red D.

Opera: Zaprti.

Nočno službo imata lekarni: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Šišensko prosvetno društvo: Ob pol 8 zvečer v samostanski dvorani skioptično predavanje o Romuniji, dr. Valler Bohinec.

Vaše zdravje je vredno več kot 100.— Din!

Pri **ŽIBERTU** v Prešernovi ulici
dobite snežke že
od 70.— do 260.— Din.

○ Današnji mladinski koncert. Danes dopoldne točno ob pol 11 bo veliki unionski dvorani koncert mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj-Vode, pod vodstvom dirigenta-učitelja g. Šuligoja. Na programu je 16 dvo- in troglasnih mladinskih zborov deloma a capella, deloma s spremljevanjem klavirja. Zastopani so razni slovenski skladatelji, najbolj med njimi Adamič. Glasovni material je prav izvrsten, mladinski zbori sami pa brezhibno nastudirani, kar dokazuje velik uspeh vseh dosedanjih javnih nastopov tega mladinskega zbora. Vstopnice se bodo dobivale od pol 10 dalje pred vhom v Unionsko dvorano. Pripominjamo, da so stojišča vsa razprodana, sedeži pa se dobe od 8 do 30 Din. V predprodaji so tudi programi s tiskanim besedilom zborov po 2 dinarja. Obisk najtopleje priporočamo.

○ Gledališki večer v Rokodelskem domu. Drevo ob 7 bo v Rokodelskem domu »Gledališki večer«. Na vsporedu so možki zbori pod vodstvom g. prof. M. Bajuka, dve veseloigrji, kupleti itd. Vstopnice se dobivajo v predprodaji danes od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

○ Članstvu »Ljubljane«. Pevska vaja celotnega zbora bo v ponedeljek ob 8 zvečer v beli dvorani Uniona. Udeležba nujna! Pevovodja.

○ Mesarji iz Barcelone v Ljubljani. Danes popoldne so dospeli v Ljubljano štirje mesarji iz Španije, ki so dopotovali v Jugoslavijo, da se tu eznanjajo s trgov mesa in navežejo kupijske stike za izvoz svežega mesa v Španijo. Ogledali so si mestno klavnico, kjer jim je klavniške naprave razkazal dr. Kunc. Posebno so se zanimali za vzorno meso v prostorih tvrde Stamič. Nato so obiskali tudi to tvrdo v Kersnikovi ulici, kjer jim je šef tvrde razkazal svoje naprave (tvrda gradi sedaj moderno delavnico in buffet). Z ogledom so bili španski mesarji zelo zadovoljni. Obljubili so, da se nazaj gredo še zglase. Španci so nato odpovali v Zagreb.

ELEGANTNA DAMA

naroča obleke in plašče v steljeju

Josipina Iglič, palača Viktorija.

○ Sentpetersko prosvetno društvo priredi drevo ob pol osmih Martinov večer, h kateremu vabi svoje člane in prijatelje društva odbor.

○ Zadnji dan Gorsetove razstave. Danes je zadnji dan razstave kiparja Franceta Gorseta v Jakopičevem paviljonu. Vsestranski uspeh, ki ga je ta umetnik doživel tako pri čenopiju kakor tudi pri občinstvu, pričča, da je Gorset močna umetniška potenca. Res je, da je njegov moralni uspeh razstave mnogo večji, kakor pa gmojni, vendar je bil dosedaj še kar znaten obisk in je prodal Gorset tudi že nekaj del. Gorset bi seveda zaslužil, da bi bilo oboje še mnogo večje. Zato je danes zadnji dan, ko je prilika, da se naše občinstvo oddolži temu pristnemu in poštenemu umetniku ter da mu danes napolni paviljon s svojim posetom.

○ Pridite tudi Vi v naš krog odjemalcev, pa ne bo krize za Vas. Pestotnik, špeccerija, Sv. Petra cesta.

○ Mestno kopališče na Ljubljani. Mestna občina je sklenila, da odda prihodnje leto mestno kopališče na Ljubljani v zasebne roke in sicer v najem. Najemnik bo poleg kopališča zgradil še gostilniški lokal in koncertno dvorano. Zanimivo je, da obisk tega kopališča vsako leto zopet narašča. Še lani je to kopališče obiskalo 4963 kopalcev, letošnje poletje pa je bil obisk že 9907 oseb. Dohodki so znašali letos 23.382 Din.

○ Slab tržni dan. Neugodno vreme in deževje se redno pozna tudi na ljubljanskem trgu. Čeprav je bila večerj sobota, torej dan, ko je promet na trgu največji, vendar je bil trg večerj le slabo obiskan. Ni bilo mnogo ne prodajalcev ne kupcev, le kdor je bil moral na trg, ta je prišel. Ker ni bilo dosti ponudbe in ne dosti povpraševanja, so cene ostale skoraj iste, kakor prejšnji teden, le zelenjadnice so za spoznanje dražje prodajale svoje blago, temur je pač kriv dež in pa že pozna jesen. Sicer pa so zadnje soboto dajale svoje blago toliko da ne zastoj. Gospodinjje so se danes tudi že veselile, da bo cena govejemu mesu dalje padala in se je res že pojavil mesar, ki prodaja goveje meso zadnji del po 12 Din, prednji del pa po 10 Din. Cena živini namreč še pada in je te dni dosegla najnižjo stopnjo v zadnjih letih. Poudariti pa moramo, da cene klavni živini niso preveč odvisne od cen mesa na ljubljanskem trgu, temveč je res, da ljubljanski trg le malo vpliva na cene živini. Pač pa mora ljubljanski trg obratno slediti ceni živine. Mnogo večji so drugi čimtelji, ki določajo cene živini, kakor pa ljubljanski trg. Če torej cena mesa na ljubljanskem trgu pade, je to vedno posledica, nikdar pa ne morebiti vzrok novemu padanju cen živini. To je treba vedeti!

○ Proslava 13 letnice smrti Ivana Cankarja bo v Delavski zbornici dne 12. decembra.

○ V. delavski prosvetni večer. V sredo, dne 18. novembra t. l. priredita »Svoboda« in »Zarja« v dvorani Delavske zbornice V. delavski prosvetni večer. Godba »Zarja« bo zaigrala pod vodstvom

kapelnika Fr. Dolinarja Ablovo pesem »Prijatelji-cam lastavkam« in Georgov duet: »Zlate sanje«. Klarinetist Raubar Miljutin zaigra klarinet solo; flautist Viktor Čampa pa arjo iz »Traviate« na flauto. Koncertna pevka Stefanija Vukova zapoje Chopinovo »Zelja« in Čajkovskega arjo Tatjana in opere »Evgenij Onjegin«. Konservatorist Drago Burger Hildachovo »Domovini«, Čajkovskega »Na plešu« in arjo Lenkega iz opere »Evgenij Onjegin«. Konservatorist Drago Zager zapoje Liadovo: »Iz mojih solz«, Dvorakovo: »Sokolu dajte kletko« in Strausovo: »Ljubim te«. Baritonist de Maké zapoje Rachmaninovo: »Vse mine«, Wrangelovo: »Ljubezen — sen« in Davidovo: »Zakaj sem te spoznal«. Po koncertnem delu sledi predavanje s skioptičnimi slikami o Skandinaviji. Predaval bo Ciril Štrukelj in na modernem epidiaskopu poRazal mnogo lepih slik. Koncertni del večera se bo prenašal po radiu in je takorekoč od 8. do 9. ure zvečer delavska ura, na kar opozarjamo delavstvo izven Ljubljane.

○ Pletenine vseh vrst Vam nudi v najlepši izbiri Šterk, nasl. Karničnik, Stari trg 18.

○ Umrli so v Ljubljani, od 7. do 14. novembra 1931: Bobreckij Nikolaj, 62 let, uradnik drž. hipotekarne banke, Gradišče 11. Kozmik Antonija, roj. Weiler, 39 let, žena sedlar, mojstra, Sv. Petra nasip. Hrušovar Josipina roj. Strgule, 68 let, žena železničarja, baraka pri Kolinski tovarni. Lončarič Viktorija, 11 dni, hči železničarja, Vodovodna c. 20. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Šerbec Angela, pol ure, hči teracerja in hiš. posestnika, Glince. Putre Ludvik, 15 mesecev, sin poljskega dninarja, Kačji potok pri Kočevju. Pečar Anton, 57 let, železniški delavec v p., Zalokarjeva ulica 11. Suštar Marija, 2 dni, hči dninarice, Lukovica 12. Malivrh Franc, 60 let, progovni paznik v p., Slovenska ves. Hirsman Ciril, 19 let, delavec, Krtina. Šoštar Viljem, 1 dan, sin monterja, Frankopanska ulica. Flander Miha, 61 let, cestar v p., Adergaz pri Cerkljah. Kralj Stefanija roj. Pirč, 23 let, žena posestnika, Izlake. Bernik Marija, 5 mesecev, hči delavca, Lesno brdo pri Vrhniki. Gode Magdalena, 72 let, žena posestnika, Koblerje pri Kočevju. Vidmar Janez, 1 in pol leta, sin posestnika, Plešivca pri Brezovici. Comino Ivan, 2 dni, sin opekarja in gostilničarja, Draga. Ruckstahl Alfred, 72 let, post. oficijal v p., Veče.

○ Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah Vam nudijo najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

○ Vsa krznarska dela izvršuje točno in po solidnih cenah Mirko Krašnja, Wolfova 12.

○ Kemično čisti obleke Simene, Kolodvorska ulica 8.

○ Dobro in poceni nogavice dobite pri Ferdo Kobala, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«.

DRAGO GORUP & CO.
LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA C. 16

ENGROS — ENDETAIL

KONFEKCIJA DAMSKA IN MOŠKA
PO NAJNOVEJSIH MODELIH — —

Maribor

○ V dijaškem semenišču je danes ob pol 17 blagoslovitev dvorane in dijaška akademija. Vsi prijatelji mladine iskreno vabljene. Med drugim se uprizaro igra francoskega dramatika Henrika Gheona: Troje modrosti starejša Vangā.

○ Tajnik Marko Kranjc, ki je bil osem dni deloma v policijskem, deloma v sodnem zaporu, je prejel sledečo rešitev: »D. T. broj 1625-31. Okrožnemu sodišču Maribor. Vračam priložene spise s napomenom po § 96 k. p. da nisam našao osnova za krivično gonjenje Kranjc Marka zbog bilo kojeg krivičnog dela. (Vračam priložene spise z opombo po § 96 k. p., ker nisem našel podlage za kazensko preganjanje Kranjc Marka radi kakršnegakoli kaznivega dejanja). Beograd, 10. novembra 1931. god. Državni tužilac Državnog suda za zaščito Države.« Podpis.

○ 25 letnica Cecilijinega pevskega društva v Mariboru. Med ljubitelji lepega petja in glasse v Mariboru vlada že sedaj veliko zanimanje za cerkveni koncert, ki ga priredi Cecilijino pevsko društvo v Mariboru za svojo 25 letnico. Na koncertu se bo izvajal Rossinjev oratorij »Stabat Mater« (žalostna Mati) v slovenščini. Sodelujejo priznani solisti gospa Lovšičova, gospodična Vedralova, g. Živko in Neralič. Tekom 25 let nam je Cecilijino društvo, posebno ob velikih praznikih, z mnogimi žrtvami pripravljalo stalen in bogat glasbeni užitek, zato zasluži vso našo pozornost ob svojem srebnem jubileju, da se odzovemo njegovemu vabilu na jubilejni koncert prihodnje sredo v mariborski stolnici. Rossinjev oratorij Stabat Mater se odlikuje po izrednih krasnih solopartijah in arjah. To glasbeno delo je eno najlepših v svetovni literaturi te vrste. Nekdanje članice in člani Cecilijinega društva, in teh je veliko v Mariboru: v vseh krogih in stanovih, se bodo ob tej priliki radi spomnili svojega sodelovanja v društvu, kjer zaradi prezaplenosti žal niso mogli dalje sodelovati. Razna cerkvena društva vedo, koliko je Cecilijino društvo ob njihovih cerkvenih slovesnostih sodelovalo in bodo radevolje storila vse, da bo udeležba na koncertu tako radi umetniškega užika kakor zaradi delavnega društva samega prav častna. Predprodaja vstopnic po Din 6, 10 in 15 se vrši pri Höferju in v Cirilovi knjigarni. Cecilijinemu društvu pa izrekamo ob tem jubileju svoje čestitke in želimo, da bi tudi v bodoče tako vztrajno in požrtvovalno vršilo svoje veliko kulturno delo v Mariboru, kakor dosedaj.

○ Slava 45. pešpolka. Naš domači 45. pešpolk praznuje dne 23. novembra svojo slavo v spomin onega dne, ko je bila usoda Maribora stvarno odločena v našo korist. Služba božja in rezanje kolača se vrši dopoldne ob pol 11 na dvorišču vojašnice kralja Aleksandra v Melju. Popoldne ob 15 se bo vršila na dvorišču iste vojašnice vojaška veselica.

○ Izobraževalno društvo na Koških ima danes v nedeljo ob 15 redni mesečni sestanek s poučnim predavanjem.

○ Odklanjanje najemnikov z otroki. Prejeli smo: Neke delavske družina s 6 nepreiskrbljenimi otroci od 1 do 13 leta je že od meseca septembra t. l. brez strehe. Povožd jo odklanjajo radi otrok. Ker so v mestnih hišah zasedena vsa stanovanja, apelira mestno načelstvo na hišne lastnike, ki imajo na razpolago prosta stanovanja, da se usmilijo omenjene družine, katere naslov je na razpolago v soc. političnem uradu mestnega načelstva, Rotovžki trg 9. Pri tej priliki se opozarja ponovno na tozadevno okrožnico g. bana dravske banovine, po kateri se najemniki z otroki ne smejo odklanjati.

○ Kako informira »Jutro« svoje čitatelje. V sobotni številki z dne 14. t. m. prinaša »Jutro« na 4. strani notico pod naslovom »Bela vrana«:

tukaj stoji črno na belem, da ni tukajšnji »Slovenski gospodar« sploh ničesar napisal o volitvah dne 8. t. m., in da ni prinesel niti »kratkih podatkov«. Potem še pristavlja: »Slovenski gospodar« hoče zaplankati svoj svet.« Pregledali smo številko »Slovenskega gospodarja« z dne 11. t. m. in našli pod rubriko »Novejša« izide nedeljskega glasovanja v vseh okrajih dravske banovine z imeni kandidatov. Tako poroča torej »Jutro«: kakor čujemo, se bo zadeva končala pred sodiščem.

○ Katoliška omladina uprizaro danes ob 5 v Omladinskem domu, Cvetlična 28, znano saloirig »Navihaneec«; prijatelji mladine vjudno vabljene!

○ Ne Aleksandrova 29, ampak Cvetlična 34. V našo tozadevno notico v petkovi številki o posestnih izpremembah se je vrnila napaka v toliko, da trgovec Josip Weiss ni kupil hiše na Aleksandrovi cesti 29, ampak v Cvetlični 34.

○ Oddaja sirot v oskrbo. Od mestnega soc. političnega urada smo prejeli: Stranke, ki so voljne prevzeti v oskrbo sirote proti delni povrnitvi stroškov, naj se zgledajo v socialno-političnem uradu mestnega načelstva, Rotovžki trg 9 od 8 do 12.

○ Razglas davčne uprave. Položnice za plačilo davkov, ki jih davčna uprava v Mariboru razposilja za IV. četrtletje 1931, so opozorivene položnice, katere niso združene z eksekucijskimi stroški. Na položnicah izkazani stroški so predpisani samo za prejšnje izvršene opomine. Eksekucijski stroški se bodo računali šele tedaj, če se davčni zaostanki ne plačajo do 25. t. m.

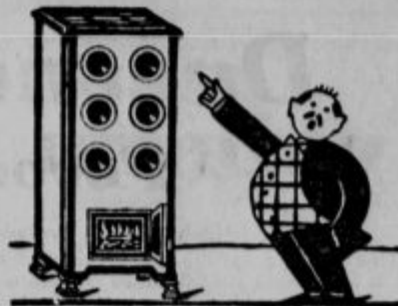
○ Brezposelnost narašča. Čimdalje bolj narašča skupina, ki obkroža borzo dela na Rotovžkem trgu. Med brezposelnimi, ki oblegajo linice v tem uradu že tedne in tedne zastoj, se pojavljajo vedno večše novi obrazi ter množijo vrste onih, ki prosičajo ne za kosček kruha, ampak za delo, ker bi si radi svoj kruh pošteno zaslužili, pa si ga ne morejo. Zadnje čase odpušča delavstvo posebn. kovinska industrija, nekateri obrati so odpovedali celo že specializatom. Tudi stavbna podjetja so pričela z redukcijami, ker kore zime ne bo zaposlitve.

○ Radio Maribor, r. z. z. o. z. Miklošičeva ulica 2. Zaloga žarnic, radio-aparatur, zvočniki, sestavni deli, drobni material po najnižjih cenah.

○ Poravnalno postopanje se je uvedlo na predlog dolžnice Aste Fürst, trgovke v Ivanjkovih pri Ormožu. Za poravnalnega sodnik je imenovan dr. J. Košan v Ormožu, za upravnika pa dr. Ban Adam, odvetnik istotam. Priglasitev terjatebo 16. decembra, poravnalni narok 21. decembra. Dolžnica nudi upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega plačila, 40%.

○ Sprememba posesti. Tvrdba Scherbaum in sinovi je prodala svojo hišo na Aleksandrovi cesti št. 64 Wernerju Priemerju iz St. Pöltna v Avstriji za vsoto 550.000 Din.

○ Tolovajstvo pod Meljskim hribom. Na cesti med Mariborom in Sv. Petrom je bil izvršen sredi polneve večerj drzen napad na hlapca Jurja Beka iz Pobrežja. V neki tukajšnji gostilni, kjer je Bek pil četr t vina, je neznan napadalec opazil, da je Bekova listnica precej rejena ter se mu je pridružil, češ da imata isto pot. Ko sta prišla pod Meljski hrib, se je vrgel nenadoma na nasprotnika, ga vrgel na tla ter mu iztrgal listnico iz žepa, ki pa se je med ruvanjem, ki je nastalo med napadalcem in žrtvijo, strgala, da se je nekaj bankovcev razneslo po tleh. Z ostalimi je napadalec pobegnil. Hlapec trpi 700 Din škode. Na policiji je izjavil, da je izvršil napad mlad, približno 24letni možki, obleden v črno obleko brez površnika. Najbrže je doma iz Pobrežja, ker se mu je zdel po obrazu znan. Polcija je uvedla doizvedbe, da izsledi predrznega tolovaja.

Zadovoljstvo
nad 10.000 kupcev
v sami Jugoslaviji je najboljšje izpričevalo za
Zephir peči
Znatno znižane cene!

ZEPHIR D. D.

TOVARNA PEČI IN EMAJLA

SUBOTICA

Samoprodaja

Ljubljana: Breznik & Fritsch

Celje: D. Rakusch

Maribor: Pinter & Lenard

○ Trda roka tržnega nadzorstva. Tržno nadzorstvo je zaplenilo včerajšnjega tržnega dne nekemu mesarju tehtnico in dve uteži. Tehtnica je bila pokvarjena, uteži pa niso bile predpisano cementirane. Prodajalcem sadja so bile zaplenjene 3 tehtnice in več uteži. Zaplenjena so od dala preizkuševalnemu uradu.

○ Skozi okno je morala pobegniti. Tkalec Stanko R. je prikolovratil pred stanovanje svoje ločene žene ter pričel razbijati, kričati, da je letela cela ulica skupaj, ter groziti, da bo vse poklal, ako mu ne odprejo. Vsa v strahu je žena pobegnila skozi okno ter se zatekla po pomoč na stražnico. Stražniki so našli nasilnega moža še pod oknom stanovanja ter ga aretirali.

Slovenjgradec

Igrri »Marijin otrok« in »Prisiljen stan je za-nihevanc« priredi Kmet. bralno društvo in Starem trgu v nedeljo, dne 15. t. m. v Ublovi dvorani. Sodeluje novo ustanovljeni tamburaški zbor fantovskega odseka. Vjudno vabljene.

Naši živinorejci imajo prihodnjo nedeljo, 22. t. m. v Zadrudnem domu anketo za povzdigo naše živinorejce ter o nadaljnjih potrebnih ukrepih rad/mlekarke zadrude.

Celje

○ Redna javna seja mestnega občinskega odbora bo v petek 27. t. m. v posvetovalnici mestnega magistrata ob običajni uri. Obravnaval se bo na tej seji proračun mestne občine za prihodnje proračunsko leto.

○ Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl v petek 13. t. m. delavec brez posla Deželak Martin iz Marjigrada v starosti 63 let. — Naslednji dan 14. t. m. pa je umrl istotako v javni bolnišnici v starosti enega leta Pečnik Brankō, sin mizarskega pomočnika v Celju. — Preostali naše iskreno sožalje.

○ Predavanje o Kozjaku, Pohorju in Korosici, ki ga je nameraval, kakor je bilo že javljeno, prirediti Savinjska podružnica SPD v Celju v ponedeljek 23. t. m. ob 8 zvečer v meščanski šoli, se sporazumno z Jadransko stražo v Celju odpove, ker prirediti isti dan predavanje Jadranska Straža v omenjenih prostorih. Predavanje SPD se bo vršilo nekaj dni kasneje ter se bo dan pravočasno objavil.

○ Nočno lekarniško službo imata teden do vključno petka 20. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti v palači Ljudske posojilnice.

○ Požarni alarm. Pred nekaj dnevi smo poročali pod gornjim naslovom, da je izbruhnil v Kürbischevi hiši pri Skalni kleti v neki stanovanjski sobi požar. Naprošeni smo, da objavljamo, da ni gorelo v omenjeni hiši, temveč v sosedni hiši, katere lastnica je ga. Peperik Viktorija.

○ Nesreča v tovarni. V petek 13. t. m. se je zgodila v tovarni kemičnih izdelkov v Gaberju delavcu Kranjcu Martinu občutna nesreča. Med delom je prišel z roko približno stroju, ki ga je zagrabil ter mu razcepil kazalec na levi roki. Kranjc se nahaja v javni bolnišnici.

○ Mestni avtobus, ki je bil 9. oktobra zaradi popravila ceste Celje—Laško ustavljen vožnjo na tej progi, prične danes v nedeljo, dne 15. novembra t. l. zopet voziti po starem voznem redu.

○ Nevaren tiček v rokah celjske policije. Pred nekaj dnevi je celjska policija aretirala nekega Skorjanca Vinka, že mnogokrat kaznovanega, ker je ukradel vinskemu trgovcu Matkoviču izpred njegove vinske kleti 600 literski sod. Polcija ga je takrat izročila sodišču, ki ga je v četrtek 13. t. m. izpustilo začasno na svobodo. V petek 14. t. m. pa je dobila celjska policija od ljubljanske obvestilo da je imenovani Skorjanec tudi zasledovan iz Ljubljane. Skorjanec je bil namreč v času od 22. do 30. oktobra v Ljubljani — doma je od Device Marije v Polju — in je 26. oktobra vlomil na železniški postaji v neki železniški voz ter odnesel blaga v skupni vrednosti okrog 5000 Din. Polcija ga je seveda takoj zopet aretirala ter ga ponovno izročila sodišču, tako da se je veselil zlate svobode samo en dan.

○ Obsojen ubijalec. V soboto 14. t. m. je stal pred malim senatom okrožnega sodišča Martin Ferlež, 40 letni mesarski pomočnik iz Vojnika, pristojen v občino St. Jurij ob j. ž. okolica. Državni tožilec ga je obtožil zločinstva uboja. V petek 31. julija t. l. je prišlo v Vojniku do prepira, iz katerega je nastal pretep, med obtožencem na eni strani in Jakobom Kovačem ter njegovim sinom Adolfom na drugi strani. Kakor izpove obtoženi Ferlež, sta ga napadla oba Kovača, in sicer Jakob, da ga je tolkel s palico po glavi, Adolf pa s pumpo od kolca. Mlajši Kovač je potem zbežal, Ferlež pa tudi, stari Kovač pa za Ferležem, tako da sta čez nekaj minut bila zopet skupaj. Ferlež se zagovarja, da je potegnil nož v silobranu, ker ga je stari Kovač davil za vrat. Hotel je Kovača samo malo prestrašiti, v razburjenosti pa je premočno sunil, vsled česar je prišlo do težke telesne poškodbe. Po zdravniškem izvidu rana ni bila smrtna, ampak je nastopila smrt čez 10 dni vsled zastrupljenja krvi. Po zasliševanju prič je senat po daljšem posvetovanju izrekel obsodbo, da je Ferlež kriv v smislu obtožbe in da se mu ne more priznati silobrana. Obsojen je bil na dve leti težke ječe, tri leta izgube častnih pravic, na povračilo stroškov postopanja ter na povračilo stroškov zasebnim udeležencem za zdravljenje in do-oreh v znesku 9000 Din in za bolečine 5000 Din

Dnevna kronika

Povodnji groze

Ljubljana, 14. novembra.

Močno deževje zadnjih dni je povzročilo, da so vode v ljubljanski kotlini zopet izredno močno narastle. Danes dopoldne so nekateri potoki kar vidno dvigali svojo vodno gladino. Vsi potoki in jarki so polni vode do vrha svojih strug. Izredno je narastla Ljubljanica, katere stanje je še celo presežilo ono stanje, kakor ga je imela, ko je pred dvema tednoma zadnjič narastla. Kakor Ljubljanica so narastli tudi njeni dotoki, kakor Iščica, Prošča, Mali graben in Gradaščica svojo maksimalno višino vode. V Ljubljani se voda prav do višine novih obrežnih zidov. Ker se sedanjemu dotoku vode ni postavila v oviro zaprta zatvornica v Trnovem, nivo vode v Gruberjevem prekopu sicer ni tako visok, kakor pred dvema tednoma, ko je voda še tekla samo po Gruberjevem prekopu, dokler je niso spustili skozi mesto. Toda voda se v Gruberjevem prekopu stalno dviga in bo najbrže še narastla. V splošnem pa je Ljubljana precej večja, kakor pa je bila zadnjič.

Zalog, 14. novembra.

Iz Zaloga nam poročajo, da je tam nastala že prava povodenj. Ljubljana je vsija, kakor pa je bila ob zadnjem naraščanju vode in je povsod prestopila bregove. Od papirnice dalje pa do izhva v Savo je Ljubljana povsod preplavila polja. Polje pod vasjo Slapami in vse zaloško polje je pod vodo. Pri Zalogu se Ljubljana ne more normalno izlivati v Savo, ker jo močno narastla Sava tišči nazaj. Umevno je tudi, da so »sige«, to je suha struga Ljubljanice, pod vodo. Voda je povsem zalila Perlesov, Hlebsov in Plevnikov mlin. Ti mlini stoje ob Stari vodi, to je ob odtoku Save. Voda je zalila tudi cesto med Zalogom in Lazami, tako, da popoldne niso mogli niti s konji črez. Da vsaj omogoči promet pešcev, je orožniška postaja intervenirala, da je železnica dovolila pot črez železniški most. Če bo pa deževalo še dalje, bo voda gotovo zalila Zalog.

Ježica, 14. novembra.

Tukaj je Sava močno narastla, samo v eni uri je narasla za 30 cm. Popoldne je pa še vedno nekolkilo, komaj za spoznanje, nižja, kakor pa je bila ob zadnji povodnji. Vejevja in lesa voda še ne nosi, pač pa trga prod proti Stožicam in Saveljski prod ter tako povzroča znatno škodo. Bati se je, da bo voda še naraščala in da pride še do huje škode.

Načrti za novi kolodvor v Ljubljani

Mestno načelstvo v Ljubljani je v sporazumu z železniško upravo razpisalo natečaj za izdelavo generalnega projekta novega postajnega poslopja v Ljubljani. Natečaj se je udeležilo 17 projektantov. Ocenjevalna komisija je po temeljitem pregledu priznala nagrade spodaj imenovanim projektom po tem-le vrstnem redu:

1. projektu z geslom »L. O.« (projektanta ing. arh. Jos. Gonda in ing. arh. Andrija Baranj iz Sombora) 30.000 Din.
2. projektu z geslom »Paralel-linija« (projektanta dipl. ing. Jos. Pičman in ing. arh. Jos. Semsei iz Zagreba) 20.000 Din.
3. projektu z geslom »12.270« (projektanta ing. arh. Andrija Baranj in ing. arh. Jos. Gonda iz Sombora) 15.000 Din.
4. projektu z geslom »Peron« (arh. Mihajlo Hecimović iz Zagreba) 10.000 Din; in projektu z geslom »23« (projektant ing. arh. Navinšek Emil iz Ljubljane) 10.000 Din.
5. projektu z geslom »Kolodvor« (projektanta ing. Milovan Kovačević in ing. Vlado Antolič iz Zagreba) 5000 Din.

Vsi došli projekti so javno razstavljeni v dvorani ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 12, pritičlje, vhod iz Kolodvorske ulice ob vogalu Kolodvorske in Pražakove ulice od vključno ure 18. t. m. do vključno nedelje 22. t. m. od 9 do 15. (AA.)

Katehetska ura

Presvetli ordinarij ljubljanske škofije, škof dr. Gregorij Rožman sklicuje na prošnjo ljubljanskih katechetov gg. duhovnikov, ki se zanimajo za prospeh versko-nravne vzgoje in šolske kateheze

v sredo 18. novembra t. l. ob 2 popoldne v šolskih prostorih Lichtenthurnovega zavoda

na pomenek o nekaterih važnih pedag. in didaktičnih vprašanjih

Predaval bo docent za katehetiko na ljub. univerzi dr. Josip Demšar o vprašanju Kako otrok vezo doživlja. Stolni vikar in katehet Alojzij Kosmerlj bo s katehezo o zakramentu sv. zakona pri tujenkah IV. osnovnega razreda skušal združiti, kar spada k sedanji vzorni katehezi. Katehet Josip Zušek (Kranj) bo kazal, kako veroučitelj z risanjem na tabli pouk pojasnjuje in poživlja.

Ta oglaš velja kot povabilo vsem gg. duhovnikom.

Koledar

Nedelja, 15. novembra: (25. pobjlnkoštna nedelja). Nedelja varstva Marije Device, Leopold (Levko), kraj.

Ponedeljek, 16. novembra: Otmar, opat; Neža (Janja) Aa.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Ivana Pirnat, rojena Spreitzer. Pokopali jo bodo danes ob pol 4 popoldne. Blag ji spomin! Teško prizadetim naše sožalje.

† Na Klancu pri Komendi je umrl g. Jožef L. a. h., posestnik. Pokojinec je bil soustanovitelj in član načelstva Hranilnice in posojilnice v Komendi. Bil je splošno priljubljen in spoštovan. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 7. zjutraj. Svetila mu večna luč! Družini naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Imenovani so: za državne cestne nadzornike-priznane —, položajne skupine pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Novem mestu Ivan Kosmos, pri tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Mariboru Andrej Rihčaršič, v Celju Josip Stekovec in v Kranju banovinski cestni nadzornik Viktor Demšar. — V višjo skupino je pomaknjen arhivski uradnik pri upravi policije v Ljubljani Bronislav Lovrenčič. — Sprejeta je ostavka, ki sta jo podala na službo ba-

Litija, 14. novembra 1931.

Neprestani deževni nalivi zadnjega tedna so napolnili naše vodne struge s tako ogromnimi količinami vode, da so naše reke prestopile bregove. Sava je od Zaloga, kjer sega že skoro do lesenega mostu, preplavila nižje stoječe hiše. Ljubljana, ki se ravno nad Zalogom steka v Savo, pa stoji skoro do železniškega nasipa. V vodi so vse hiše ob Ljubljani. Sava je dalje preplavila vse obrežje od Laz do Litije, kjer je Sava letos dosegla maksimum nad normalo.

Če bo še naprej deževalo, je nevarnost, da vodovje preplavi spodnji del litijskega telega in pridere v nasproti ležeče predlitijske stavbe. Dosedaj po povodnji povzročena škoda ni prevelika, ker so kmetje svoje pridelke z njiv po večini že spravili.

To večno deževje, ki že sploh slabo in kvarno vpliva, pa povzroča našemu kmetijstvu veliko škodo, ker ne morejo spraviti stelje in drv domov, ker so vsa pota, občinska in vaska, razdrta in namočena, da vsak težji voz kar v blatu obtiči.

Škofja Loka.

Hude plohe, ki so se ulivale s preledki ves noč, so zalogle, da sta že preje precej močni Selška in Poljanska Sora vidno narastli. Občutne škode naraščajoča voda še ni naredila. Če bo pa vreme ostalo tudi popoldne in še drevi nezpremenjeno, pa lahko računamo z nevarnostjo povodnji.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoatne suknje, obleke perilo t. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

novinski sekundarni zdravnik na Golniku dr. Josip Prodan in zvanjčenica pri okrajnem načelstvu v Celju Darinka Stefani. — Imenovane so za sestre pomočnice v X. položajni skupini zaščitne sestre uradniške pripravnice v državnem zavodu za zaščito mater in otrok v Ljubljani Marija Gril in Josipina Hočevar, v zdravstvenem domu v Cerkljah pa Pavla Jazbinšek.

— V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani je bil vpisan dr. Gojmir Tominec s sedežem v Višnji gori.

— Poročil se je na Brezjah g. Janko Holcar, kovaški mojster v Kamniku v gđ. Faniko Mertel. Cestitamoi!

— Odlikovanje. Predsednik grške republike je odlikoval predsednika Zbornice za TOI v Ljubljani gosp. Ivana Jelačina z redom Feniksa III. stopnje.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožetu ima v tork, 17. t. m. ob 4. pop. odborovo sejo, nato prazničen shod in sprejem novih članic.

Moška in mladeniška Marijina družba v Križankah ima drevi ob šestih slovesen shod v proslavo svojega drugega družbinskega zavetnika. Po govoru darovanje za družbine namene.

Pomanjkanje spanja

je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevimi blagodišečim Elzafluidom, tem skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Feller, Stubica Donja, Elzatrj 134, Savska.

Ostale vesti

— Občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo se bo vršil v Ljubljani prihodnje sredo 18. novembra. Ob desetih bo sv. maša s slovenskim petjem v stolnici. Nato zborovanje v škofijskem dvorcu. Na sporedu so: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, blagajnika in glasbenega vodje, 3. predavanje stolnega kanonika dr. Kimovca o cerkvenem ljudskem petju, 4. volitev odbora, 5. služajnosti. Vsi člani in vsi prijatelji cerkvene glasbe so k običnemu zboru vljudno vabljeni!

— Iz Beograda se je preselil s svojo advokatsko pisarno dr. Mojzer Anton v Ljubljano v palačo »Grafika«, Masarykova cesta 14, II. nadstropje.

— V »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine št. 71 od 14. novembra je objavljena »Uredba o razvrstitvi zvanj zvanjčenikov in služiteljev v ministrstvu za gradbe in v njegovih zunanji službi«, dalje »Otvoritve konzulata kraljevine Jugoslavije v Lilleu, Metzju in v Liegeju«, »Pravilnik za izvrševanje zakona o dobrovoljnih glede podeljevanja zemlje in kolonizacije«, »Pravila o opravljanju proforskih izpitov«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilih o opravljanju drž. strokovnega izpita v ministrstvu za trgovino in industrijo«, »Izprememba v pravilniku o opravljanju višjega drž. strokovnega izpita davčnih uradnikov«, »Izprememba v pravilniku za delo računovodstvenih odelcev finančnih direkcije«, »Pravilnik o brezplačni in znižani vožnji na železnica in ladjah v državni eksploataciji«, »Razpis v carinskih zadevah«, »Razpis o uvoznih prepovedi za prašek Alane«, »Razpis o potrdilih glede izvoda blaga iz Poljske in o prepovedi uvoza blaga iz Rusije«, »Razpis o potrdilih glede izvora poljskega in jugoslovenskega uvoznega odnosno izvoznega blaga«, »Banovinske ceste II. reda«, »Uredba, s katero se deloma izpreminja zdravilski red za letovišče Blede in »Izpremembe v staležu državnih in banovinskih službenecv na področju dravske banovine«.

— Trije ponesrečeni. Ljubljanska bolnišnica je večerj sprejela tri ponesrečene. 56 letni žagar Drago Kratošvil iz Ogulina se je pred dnevi v nekem gozdu na hrvaški meji ponesrečil na žagi. Zlomil si je levo roko. — 34 letni bandažist Leopold Lampič iz Štepanje vasi je večerj dopoldne sekal drva doma in se pri tem vselkal v levo roko. — V Mostah so se ponesrečila 18 mesecev stara delavčeva hčerka Vera Plavec. Padla je s stola in si zlomila desno roko.

— Posmrtno zavarovanje »Karitas« opozarja svoje zastopnike, da ne nabirajo težko bolnih zavarovancev. Vodstvo »Karitas« tako zavarovanja dosledno odklanja. — Posmrtno zavarovanje »Karitas«, Ljubljana, Masarykova 12 (palača Vzajemne zavarovalnice).

— Pozor pred pasjimi pobijalci. Pred dnevi je časopisje pisalo o nekem konjaču, ki je zelo surovo nastopal po raznih občinah in zverinsko pobijal pse, čuš, da ima to pravico in je celo grozil z revolverjem. Valed tega je okrajno načelstvo v Novem mestu izdalo sledeči razglas: V zadnjem času hodi po občinah Šmihel-Stopiče. Prečna in nekaterih drugih občinah, posebno kjer vlada pasja zapora, neki dosedaj še neznan moški, ki se izdaja za konjača ali njegovega pomočnika ter ljudem odvema in pobija pse, zahteva od ljudi plačilo takoj v denarju ali pičati in kjer tega ne dobi, grozi s samokresom. Radi tega se razglasa, da ni treba nikomur plačevati konjaskin pristojbin, ampak mora konjač predložiti tozadevne račune okr. načelstvu, ki jih kontrolira in upravičeno pristojbino izterja po pristojnem županstvu. Konjač ali njegov pomočnik pa se morata v službi vedno izkazati z legitimacijo, izdano od okrajnega načelstva. Če se konjač ali njegov pomočnik obnašata v službi, nedostojno proti strankam, ga takoj prijavitte orožniški postaji ali županstvu ali pa naravnost okrajnemu načelstvu. Če pa se zdi sumljiv, ga takoj izročite najbližji orožniški postaji.

— Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Lovski tatovi ustrelili dečka. Iz Siska poročajo: 12 letni Tomo Perkovič iz vasi Topolovca je s svojimi prijatelji pasel svinje. Dečki so si zakurili ogenj v bližini lovškega revirja. Naenkrat se je začelo iz gozda streljanje in takoj zatem je planilo iz gozda več divjih lovcov, ki so lovili zajce. Ko so se tatovi bližali dečkom, je nenadoma eden izmed njih ustrelil s puško. Strel je zadell Tomo Perkoviča. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico v Sisek, kjer so ga operirali, toda je kljub temu radi težke rane umrl.

— Pri napajanju konj utonil. Iz Osjeka poročajo: 28 letni hlapec Marko Antolovič je v sredo zvečer v pijanem stanju gнал napajat dva konja k Dravi. Konja pa sta se sama vrnila v hlez. Nekateri ljudje, ki so bili v bližini napajališča, so povedali da so slišali kričke, toda ko so prišli na lice mesta, niso našli nikogar.

— Granata. V vasi Koli pri Banjaluki so pastirji pasli svoje črede. Eden izmed njih, 14 letni Miloš Blagojevič, se je oddaljil od njih in našel na nekem samotnem kraju kovinski predmet, ki je s konico molet iz zemlje. Odkopal ga je in videl, da ima oprava z granato. Takoj jo je nesel domov, toda že med potjo ga je premagala radovednost in je začel s sekuro tolči po granati. Naenkrat je eksplozirala in ga raztrgala na drobne koščke. Oblasti so ugotovile, da je bila ta granata še iz časov manevrov avstro-ograrske armade.

— Dve nesreči na Donavi. Na Donavi pri Kovinu sta se v kratkem pripetili dve nesreči. Ko je ladja »Beligrad« zapuščala Kovin, je nenadoma padel v vodo neki mornar. Ladjo so takoj ustavili in posrežilo se jim je pravočasno izveči mornarja iz valov. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je povedal, da ni nameraval izvršiti samoumora, ampak da je po nesrečnem naključju padel v vodo. — Druga nesreča se je pripetila tudi pri Kovinu, in sicer je neki mornar padel z nekega rušiča šest metrov globoko na vlačice ter obležal nezavesten.

— Za advent pripravljamo cerkvenim zborom: Adamič K.; V svitu zarje. Zbirka adventnih pesmi za mešani zbor. Glasovi po 6 Din. — Foerster A.; Cantica sacra III. del, za moški ali ženski zbor Din 30. — Foerster A.; 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, partitura Din 12. — Grum A.; Adventne pesmi za mešani zbor, Partitura 10 Din, glasovi po 4 Din. — Premrl St.; Cerkevni moški zbori. Din 40. — Premrl: Cerkevna ljudska pesmarica za eno- ali dvoglasno petje z orglami. Partitura Din 50, glasovi po Din 24. — Premrl: Slava Brezmadežni. Zbirka Marijinih, obhajilnih in drugih pesmi za mešani zbor. Vezano Din 40, broširano Din 30. — Zeleznik M.; Vi oblaki ga rosite. Deset pesmi za adventni čas. Partitura 20 D.

— Darovi za stradajoče v Beli Krajini in drugih pasivnih pokrajinah. Rdeči križ v Ljubljani je prejel: Neimenovani 20 Din, okrajno načelstvo Kočevje 750.15 Din, okrajno načelstvo Gornji grad 65 Din, šola Sv. Lovrenc na Dol. 91 Din, šola Dobrova pri Ljubljani 157 Din, šola Senkov turn 20 Din, okrajno načelstvo Logatec 1111.25 Din, kraj odb. R. kr. Ptuj 324.50 Din, kraj odb. R. kr. Guštanj 84 Din, kraj odb. R. kr. Bled 556 Din, Valerijan Ucak prijor 100 Din, nabiralna pola Evgen Lovšin 340 Din, Niko Zupančič minister 100 Din, okrajni kmetijski odbor Maribor desni breg 4000 Din. — Iskrena hvala!

— »Dekliški oder« VI. zvezek vsebuje igre: »Zadovoljnost osrčevke« in »Pred jaslicami« božični igri ter »Orbavka« misijonska igrca. Cena zvezku Din 7. — Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom. Tam se dobe tudi vsi prejšnji zvezki »Dekliškega odra«.

— Milka! Veš, koliko stanejo zdrave noge, brez kurjih oces in obšičancev? Samo 8 Din. Pediker kopališča hotela »Slone«, ki mu gre vse priznanje, mi je žele omogočiti lahko hogo. Milka, odloži se hudi Ti in nikdar več ne boš tožila o bolečinah. Tvoja Zinka.

— Danes Martinova goska, Savski Tivoli, čez črnski most levo. — Šibenik. Tovarna čevljev »Peko« v Trzinu otvori tekem prihodnjih dni v Šibeniku. Kralja Tomislava ulica 118 (poleg Zadrzne gospodarske banke) novo filijalko, ki jo bo vodil naš rojak g. Ivo Luštin. Opozarjamo vse šibeniške Slovence na to pristno našo, po svojih izdelkih renomirano tvrdko.

— Goloč in snežne čevlje popravljaja Gumi klinika, Ljubljana, Dunaška cesta 9. — Jesenske in zimске novosti. Manufakturnega modnega in suknenege blaga v veliki izbiri po konkurentnih cenah pri Kihar & Hrovat, modna manufakturna trgovina, Maribor, Aleksandrova cesta 9.

— Najnovejša gospodinska knjiga je »Pripravljanje mlečne hranec« od št. Humekove. Vsebuje 103 recepte za pripravljanje mlečnih jedil in tri popolne brezmesne jedilnike. Zahtovajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mleku, društvu v Ljubljani.

— Ceneje nego v razprodaji in pri tem zanesljivo dobro blago za zimeke suknje, damske plašče in ostalo manufakturno nabavite pri znani tvrdki Novak na Kongresnem trgu 15 (nasproti nunske cerkve).

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos Reich.

— Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49. Telefon 2358. Lastnik in vodja kirurg dr. Černič Mirko. Najmoderneje opremljen za operativne slučaje. Diatermija, višinsko solnce. Tonizator, žarnica »Hala« »terocleaner«.

SK Grafika : ŽSK Hermes

Danes popoldne ob 15 se odigra na igrišču ŽSK Hermesa prvenstvena tekma med prvima moštvoma SK Grafike in ŽSK Hermesa. Ker imata obe moštvi precej enake izgleda za zmago, obeta biti borba prav zanimiva. V predtekmi nastopila ob 13.30 SK JADRAN in SK ILIRIJA REZ. Igra se v vsakem vremenu. Cene znizane.

Tržič

Dan katoliške akrije se vrši danes po programu, ki je razviden iz letakov in je bil v časopisu že razglašen. Posebno zanimanje vlada za cerkvene govore in za predavanja odličnih govornikov iz Ljubljane.

Otvoritve prosvetne sezone prosvetnega društva sv. Jožeta se vrši danes zvečer na popolnoma prenovljenem in izdatno povečanem odru ter v novo opremljeni dvorani »Našega doma«. Pravijo, da je vredno že pogledati dvorano samo. Pa tudi program je lep. Po nastopu društvenega pevškega zbora in društvene godbe, govori o katoliški prosveti gospod pisatelj in župnik Finžgar. Igralec nam pokaže svojo spretnost s Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Zanimanje za večerno prireditvev je tako, da je že zmanjkalo v četrtek zvečer vstopnic v predprodaji. Igra bo ponovljena danes teden, na kar opozarjamo vse tiste, ki niso mogli dobiti več vstopnic.

Novi gospod zdravnik dr. Vladimir Premrov prične ordinirati jutri, 16. t. m. v Villanovi hiši nasproti lekarne.

Ježica

Kat. pros. društvo na Ježici priredi danes ob 15 in pol 20 v društvenem domu misterij življenja in smrti bogatina »Slehernik«. Vsi vabljeni!

Dev. Marija v Poiju

Kino »Poljec« predvaja danes ob 4 popoldne in ob 8 zvečer: »Otroci pragozdac«.

Prosveta »Poljec« priredi jutri s ponedeljek ob osmih zvečer prosvetni večer v proslavo 25 letnice smrti največjega slov. pesnika Simona Gregorčiča. Predava gosp. dr. Karol Cepuder o Goriški. Člani iskreno vabljeni! Vstopnine ni.

Ljubljana zelo narašča in je poplavila »Sige« v Večah in travnike nižje papirnice. Zaloški mlinarji pa so začeli reševati svoje imetje na varno. V terek 17. novembra ob 6 se vrši v občinskem domu seja obč. odbora, na kateri se bo sklepalo o poročanju za l. 1932.

V večki papirnici so prišli za delavci na vrsto še uradniki in delodajci. Vpokojeni so gg. L. Jazbar, Gebauer, J. Dalis, I. Trpin. Vsi imenovani so bili vedno korektni napram delavstvu, ki jim želi dolgo let zaslužnega pokojja. Delavstvo jih bo ohranilo v hvaležnem spominu.

Litija

Osebnost. Litijški šolski upravitelj g. Drago Rostohar je po srečno prestani operaciji na slepiču zapustil ljubljansko bolnišnico in se nahaja v privatni oskrbi na okrevanju. Odličnemu šolniku želimo skorajšnjega popolnega okrevanja, da lahko potem nastopi svojo odgovorno in težavno službo z novimi, svežimi močmi.

Sviteni rudnik v Litiji pričinja po malem s obratom. Ker je cena svinčene rudi na svetovnem trgu, ki je merodajna tudi za naš domači trg, silno nizka, je moralo ravnateljstvo rudnika pred meseci obrat popolnoma ustaviti ter vse rudarje z uradništvom vred odpustiti. Ker pa so našli poleg svinčene rude tudi večje množine rude »barit«, to je bela rudnata snov, ki se rabi pri fabricaciji barv, so pred tednom dni pričeli kopati ta barit. Kopljejo ga na litijški strani ob savski strugi, kjer bodo to rudo tudi prali. Baje ima rudnik večja naročila in se pri ceni 75 Din za 100 kg kopanja te rudnine splača. Večina rude je namenjena za izvoz iz naše države. Za enkrat je na delu okoli 30 rudarjev in le želeži je, da skoro prične rudnik normalno z obratovanjem, kar bi prišlo v času brezposelnosti našim krajem še posebno prav.

Trbovlje

Martinovo nedeljo — kot farnega patrona trboveljske župnije obhajamo danes, da bi nam bil svetel zgled in mogočen zaščitnik, kar je bil tudi svoji dobi.

Smrt pohira — največ otroke. V prvi polovici meseca ni umrl noben odrasel, pač pa so trije malčki odšli k božjim kralicem in sicer: Škrjanc Josip, Ribnikar Mitja in Otorpeec Jožef.

O občinskem gospodarstvu v tekočem bodočem letu se bodo posvetovali v ponedeljek popoldne ob 2 na občini starešinstvo in finančni odelok. Davčna podlaga se je namreč znižala za en in pol milijona dinarjev, naloge in potrebe občine pa so iste in še večje ko dosedaj.

»Nasa kric od Finžgarja se bo igrala prihodnje nedeljo v Društvenem domu kot otvortvena predstava letošnje sezone, obenem pa obhajala kot šestdesetletnica pisateljeva.

Ptuj

R. I. Petek otvori trgovino s steklom in porcelanom v Panonski ulici 7, nasproti pošte, ter se cenj. občinstvu vljudno priporoča.

Slovenska Bistrica

Finžgarjeva proslava, ki bi se imela vršiti 15. novembra, je preložena na 22. t. m. ob 3 popoldne v dvorani hotela »Beograd«.

Poroča. Tukajšnja gostilničarka in posestnica g. Julijana Razboršek se je poročila z g. Oroslavom Langom, bivšim kontrolorjem tukajšnje graščine grofa Altensa. — Poručnik g. N. Mandrovič se je poročil z gđ. Titko Kolenc, hčerko tukajšnjega nolarja! Obilo sreče!

Naše dijaštvo

K. s. a. k. »Borba«. Sestanke, ki bi se imel po prvotni napovedi vršiti v ponedeljek, 9. t. m., smo radi nepricačkovanih ovir preložili na ponedeljek, 16. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Akad. doma, Miklošičeva c. 5. Referira tov. E. Bojc, dipl. phil. o svet. gospodarski krizi in kričanskem nazoru. Vljudno so vabljeni gg. starešine, tovariši novinci in vsi prijatelji našega kluba. Za člane udeležba obvezna!

DSJF priredi v ponedeljek 16. novembra ob 18 v zbornici predavanje. Predaval bo g. prof. E. Spektorski o temi: »Kaj so pravne vede«. Vabljeni vsi juristi. — Odbor.

Akademski pevski zbor bo imel v petek, dne 20. novembra ob 8 zvečer v balkonski dvorani univerze svoj redni občni zbor. Ker so na sporedu važne stvari, je dolžnost članov, da se občnega zbora gotovo udeležijo! Odbor.

Iz društvenega življenja

Prosveta Hrušička naznanja, da vprizori v nedeljo 22. novembra ob 4 popoldne burko s petjem v treh dejanjih: »Radikahna kura«. V kratkem namerava prosveta prirediti tudi Finžgarjevo proslavo z igro »Divji lovec«. Vljudno vabi odbor

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 15. novembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 P. dr. R. Tominec: Galerija slovečih konvertitov — 10.30 Predavanje o eksperimentalni glasovni študiji v našem radiu — predava vseuč. prof. dr. Franc Veber — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Cas, dnevne vesti, plošče — 15.15 Dekliška ura: Družabna občestva (gdč. A. Lebar) — 15.45 Prenos iz zavoda za slepe v Kočevju — 17.00 Ivan Levar recitira Levstikovega »Martina Krpana« — 20.00 Violina solo, izvaja gosp. Honerlein — 20.45 Pevski kvintet — 21.30 Salonski kvintet.

Ponedeljek, 16. novembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa (Jetra in trebušna slinovka) — 19.00 Dr. Burian: Češčina — 19.30 Zdravstvena ura: Dr. Valentin Meršol, primarij: Preprečevanje difterije in skrlatinke — 20.00 Marcel Pagnol-Paul Nivoix: Mešetarji z slavo, drama v 3. dej. (št. Jak. gled. oder.) — 21.15 Samospevi g. Janka, čl. nar. gled. — 22.00 Cas, dnevne vesti.

Torek, 17. novembra: 11.30 Šolska ura: Lepo stanovanje (estetika, higijena v obliki dialoga) gdč. Vencajzova — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček, Manica Komanova: Pravljice — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. Ivan Grafenauer: Nemiščina — 19.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evanđeljev — 20.00 Prof. Andree: Uvod v radiotehniko — 20.30 Ivelja, tenor, ljub. opere. Pri klavirju dr. Svava — 21.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Ponedeljek, 16. novembra:

Belgrad: 12.05 Radio orkester — 18.00 Lahka glasba — 20.00 Narodne pesmi — 21.10 Radio orkester. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 20.30 Rezervirano za prenos. — **Budapest:** 12.05 Koncert kvarteta — 17.25 Popoldanski koncert — 19.00 Ciganska glasba — 20.45 Koncert opernega orkestra — 22.35 Ciganska glasba. — **Dunaj:** 19.30 Cerkevni koncert J. S. Bacha — 22.15 Plesna glasba. — **Milan:** 12.00 Pestra glasba — 21.00 Igra — 21.25 Orkestralni koncert — 22.00 Komedija — **Praga:** 19.25 Večerni koncert — 19.40 Solistovske točke — 20.00 »Requiem«, Verdi. — **Rim:** 17.30 Prenos iz rimske filharmonije — 21.00 Poljudni koncert. — **Langenberg:** 20.00 Zavel Lincke in njegove skladbe; koncert — 23.00 Večerni koncert. — **Berlin:** 19.40 »Od francoske revolucije do dunajskega kongresa« — 20.40 »Polkovnik Chabert«, slušna igra — 22.00 Plesna glasba. — **Katovice:** 12.15 Poljudna glasba — 20.15 »Traviata«, opera — 22.55 Lahka plesna glasba. — **Barcelona:** 13.30 Radio sekstet — 21.20 Vokalni koncert — 22.05 Pianinski koncert — 22.30 Radio orkester. — **Stuttgart:** 17.05 Radio orkester. — 19.45 Valčekov ve-

čer — 20.30 Komorna glasba. — **London:** 21.00 Plesna glasba — 22.00 Operetni program — 23.35 Plesna glasba. — **Toulouse:** 20.45 Argentinski orkester — 21.00 Večerni koncert. — **Trst:** 12.30 Plošče — 17.45 Lahka glasba — 21.00 Simfonični koncert — 22.25 Lahka glasba.

Torek, 17. novembra:

Belgrad: 11.05 Radio orkester — 12.05 Plošče — 17.30 Radio orkester — 20.00 Vokalni koncert — 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 17.00 Popoldanski koncert — 20.30 Komorna glasba. — **Budapest:** 12.05 Radio orkester — 17.30 Ciganska glasba — 19.30 Večerni koncert — 20.30 Radio koncert — 21.45 Trio — 23.00 Ciganska glasba. — **Dunaj:** 11.30 Operni koncert — 19.10 Plošče — 19.35 Dunajska glasba — 21.35 Pester program. — **Milan:** 11.15 Pestra glasba — 13.00 Plošče — 19.15 Pestra glasba — 21.00 Simfonični koncert. — **Praga:** 21.00 Violinski koncert — 21.35 Pianinski koncert. — **Rim:** 21.00 Pester koncert. Komedija. — **Langenberg:** 20.00 Večerna glasba. — **Berlin:** 19.40 Kabaret — 21.00 Simfonični koncert. — **Katovice:** 20.15 Poljudni koncert — 22.00 Kvartet — 23.00 Lahka in plesna glasba. — **Barcelona:** 13.30 Radio sekstet. — **Stuttgart:** 19.30 »Boris Godunov«, drama — 22.50 Zabavni koncert. — **London:** 20.00 Orkestralni koncert — 23.35 Plesna glasba. — **Toulouse:** 20.00 Operetne pesmi — 20.15 Argentinski orkester — 22.00 Jazz. — **Trst:** 12.30 Plošče — 17.45 Lahka glasba — 20.30 Plošče.

Krani

Nivahno delovanje poizkusnega krožka za umetna gnojila v kranjskem okraju. Poizkusni krožek za umetna gnojila (Versuchering) v kranjski okolici, ki obsega vsa tipična zemljišča ravninskih občin, deluje pod vodstvom kmet. ref. g. Sustiča že tretje leto. Podatki iz letošnjih poizkusov, zlasti onih pri obnovi travnikov in pri uporabi nitrofoskala, so izredno zanimivi in poučni, in kot čujemo, bodo objavljeni. Vodstvo krožka pa si prizadeva, da izpopolni svoje poizkusno delo po najnovjših metodah. Vsa tipična zemljišča prizadetih okolice bodo tekom zime podvržena najmodernejšim analizam in vegetacijskim preizkušnjam. V ta namen je bilo nedavno odvzeli 18 različnih vzorcev poljske in travniške zemlje, ki je že odpremljena. S tem postopkom bo mogoče zanesljivo dognati najracionalnejšo in res dobičkonosno uporabo raznih umetnih gnojil. Slični poizkusni krožki so razširjeni že celo desetletje po vsej Nemčiji in je bilo njih delo ogromnega pomena za povzdigo dobičkonosnosti poljedelstva. Osnovni jih je znameniti profesor dr. Römer na poljedelski visoki šoli v Halle a. d. Halle. Želeti bi bilo, da se take prvostolne strokovne akcije oziroma udruženja tudi po drugih krajih razširijo in uveljavijo. Dejstvo je, da je kranjski poizkusni krožek menda edini v Jugoslaviji, ali pa vsaj v dravski banovini, k izboljšanju kmetijstva. Je pa to velevažen in aktualen doprinos, ki je vreden posnemanja.

Pri neprijaznem vremenu

zahteva Vaša koža še posebno skrbno nego z

NIVEA-CREME

da ne postane hrapava in raskava. Najbolje je, če vsak večer obraz in roke temeljito nadrgnete. Toda tudi podnevi, pradenj odhačate na prosto, lahko uporabljate Nivea Creme, ker taista popolnoma prodre v kožo, tako da se koža prav nič ne svetli.

Nivea Creme Vam da mladostni izraz.

Izgledali boste mladi in sveži.

Razlika napram luksuznim kremam:

Nivea Creme: najvišji učinek, cena nizka.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

NIVEA-CREME,
Din 5.00 do Din 22.00

Naš denarni trg

Razmere na našem denarnem trgu se polagoma normalizirajo. Zlasti žutilo to denarni zavodi, ki imajo posla s trgovsko klientelo, ki ima stalno velik promet na tekočih računih. Nasprotno pa dotok hranilnih vlog v denarne zavode še ni znan, čeprav se opaža izboljšanje.

Banke se trudijo sedaj pritegniti zopet vlagatelje, zlasti male hranilce. Tako je na primer ljubljanska podružnica Jugobanke po vzorcu preizkušene načina tedenskega varčevanja otvorila hranilno kolo, kjer obrestuje vložen znesek po čistih 5,2 odstotka. V nasprotju s podobnimi uvedbami drugod se ukine samo obrestovanje plačane glavnice v slučaju zaostanka.

Kljub vsemu pa so zneski, ki leže v blagajnah izven bank, znatni. To je pa pojav, ki ga danes opažamo po vsem svetu, tako v Franciji kakor tudi Uniji. V zvezi s tem je zelo zanimiva vest iz Nemčije, da je produkcija malih in zidnih blagajin radi držanja velikih zneskov gotovine doma tako narasla, da tvornice komaj zmagujejo naročila. Posledice te tako velike likvidnosti posameznikov in podjetij se izražajo v povečanju obkopa bankovcev in kovanega denarja. V primeri z oktobrom lanskega leta se je obtok denarja do oktobra letos povečal v Uniji za 4077 milijonov mark, v Franciji za 1296 milijonov mark, v Belgiji za 275 milijonov mark, v Švici za 301 milijonov mark in v Nemčiji za 112 milijonov mark. To povečanje obkopa je tem bolj važno, ker so medtem radi gospodarske krize plačilne potrebe gospodarstva za plačevanje med

in plač postale manjše. Poleg tega smo opazili v celi vrsti držav, da je ves obtok denarja postal ponesrežnejši, kar je ravno v zvezi s težaviranjem velikih zneskov gotovine. Poleg tega se v mnogih državah opaža tudi pomanjkanje srebrnega in zlatega denarja v prometu, kakor ga je bilo dosti pred vojno.

Kriza na denarnem trgu je naravno vplivala tudi na promet z državnimi papirji. Tako vidimo, da je na zagrebški borzi promet postal minimalen, ker banke zahtevajo, kakor tudi pri nas, položitev gotovine za nakup državnih papirjev. Tečaj državnih papirjev so danes zelo ugodni za naložbo in bi bilo želiti, da banke v svrhu stabilizacije tečajev državnih papirjev izvršujejo nakupe iz dobroimetij svojih komitentov. Na belgrajski borzi je promet znatnejši, ker se tu pojavlja kot kupec Poštna hranilnica, ki je povedla akcije za nakup državnih papirjev za male ljudi itd., sedaj pa te naloge efektuira na belgrajski borzi.

Kar se pa tiče dolarskih papirjev je pričakovati, da promet ne bo tako velik kot je bil doslej, ker so bile izdane ta tedna nove odredbe o trgovini z našimi inozemskimi državnimi papirji.

V zvezi s položajem na denarnem trgu je vredno zabeležiti, da se nabaja še nekaj časa glavni ravnatelj Prve hrvaške štedionice, ki je tudi predsednik zagrebške Zveze bančnih zavodov, dr. Branko Pliverić, v Parizu, odkoder se vrne prihodnji teden.

Vloge vojvodinskih bank so znašale po pravkar objavljenih podatkih konec meseca septembra 1931 1.348,5 milj. Din, kar pomeni v primeri s koncem septembra 1930 zmanjšanje za 156,6 milj. Znašale so (v milijonih Din):

30. septembra 1930	1.505,1
30. aprila 1931	1.500,3
31. maja 1931	1.492,9
30. junija 1931	1.458,7
31. julija 1931	1.419,2
31. avgusta 1931	1.423,0
30. septembra 1931	1.348,5

Borza

Dne 14. novembra 1931.

Denar

Devizni promet se giblje v normalnih meah. Na ljubljanski borzi je bil ta teden promet nekoliko večji kakor prejšnji. Znašal je 14,7 milj. Din v primeri z 12,1, 15,4, 15,1 in 12,5 milj. Din v prejšnjih tednih. Tečajev so ostali v glavnem neizpremenjeni. Notacije dinarja v Curihu so ostale v glavnem neizpremenjene: notiral je 9,05, v sredo se je učvrstil tečaj na 9,10, včeraj pa je popustil na 9,08. Merodajnejši so tečaji na naših borzah, kjer je bil Curih ves teden neizpremenjen. Danes notira zopet 9,10.

Na zagrebški borzi je promet intenzivnejši, ker se promet v denarnih zavodih vedno bolj normalizira.

Curih, Belgrad 9,10, Pariz 20,1150, London 19,25, Newyork 513, Bruselj 71,40, Milan 26,40, Madrid 44,20, Amsterdam 206,15, Berlin 121,70, Dunaj 71,50, Stockholm 109,50, Oslo 107,50, Kopenhagen 109,50, Sofija 3,72, Praga 15,19, Varšava 57,50, Budimpešta 90,025, Atene 6,50, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,07, Helsingfors 10.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet: 30 vagonov.

Winnipeg. (Začetni tečaji.) Pšenica dec. 63, maj 67,5, julij 68.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica marec 61,5, maj 63,75, julij 63,57, dec. 58,75, koruza marec 44,875, maj 46,875, julij 48,25, dec. 42, oves maj 28,375, julij 28, dec. 25,875, rž marec 53,25.

Les

V poslednjem času slišimo in čitamo pogosto o konferencah, katerih namen je, ustvariti pri nas organiziran izvoz lesa. Čeprav smo tako organizacijo že pred več kot letom dni priporočali in čeprav se danes ni jasno, kako bo izgledala — ako do nje sploh pride — jetreba ta pokret vedrje pozdraviti; znači nam, da je pričela tudi našim »močnim lesnim trgovcem in industrijem trda prest. Ni pa kriza za veletrgovce in industrije še tolikšna, da ne bi hoteli tudi v skupni organizaciji izbiti čim več koristi zase (seveda z izjemami). Postavljena je bila nekaka kvota za glasovalno pravico: 2000 m³ rezanega mehkega lesa, 150 vagonov drv, ali ekvivalent v drugem lesu. Ker je pri nas vse polno malih podjetnikov — žagarjev — je bilo nasvetovano, da se taki podjetniki združijo v taki meri, da bodo dosegli postavljeno količnik, kar zopet povzroča spore. Na drugi strani pa veletrgovina in industrija nočeta pustiti žagarju svobodnih rok, ker jedokazano, da baš ti mali ljudje najbolj cene kvarijo, misleč, da prodajo ugodneje, ako dobavljajo direktno konzumentu. Ker je ustanovitev lesne organizacije baš v teku, se bomo na stvar povrnili, čim bo sklenjeno kaj konkretnega.

Kakšen kaos vlada na domačem trgu, najbolj osvetljuje dejstvo, da razen za trame, smrek, deške in slično dnevno blago, od producenta skoro ni mogoče zvedeti cen. Vsakdo vpraša: koliko plačš? Otdod dejstvo, da je neki ljubljanski(?) podjetnik dobavil bukove plohe po 130 Lit za kubični meter franko meja Postojna, čeprav se da doseči za tako blago mnogo boljše ceno.

Da bi ne bilo vprašani, se nihče ne more pritožiti. Vsak dan prihajajo vprašanja, ki pa so taka, da jih pri nas posameznik ne more realizirati, pač pa bi to z lahkoto izvedla projekturna skupna prodajna organizacija. Vprašanja prihajajo

iz Italije, Grčije, Palestine, severne Afrike. Italija predvsem vprašuje za trame, ki pa morajo imeti dimenzije za direktno uporabo. Znamenje, da so tamkajšnja skladišča popolnoma prazna in da italijanski trgovec niti ne tvega, složiti blago na lastnem skladišču, kjer bi ga primerno dimenzioniral.

Grčija potrebuje smrekovino v znanih grških dimenzijah, katere pa pri nas le veliki podjetniki izdelujejo. Uzance so povečini romunske, Palestina rabi predvsem les za zaboje. Cena je znosna, v kolikor ne vpoštevamo padca funta (v poslednjem času trgujejo že z zlatimi funti, ali pa v švicarskih frankih). — Lepe kupčije bi se dalo napraviti v Indijo, vendar tam zahtevajo angleške mere in pa dolžine, ki jih pri nas ni dobili (do 7 metrov in čez dolge deske). Enako je z južno Afriko, ki istotako porabi ogromne količine lesa za zaboje.

V kolikor se otmikamo od poletja, se je situacija nekoliko izboljšala. Stojimo pred sezono drv, ki bodo imela, ako bo le količjak zime, čvrsto ceno, ker je bilo lansko leto producirano le malo tega blaga. Italija tudi že vprašuje za drva ter se cene gibljejo za bukova drva okoli 21 do 22 Din franko meja Rakke.

Trd les, osobito hrastovina, se še dokaj dobro trži. V poslednjem času nas je zadel predvsem zapora uvoza v Francijo, kamor se da prodati tudi slovenski hrast. Z novim letom bo ta zapora sicer ukinjena, pomagalo pa nam bo to bolj malo, ker so Francozi uvedli kontingentiranje uvoženega lesa za vsako posamezno državo.

V splošnem se zdi, da cene ne bodo več padle, v kateri domnevi nas potrjuje tudi dejstvo, da Rusija letos na evropskem trgu ne bo nastopila v tako veliki meri, kot lansko leto, pa vsled tega obstoja upanje, da se bodo konzumenti obrnili med drugim tudi na nas, da krijejo svoje potrebe.

Živina

Mariborski sejem dne 13. t. m. Na sejemu je bilo pripeljanih 217 ovnij; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5-6 tednov stari kom. Din 30-70, 7-9 tednov 80-100, 3-4 mesece 150 do 240, 5-7 mesecev 300-400, 8-10 450-500, 1 leto stari 570-700; 1 kg žive teže 6-7 Din, 1 kg mrtve teže 8-10 Din. — Prodanih je bilo 12' glav.

Mleko, maslo in sir

»Mlečna poplava«, ki smo jo zadnjič omenjali, se sicer bliža koncu, vendar za sedaj ni izgledov za utrditev mlečnih cen, ker je spričo danih cen mlečnih izdelkov še vedno ugodnejše, vnovčevati mleko, kakor pa ga prodajajo v izdelke, in ker je absolutno nemogoče, doseči ugodno vnovčenje mleka potom živinoreje.

Kakor vse kaže, se bo cena Din 2.— za 1 mleka, dostavljenega v Ljubljano v večjih množinah, katera se je uveljavila pod pritiskom letošnje jeseni, še nekaj časa držala. V nadrobni prodaji in dostavi na dom se bo prodajalo po Din 2,50, 2,85 in v manjši meri po Din 3.—, kar vse so cene, nastale vsled povečanega dovoza mleka na ljubljanski trg.

Sir. Od zadnjega poročila se položaj ni bistveno izpremenil. Boljše blago se še vedno odda po Din 24.—, 26.—, le pri drugovrstnem blagu (in manjših hlebcih) je zabeležiti nekatera kupčije po cenah izpod Din 20.—. Na drobno se domači ementalce prodaja po Din 24.—, 28.— na trgu, a po 32.— do 40.— v trgovinah. Vsa nastopajoča sezija mesenin, je v bodoče računati le s srednjim prometom, vendar se preobilice ni bati, ker so zaloge vlečanega blaga majhne. Trapist. 18-19 Din na debelo, 22-24 Din na drobno.

Maslo. Čajno: Na trgu po 36.— Din, v trgovinah pa po 36.— do 44.— Din. Navadno (kmetško) surovo maslo 25.— do 28.— Din na trgu, a do 36.— v trgovini. Pripomniti bi pa bilo, da se ravno na ljubljanskem trgu prodaja mnogo masla pod imenom »čajno maslo«, ki pa tega imena ne zasluži. [O stvari bomo še pisali].

Prognoza. Panudba mleka se utegne sicer še nekoliko znižati, a glede cen velja, kot smo zgoraj omenili, Trg mlečnih izdelkov utegne oživeti za Božič, sicer se bo gibal v zmernih cenah.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga, predobra mati, stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Ivana Pirnat roj. Spreitzer

soproga trgovskega potnika

v petek, dne 13. novembra, po kratki bolezni, previdena s tolažili svete vere, bogu vdano umrla v Leonišču.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 15. novembra ob pol štirih popoldne iz Stare poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v stolni cerkvi v ponedeljek ob 8 zjutraj.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1931.

ALOJZIJ PIRNAT, soprog; OLGA, hči; FRIDERIK in MILAN, sinova; FRIDERIK MIKLIN, zet; OLGA in FRIDA, vnukinji — in ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

ZAHVALJUJEMO SE

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako lepem številu spremili našega blagopokojnika, gospoda

FRANCA GOLOBA

tovarnarja na Viču in v Vintgarju

na njegovi zadnji poti. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni izreči čč. duhovnikom, »Ljubljanskemu Zvonu« za žalostinke, Sokolom z Viča, gasilskim društvom, predstavnikom naših gospodarskih in kulturnih ustanov, uslužbenstvu tvrde Vintgar in viške tovarne ter dijakinjam ženske realne gimnazije. Končno iskrena hvala vsem darovalcem krasnih vencev in cvetlic.

Ljubljana, dne 14. novembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI.

Boj na življenje in smrt

Bitka pred Dunajem 1683. l., ko je poljski kralj Jan Sobieski premagal Turke in za vedno odvrnil turško nevarnost od zapadne Evrope.

Mohorjeva družba je te dni pričela razpošiljati svoje knjige. Med izrednimi knjigami je delo o življenju velike svetnice Terezije Avilske in o njeni dobi. Iz te zanimive knjige gosp. Frana Terseglava, ki ima naslov »Med nebom in zemljo«, ponatiskujemo priložne poglavje:

Papeži so bili v vseh teh stoletjih tudi močno zaposleni z načrti, kako odvrniti od Evrope nevarnost islama. Danes si usodnih posledic take nevarnosti v vsej njihovi dalekosežnosti ne moremo prav predstavljati. In v resnici je šlo za biti ali ne-biti našega kontinenta, ali zmaga kultura ali barbarstvo, krščanstvo ali islam, Evropa ali Azija. Prav takrat, ko se je pod vplivom Cerkev začela tvoriti kulturna skupnost evropskih narodov, civilizirano občestvo, v katerem se je spoštovala kot najvišja moralna vrednota svetost osebe in nedotakljivost njenih neodjemljivih pravic; ko se je žena postavila možu ob stran kot enakopravna družica; ko je bil vladar vezan na dolžnosti do podložnikov po vesti in tradiciji pa po avtoriteti Cerkev; ko je v odnosu vazala do gospoda veljala zvestoba, v odnosu gospoda do vazala pa skrb za podrejenega, ko se je v sili vsak lahko zatekel do najvišjega variha pravice, papeža; ko ni bilo proletariata ko danes, ker je Cerkev skrbela za manj premožne, siromake in socialne zaščite potrebne s toliko ljubeznijo in širokoptezno organizacijo, da moderno socialno skrbstvo v dobi kapitalizma napram njej izginja v senci — prav v tej veliki dobi so se začele valiti proti Evropi arabske, mongolsko-tatarske in turške horde iz azijskih step in puščav. Najprej so Arabci, potem ko so se v VII. stoletju oprijeli Mohamedove vere, islama, Bizantu na eni in Perzijeem na drugi strani izrgali velik del Male Azije, Sirijo, Mezopolamijo in vso severno Afriko, nakar so v začetku VIII. stoletja stopili na tla Evrope in se z bitko pri Heres de la Fronteri (711) polastili Španije. Šele Karel Martel je za vedno ustavil nadaljnji pohod Arabcev, ki so bili prišli že do Toursa v Franciji, tako da je že Rim, središče krščanstva, trepetal pred njimi. Potem ko je imela Evropa nekaj časa mir pred navalami poganov z Vzhoda, se je v XII. stoletju dvignil s srednjeazijskih puščav drug ogromen val mongolskih narodov, ki so se, potem ko jih je strašni Džingiskan združil, po zavojevanju skoraj cele Azije dvignili pod Batujem na pohod v Evropo, kamor so prispeli v začetku XIII. stoletja. Dočim so Arabci, ki so se v

Španiji hitro prilagodili razmeram, osnovali še dokaj kulturno in zlasti gospodarsko cvetočo državo, so Mongoli povsod sejal strah in grozo, na svojih pohodih vse poklali, izropali in požgali in iz svobodnjakov napravili sužnje. K sreči se je zaradi notranjih razdorov mongolski val, potem ko je preplaval vso Rusijo, Poljsko, Moravo in Ogrsko, obrnil nazaj v Azijo, Evropa pa je, ko se je oddehnila od strahu celih dvesto let bila v nevarnosti, v XIV. stoletju s skrbjo opazovala naraščajočo moč Turkov, nekega uralsko-altajskega plemena, ki se je po sprejetju islama in potiskano od Mongolov, razlilo po Mali Aziji, prekoračilo Bospor, si podvrglo slovanska plemena na Balkanskem polotoku in končno zavzelo Carigrad ter na razvalinah vzhodnorimskega cesarstva osnovalo turško carevino. Odslej je Evropa celih dvesto let bila v nevarnosti, da podleže gospostvu Turkov, ki bi podjarmili tudi Nemčijo in Poljsko, ako bi se njihova moč ne bila l. 1683 ob zidovih Dunaja končno razbila. Takrat je rešila krščansko kulturo Poljska pod kraljem Janom Sobieskim. Za vso veliko obrambno akcijo Evrope pred turškim islamom pa so stali ves čas rimski papeži; po njih prizadevanju se je osnovala ena liga za drugo, da se Turki izženejo iz Evrope ali vsaj zadržujejo, da ne prekoračijo območja Male Azije, severne Afrike in Balkana. Baš najvažnejša alianca evropskih držav v boju zoper islam, to je takratne vodilne velesile Španije pod Filipom II. in Benetk, se je osnovala leta 1571, to je za svete Terezije, po iniciativi Pija V., ki je videl svoj trud kronan po slavni bitki pri Lepantu, v kateri je Don Huan za vedno zlomil takratno premoč Turčije v Sredozemskem morju.

Kdor hoče prav pojmiti, kakšne nevarnosti je bil naš kontinent kot središče in žarišče krščanstva rešen, naj samo pomisli, kaj je islam, kaj so bile azijske horde, kojih poglavarji so v Evropi iskali virov za brezskrbno, leno in vsem strastem mesenosti vdano razkošno življenje, kaj so napravili Turki iz krščanskih dežel, katere so si zaslužili. Brez vsake darovitosti, izvzemši samo divjo bojevitost, je njihova vladarska kasta s svojimi milijeni podložnike samo izžemala, ne da bi znala dati pobude za kakršnokoli tvorno delo ali iznajdbo, napredek; pod njimi je vse le propadalo. Trgovino so vodili tuji. Njihova uprava je bila sama korupcija, s katero so okužili tudi vzhodne krščanske narode. Žena pri njih je bila zgolj predmet zadovo-

ljevanja mesene strasti in sužnja, turški dvor je bil torišče neprestane borbe med mnogoštevilnimi sultanovimi sinovi, ki so si prestol navadno osvojevali s strupom, ki so ga zadajali očetu in bratom. Vladar sam, ki ni poznal zvestobe, ampak je vladal vse v strahu ali pa s pomočjo bogatih darov, je bil popolnoma neomejen v svoji oblasti: fevdnega razmerja ni bilo, ker je premoženje vsakega velikaša po smrti pripadlo njemu in ga je vedno delil iznova po svoji milosti. Islam je radi svoje vere v popolno neizogibnost usode, ki izključuje vsako svobodo človeka, onemogočal vsak bodisi npravnstven bodisi materialen in socialen napredek. Turštvo je onemogočilo razcvit srbske države, ki se je začela razvijati čedalje bolj v območju zapadne krščanske kulture; turštvo je preprečilo zedinjenje slovanskih plemen na Balkanu v močno kulturno občestvo, ki bi bilo stopilo na mesto propadajočega grštva, za kar so se toliko prizadevali papeži; mongolstvo pa je zavrlo napredek velikega ruskega naroda za več kot dve stoletji. Zato bomo zdaj lahko razumeli ogromen trud krščanskega človeštva na zapadu, da se azijska krdela zavrnejo in poženejo nazaj v turanske in mongolske stepe. Moramo pa tudi občudovati španski narod, ki je po skoraj osemstoletnih neprekinjenih borbah, ki so trajale tik do rojstva naše svetnice, izginal z Iberskega polotoka zadnjega Arabca. Zakaj tisti moderniki, ki se zgražajo nad to junaško borbo, namesto da bi ji izrekli največje pri-

znanje, češ, da se je s tem uničila cvetoča arabska kultura, pozabljajo, da so daroviti Arabci pač s pomočjo neomejene oblasti svojih kalifov v ugodnih okoliščinah — to je, kjer so naleteli že na staro grško ali latinsko kulturo, kakor na primer baš v Španiji — mogli ustvariti za nekaj časa sijajno omiko, ki pa je bila bolj blesteča nego globoka. Kmalu pa je vsaka arabska kultura, ki je obstajala v spretnem posnemanju krščanske helenske ali latinske, začela naglo propadati, ker je njihov sostav izžemanja in uporabljanja sužnjega dela pa njihova mehkužnost ter krutost upropastila tako njihov vladajoči sloj kakor tudi podložnike.

Da se je odvrnila ta nevarnost, ki je pretela Zapadu, za to imajo največjo zaslugo papeži, neprestani klicarji na križarski pohod proti islamu. Ker pa je večkrat oblastihlepnost evropskih držav krščanske vladarje v njihovi medsebojni tekmi zaslepljevala tako, da so iskali v borbi zoper soseda in tekmeča dostikrat zaveznika v turškem sultanu, lahko razumemo, kako so težave, ki jih je krščanstvo samo stavljal na pot svojemu zedinjenju, izčrpovale moč papeške politike; k temu pride še to, da je ozki stik z muslimanskim orientom odprl v krščanske narode pot verski malomarnosti in brezbriznosti in je močno zrahljal krščansko nprav. Tako je tudi borba z islamom na svoj način ovirala notranji preporod katolištva onega časa, ker je vse sile vezala na zunanji fronti.

Borba med razbojniki in orožniki na Korziki

Andrej Spada, glavar banditov na Korziki, ki ga sedaj lovi 1400 orožnikov, žvija neomejene simpatije vsega prebivalstva. Korzikanci so prepričani, da cela orožniška armada Spade ne bo dobila v roke, ampak da bo Spada ostal živ in zdrav, medtem ko se bodo orožniki praznih rok vrnili v Francijo. Zakaj Spada pozna vsak košček zemlje v korzikanskih gorah in grmičevju in bo dobil živež, kjerkoli bo hotel. Njegovi rojaki, ki so ponosni nanj, kakor so ponosni na svojega največjega rojaka Napoleona, pravijo, da Spada ni nikak bandit, ampak junak, ki se bori zoper svoje nasprotnike na časten način.

V resnici ima Spada na vesti več pravih zločinov. Rojen je bil l. 1898. Do leta 1922. je živel pošteno. Tega leta pa je ustrelil iz zasede orožnika Caillauxa, ki je bil aretiral znamenitega bandita Rutillija, ki je bil pozneje obsojen na smrt. Ko je preživel nekaj časa v šumi, se je izselil v Španijo, kjer pa je l. 1923. nekoga ubil v Barceloni. Iz Španije je zbežal nazaj na Korziko.

Prebivalstvo je trdno uverjeno, da se Spada ne bo vjel v mrežo orožnikov. Spada je uplival celó na politiko otoka in zahteval od vsakega, da posluša njegova povelja in navodila, kdo ima biti izvoljen ali ne. Kdor se mu ni pokoril, ga je brezobzirno ustrelil. Tako je na primer letos ustrelil poštni avtobus, na katerem

se je vozil neki župan, ki ni poslušal njegovih odredb, in ustrelil tako župana kakor dva orožnika, ki sta se skupaj z županom vozila.

Na sliki vidimo Spado v družbi angleške žurnalistke in ozemlje, kjer se vršijo borbe med razbojniki in orožniškimi četami.

Tudi poklie

- >Kaj ste bili prej?<
- >Gledališki ravnatelj!<
- >Kaj ste pa sedaj?<
- >Bivši gledališki ravnatelj!<

Priznanje

- >Gospod načelnik, dovolite mi, da vam sporočim, da je danes minulo točno deset let, odkar sem nastopil pri vas službo.<
- >Da, res sijajno — tukaj imate 10 peres.<

»Ljudsko knjižnica«: Iz založništva Jugoslov. knjigarnarje v Ljubljani: 29. zvezek: Savinjske; IZPOD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Sienkovičev; NA POLJU SLAVE, 31. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 32. Din. — 32. zvezek: Retimski, ZAGORSKI ZVONOVI, 33. Din. — 33. zvezek: Retimski, BRIDGES, NA POMOC, 34. Din. — 34. zvezek: Retimski, NA SIVAJ, 35. Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 36. Din. — 36. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 37. Din. — 37. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 38. Din. — 38. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 39. Din. — 39. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 40. Din. — 40. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 41. Din. — 41. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 42. Din. — 42. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 43. Din. — 43. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 44. Din. — 44. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 45. Din. — 45. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 46. Din. — 46. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 47. Din. — 47. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 48. Din. — 48. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 49. Din. — 49. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 50. Din. — 50. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 51. Din. — 51. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 52. Din. — 52. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 53. Din. — 53. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 54. Din. — 54. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 55. Din. — 55. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 56. Din. — 56. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 57. Din. — 57. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 58. Din. — 58. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 59. Din. — 59. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 60. Din. — 60. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 61. Din. — 61. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 62. Din. — 62. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 63. Din. — 63. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 64. Din. — 64. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 65. Din. — 65. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 66. Din. — 66. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 67. Din. — 67. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 68. Din. — 68. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 69. Din. — 69. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 70. Din. — 70. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 71. Din. — 71. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 72. Din. — 72. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 73. Din. — 73. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 74. Din. — 74. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 75. Din. — 75. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 76. Din. — 76. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 77. Din. — 77. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 78. Din. — 78. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 79. Din. — 79. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 80. Din. — 80. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 81. Din. — 81. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 82. Din. — 82. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 83. Din. — 83. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 84. Din. — 84. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 85. Din. — 85. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 86. Din. — 86. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 87. Din. — 87. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 88. Din. — 88. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 89. Din. — 89. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 90. Din. — 90. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 91. Din. — 91. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 92. Din. — 92. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 93. Din. — 93. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 94. Din. — 94. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 95. Din. — 95. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 96. Din. — 96. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 97. Din. — 97. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 98. Din. — 98. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 99. Din. — 99. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 100. Din. — 100. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 101. Din. — 101. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 102. Din. — 102. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 103. Din. — 103. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 104. Din. — 104. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 105. Din. — 105. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 106. Din. — 106. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 107. Din. — 107. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 108. Din. — 108. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 109. Din. — 109. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 110. Din. — 110. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 111. Din. — 111. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 112. Din. — 112. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 113. Din. — 113. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 114. Din. — 114. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 115. Din. — 115. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 116. Din. — 116. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 117. Din. — 117. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 118. Din. — 118. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 119. Din. — 119. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 120. Din. — 120. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 121. Din. — 121. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 122. Din. — 122. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 123. Din. — 123. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 124. Din. — 124. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 125. Din. — 125. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 126. Din. — 126. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 127. Din. — 127. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 128. Din. — 128. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 129. Din. — 129. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 130. Din. — 130. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 131. Din. — 131. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 132. Din. — 132. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 133. Din. — 133. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 134. Din. — 134. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 135. Din. — 135. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 136. Din. — 136. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 137. Din. — 137. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 138. Din. — 138. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 139. Din. — 139. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 140. Din. — 140. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 141. Din. — 141. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 142. Din. — 142. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 143. Din. — 143. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 144. Din. — 144. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 145. Din. — 145. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 146. Din. — 146. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 147. Din. — 147. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 148. Din. — 148. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 149. Din. — 149. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 150. Din. — 150. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 151. Din. — 151. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 152. Din. — 152. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 153. Din. — 153. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 154. Din. — 154. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 155. Din. — 155. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 156. Din. — 156. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 157. Din. — 157. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 158. Din. — 158. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 159. Din. — 159. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 160. Din. — 160. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 161. Din. — 161. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 162. Din. — 162. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 163. Din. — 163. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 164. Din. — 164. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 165. Din. — 165. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 166. Din. — 166. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 167. Din. — 167. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 168. Din. — 168. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 169. Din. — 169. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 170. Din. — 170. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 171. Din. — 171. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 172. Din. — 172. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 173. Din. — 173. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 174. Din. — 174. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 175. Din. — 175. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 176. Din. — 176. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 177. Din. — 177. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 178. Din. — 178. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 179. Din. — 179. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 180. Din. — 180. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 181. Din. — 181. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 182. Din. — 182. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 183. Din. — 183. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 184. Din. — 184. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 185. Din. — 185. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 186. Din. — 186. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 187. Din. — 187. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 188. Din. — 188. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 189. Din. — 189. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 190. Din. — 190. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 191. Din. — 191. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 192. Din. — 192. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 193. Din. — 193. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 194. Din. — 194. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 195. Din. — 195. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 196. Din. — 196. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 197. Din. — 197. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 198. Din. — 198. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 199. Din. — 199. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 200. Din. — 200. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 201. Din. — 201. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 202. Din. — 202. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 203. Din. — 203. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 204. Din. — 204. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 205. Din. — 205. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 206. Din. — 206. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 207. Din. — 207. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 208. Din. — 208. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 209. Din. — 209. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 210. Din. — 210. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 211. Din. — 211. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 212. Din. — 212. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 213. Din. — 213. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 214. Din. — 214. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 215. Din. — 215. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 216. Din. — 216. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 217. Din. — 217. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 218. Din. — 218. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 219. Din. — 219. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 220. Din. — 220. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 221. Din. — 221. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 222. Din. — 222. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 223. Din. — 223. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 224. Din. — 224. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 225. Din. — 225. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 226. Din. — 226. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 227. Din. — 227. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 228. Din. — 228. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 229. Din. — 229. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 230. Din. — 230. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 231. Din. — 231. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 232. Din. — 232. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 233. Din. — 233. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 234. Din. — 234. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 235. Din. — 235. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 236. Din. — 236. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 237. Din. — 237. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 238. Din. — 238. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 239. Din. — 239. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 240. Din. — 240. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 241. Din. — 241. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 242. Din. — 242. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 243. Din. — 243. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 244. Din. — 244. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 245. Din. — 245. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 246. Din. — 246. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 247. Din. — 247. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 248. Din. — 248. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 249. Din. — 249. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 250. Din. — 250. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 251. Din. — 251. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 252. Din. — 252. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 253. Din. — 253. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 254. Din. — 254. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 255. Din. — 255. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 256. Din. — 256. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 257. Din. — 257. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 258. Din. — 258. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 259. Din. — 259. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 260. Din. — 260. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 261. Din. — 261. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 262. Din. — 262. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 263. Din. — 263. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 264. Din. — 264. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 265. Din. — 265. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 266. Din. — 266. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 267. Din. — 267. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 268. Din. — 268. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 269. Din. — 269. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 270. Din. — 270. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 271. Din. — 271. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 272. Din. — 272. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 273. Din. — 273. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 274. Din. — 274. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 275. Din. — 275. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 276. Din. — 276. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 277. Din. — 277. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 278. Din. — 278. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 279. Din. — 279. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 280. Din. — 280. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 281. Din. — 281. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 282. Din. — 282. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 283. Din. — 283. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 284. Din. — 284. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 285. Din. — 285. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 286. Din. — 286. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 287. Din. — 287. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 288. Din. — 288. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 289. Din. — 289. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 290. Din. — 290. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 291. Din. — 291. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 292. Din. — 292. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 293. Din. — 293. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 294. Din. — 294. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 295. Din. — 295. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 296. Din. — 296. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 297. Din. — 297. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 298. Din. — 298. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 299. Din. — 299. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 300. Din. — 300. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 301. Din. — 301. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 302. Din. — 302. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 303. Din. — 303. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 304. Din. — 304. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 305. Din. — 305. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 306. Din. — 306. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 307. Din. — 307. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 308. Din. — 308. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 309. Din. — 309. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OT

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Paul Ginisty:

Ščepec tobaka

Cesarska straža je imela povsodi svoje oči in ušesa. Tako se je zgodilo, da so nekega poletnega jutra leta 1811. aretirali samega sodnega predsednika v pokoju — gospoda Fantina des Lilières, ker je bil ovaden zarotništva proti cesarju. Njegov zločin je bil zelo velik. V zaključnem družinskem krogu nekega prijatelja, kjer se je čutil popolnoma varnega, je v zabavo otrok s prsti napravil na zid senco, ki je za silo predstavljala lilijo (kraljevi grb). Odvedli so ga na zaslišanje pred policijskega prefekta Dubois-a, ki je bil majhen, podrejen uradnik, ko je zavzemal F. des Lilières že visoka službena mesta. Predsednik je odgovarjal na obdolžitve z vsem preziranjem, ki mu ga je dovoljevalo njegovo dostojanstvo. Vsekakor je ohranil v svojem srcu vladi, pod katero je bil služil in se visoko povzpela na službeni lestevici, vdanost. Toda pozneje se ni mogel odločiti, da bi se izselil, ker mu vest ni dopuščala, da bi bil višje cenil svoje osebne koristi kakor domovino. Ostal je v Parizu v svojem starem stanovanju in bil pripravljen na vsakotno žrtvo. A užival je še vedno tako velik ugled, da ga tudi v najtežavnejših časih niso nadlegovali. Ponudili so mu celo službeno mesto v cesarski upravi, kar je pa odbil, in to je bil pač pravi vzrok, da mu niso bili naklonjeni. Ko mu je Dubois očital prevratno mišljenje, je predsednik odgovoril:

»Kaj hočete, gospod prefekt, v moji starosti so prsti za orlovo senco že preokorni.« F. des Lilières-a so brez razsodbe — takrat so se zdele formalnosti odveč — odpravili v trdnjavo Vincennes z označbo: »Fanatičen zarotnik« v jetniškem seznanju.

A kazen se je zdela navzlic njegovim šestdesetim letom še premila.

Iz Vincennes-a so ga peš in vklenjenih rok odpravili v trdnjavo Besançon. Vrgli so ga v podzemeljsko ječo. A kakor je bilo veliko njegovo trpljenje, mu ni zmanjkalo porogljivih besed nad čudnim načinom, s katerim je hotel cesar od svojih podanikov izsiliti ljubezen. Njegove besede so beležili in jih še napihnil. Odredbe proti jetniku so se še poostriale. Nadzornik Dasmarets je dejal, da bi moralo biti zabavno, videti F. des Lilières-a, ki je bil dvajset let predsednik tournelleskega kazenskega sodišča, zaprtega skupaj z navadnimi zločinci.

Nova premostitev, topot v zapore v Embrunu. Zaprti so ga v celico, katero je moral deliti z nekim Gouilloujem, poklicnim tatom, rokovnjačem in spretnim lopovom, ki bi bil, če treba, tudi ubijal.

Topot ga je kazen v živo pogodila. Predsedniku se je zdelo nemogoče, da bi dihal tisti zrak z zločincem! Kakšno nasprotje! F. des Lilières je mislil na čase, ko je kot splošno znan strogo pravičen sodnik sodil podobne zločince. Kdo bi bil takrat mislil, da bo nekoč tudi njega, ki je poznal vsikdar le svojo dolžnost, zdelo enaka kazen, kakršno je sam tolikokrat izrekal nad krivci.

Gouillou je radovedno ogledoval novega tovariša, ga sprejel s ciničnimi šalami in mu pod pretvezo odvratnega bratskega poljuba takoj preiskal žepa. Ti so pa bili že davno prazni, ker so jetniku po predpisu že v prejšnjih ječah odvzeli vse, kar je nosil s seboj.

F. des Lilières je kazal nasproti onemu oholo nepristopnost, kar pa Gouillou-ja ni omalodušilo. Govoril je s predsednikom v rokovnjaškem narečju, ga tikal in ga izpraševal, če je »delal« sam ali pa v zvezi s pajdaši. Domišljal si je ali pa sodil po predsednikovi obleki, da je to notar, ki ima na vesti kake poverebe. Samozavestno mu je pripovedoval o svojih lastnih činih, ki jih je leta izvrševal nekaznovano. In F. des Lilières je trepetal, ko je moral poslušati vse te zločinske grdobije. Kljuboval je bil vsemu trpljenju, a sedaj je bil na tem, da se ponlža in prosi cesarja za pomiloščenje. Poslušal je Gouillou-jeva priznanja zaničljivo molčeč in cele dneve ni izpregovoril besede. Nasprotno se je kazal Gouillou nasproti njemu zelo prijaznega in uslužnega. Prevzel ga je do predsednika nekako sočutje in storil mu je razne nesebične usluge. In najsi mu je bil zločinec še tako odvraten, je moral F. des Lilières naposled le spregovoriti kako besedo in se tatu oddolžiti za njegovo zaupljivost.

Tako je bil predsednik prisiljen užititi še zadnje ponižanje. Bil je docela iztrgan iz svojega idejnega kroga, neroden, zmeden, v vsem nespreten. Gouillou, ki je imel dolgoletne jet-

niške izkušnje, je s svojo bistroumstjo odkril marsikako ugodnost. F. des Lilières mu je zamolčal svoj poklic ter je omenil le toliko, da je žrtve cesarskega despotizma. Bandit se je pomembno režal. V svoji preprostosti si je to predstavljaj tako: »Nasprotnik cesarstva« se pravi pleniti pošne vozove; in od tega dne dalje ga je navdajalo nasproti staremu možu neko občudovanje, ker je videl v njem — kljub vsem nasprotnim trditvam — poglavarja kake razbojniške bande. Tega mnenja se je predsednik ustrašil, a Gouillou se ni dal preveriti. Bil je surovo veder in predsednik je bil prisiljen tod in tam prekiniti mučni molk; natihem si je moral priznati, da utegne biti tak-le zločinec včasih dobra duša, kar bi se mu bilo zdelo takrat, ko je smel še soditi, čisto nemo goče. Polagoma sta se drug drugemu privadila.

F. des Lilières, ki je le malo jedel, je prepuščal pol svojega kruha požrešnemu Gouillou-ju, ki mu je zato stregel kakor sluga. Kot iznajden, mnogoleten kaznjenc, je iztaknil Gouillou sredstva in pota za omlajenje trdot jetniškega življenja, in kljub ostremu nadzorstvu se mu je posrečilo dobiti poročila od zunaj. Enako se mu je posrečilo vtihotapiti nekaj prepovedanih predmetov. Zatrjal je nadležni mrčes in iznašel vsakovrstno razvedrilo.

Ščasoma je čutil predsednik proti svojem tovarišu znatno manj zaničevanja in celo neka občudovanje zaradi njegove žive domišljije. To ga je spravljalo pred samim seboj v zadrego. Vse bi se mu bilo zdelo preje mogoče kakor tovarišstvo s kakim zločincem, a sedaj si je moral priznati, da bi bila njegova usoda še žalostnejša brez sožitja s tem brihtnim lopovom...

Težje kakor malokatero drugo stvar je F. des Lilières prenašal pomanjkanje tobaka

A. N. Tolstoj:

Sinji gradovi

(Nadaljevanje.)

Vroči dnevi

»Če bi si vse želela, bi zmanjkalo želj.« je govorila Nadja. Bila je zelo prevdarna. A dnevi so postajali vedno bolj vroči, celo ponoči je pripekala sama rjuha. In hočeš-nočeš se je znašla Nadja vsak dan na vrtu pri Maslovih na blazinah pod jablano. Prevdatnost je bila zase, a vroči veler, suho piljenje murnov v pokošeni travi, čebele in razcvetele lipe, utrujenost in drzni Sašok — vse to je bilo zopet nekaj zase. Vendar se Nadja ni bala, čeprav je včasih mislila: »Ti julijski dnevi so pravi tolmun.«

Meščani že dolgo niso pomnili take peklenske vročine pod konec junija. Drevesa so začela veneti. Loke onkraj reke so bile zavite v meglo. Pravilo so, da gori žito. Ponoči so pokale lesene stene od pipeke. Kakor razkuhana govedina medli uradniki so pili vodo po uradih.

Buženinov je končal delo za izpite. Od zarje do mraka je v razpaljeni sobi ob brenčanju muh risal, barval, slikal in si basal v glavo. Neverjetni napor ga je držal pokoncu. Platno z načrtom sinjih gradov je pribil na zid in delal na njem v trenutkih počitka. Vsak dan se mu je zdelo idealno mesto bolj dovršeno in lepo.

Sklenil je, da se odpelje prihodnji teden v Moskvo. Izkazalo se je, da je skrivala mati tri desetrubeljske zlatnike njemu za pot. (»Vzemi, Vasja, prištedila sem si za pogreb, a ljudje me bodo že kako pokopali... Samo Nadjki ne povej.«) In on bi se tudi res odpeljal shuššan, navdušen, v vročici domišljije in dela, da ni prišel vnanji sunek. Njegova napetost je nepričakovano zdrvela v drugo smer.

Zivljenje najbrž ne prizanesa tistim, ki se mu izmikajo: fantantom, sanjačem, navdušencem. Trdo jih prime in sune sirovo v bok: »Dovolj si dremal, odprti oči, previsoko si vzletel... Prestrašno bi bilo ako bi se naj to imenovalo — življenjska modrost. To je prej zakon, fiziologija. Življenje ne mara površnosti kakor hudobna, pusta babnica. Modrost bi bila, da se baba vzame v zakon in posadi na časno mesto — tako vsaj je razlagal ob mraku nad reko tovariš Hotjajinev.

In glej, kaj se je zgodilo! Preden je šla v službo, je Nadja kakor vedno pogledala ob pol devetih z aktivko in v beli ruti v jedilnico, kjer je na trebuhu ležal na mizi Buženinov. Ravnodušno je svignila z očmi po načrtu sinjega mesta, ki je zavzemalo pol stene, in molče odšla. Komaj so zaškripala vrata, se je takoj zaslislalo bolesino, polglasno kričanje. Stekla je skozi vežo, sunkoma odprla vrata in padla z glavo in komolci na mizo med risbe.

»Podlež, podleži!« je zakričala, pričela tepati z nogami in se na ves glas zjokala. Na dvorišču se je glasno kregala in zmerjala Matrjona: »Ah, garjevci! Ah, razbojnik!«

»Pojdi proč, slišiš, to minuto pojdi proč od nas!« je ponavljala Nadja skozi solze.

Izkazalo se je, da so bila vrata na treh krajih pomazana s kolomazom, zraven pa je bila napisana, tudi s kolomazom, grda psovka s pol metra visokimi črkami. Matrjona je že obrnila obe polovici vrat na dvorišče in z lučkom zmirala kolomaz. Nadja ni šla v urad, zaklenila se je v svoji sobi. Vasiliju Aleksejeviču so se tako tresle roke, da je vrgel svinčnik od sebe in poskusil potrkati k Nadji.

»Poberi se, samo ti si kriv moje sramote!« je zakričala Nadja še bolj jezno. »Pojdi v Moskvo, zajedavec prisnojen!«

Roke so se mu tresle vedno bolj. Nekaj je drhtelo, bilo kakor vznemirjena žila sredi prs. Vasilij Aleksejevič je stal nekaj časa v sobi, muhe so mu lazile po obrazu. Potem se je bog-

za njuhanje. Preje je redno njuhal. Kretnja, ko je jemal ščepec, mu je tako prešla v navado, da jo je tudi sedaj ponavljaj, dasi ni imel kje vzeti praška tobaka. Tega mu je strašno manjkalo. Slabe hrane se je z lahkoto navadil, toda tobak je težko pogrešal.

Gouillou je to kmalu uganil. »Če ni drugega nič,« je dejal, »to vam lahko preskrbim, če bi bil le preje vedel za to« — sedaj predsednika ni več tikal; »pa saj mora strežaj vsak čas priti.«

»Ne pozabite, da so mi vzeli ves denar.« Gouillou je skomignil z rameni in napravil moder obraz. Ob petih je prinesel strežaj boro kosilo. Komaj je mož odšel, se je začel Gouillou krototati ter je pokazal predsedniku škatljico tobaka. F. des Lilières je od radosti zatrepetal, tako dolgo je moral pogrešati tobakovega vonja. Dasi je bil to slab tobak, je vzel z dvema prstoma ščepec, ga ogledoval in se naslajal ob vonju, preden si ga je privoščil.

»Toda,« je dejal neskončno hvaležen, »kako ste pa vendar to napravili!«

»Oh,« je menil oni, »res sem se že nekoliko odvadil, vendar se mi pa le še posreči izprazniti kak žep. Kar ste želeli, sem iztaknil v paznikovem žepu.«

Predsedniku je roka z dragoceno ščepecem omahnila. On, ki je nekoč tatove »bojaj, naj se okoristi s tatvino, ki je je bil neposredno sam kriv?« Obotavljaj se je... potem pa je nenadoma kakor v omami nesel ščepec pod nos in ga ponjuhal — podlegel je izkušnjam. In to še ni bilo vse. Strast je zadušila njegovo vest — ukradeno škatljico je spravil v skrivališče, ki mu ga je pokazal Gouillou.

V dobi restavracije je dobil F. des Lilières zopet visoko službeno mesto. Tisti, ki so ga od preje poznali, so še vedno občudovali njegovo bogato pravno znanje, a splošno se je opažalo, da je bil nasproti zločincem nenavadno prizanesljiv in mil, kar so mu pripisovali njegovi visoki starosti.

Preiskovalni sodnik: »Zadnjič ste podali nekoliko drugačno izjavo.«

Nadja: »Ne vem. Jaz ničesar ne vem... Pozabila sem... Vse se mi je zmešalo...«

Preiskovalni sodnik: »Ali je imel Buženinov navado, da je nosil s seboj vžigalice?«

Nadja: »Ne, on ni kadil.«

Preiskovalni sodnik: »Ali ne morete pojasniti, na kak način je prišel Buženinov tretjega julija do vžigalice?«

Nadja: »Ko je zbežal, jih je pograbil v jedilnici z omare.«

Preiskovalni sodnik: »Ali ste to videli in se spominjate, kako je pograbil vžigalice? To je zelo važna točka pri zaslišanju.«

Nadja: »Da, da, spominjam se... Drugega dne, ko so nam pomazali vrata — bilo mi je zelo hudo — sem šla namreč k Maslovim. Srečala sem ga na cesti. Bele oči... kratko, bil je grozen. Stopil je k meni: »Kam greš?« — »Kaj te briga! K prijateljici grem.« On pa na to: »Jaz se jim bom maščeval, jaz bom zažgal to zanikarno gnezdo...« Zagrozil je tudi s pestjo. In ko je pograbil vžigalice, sem se koj spomnila groznice.«

Preiskovalni sodnik: »Kam je šel potem?«

Nadja: »Domov. Matrjona mu je prinesla juho. Pripovedovala je, da je pojedel dve žlici in se ali zamislil ali zaspal pri mizi. Potem je šel v mojo sobo in ogledoval mojo sliko, legel celo na postelj, a takoj zopet skočil in šel.«

Preiskovalni sodnik: »To je bilo na večer umora?«

Nadja: »Da.«

Preiskovalni sodnik: »Ali ste ga potem videli, ko je pritekel, kazal krvave roke in istočasno pograbil vžigalice?«

Nadja: »Ne, ne takoj... Pozabila sem.«

Pogumno razpoloženje, napeto delovanje, priprave za potovanje v Moskvo — vse se je izkazalo kot popolna prevara.

Vse misli so hrepenele po Nadji. Buženinov se je redno prebudil ob svitu v zavesti oglušujoče, prikrite radosti. Penila se je v njem ves deloven dan, bila je tako velika in opojna, da je utonil v njej kakor drobce prahu ves pogovor, ki ga je prisluškoval na vrtu pri Maslovih. Kake malenkosti: če ne ljubi zdaj, ga bo še ljubila... Saj Nadja še ni živela, se še ni razcvetele, njen čas še ni prišel...

Vse te zračne gradove je prekrizala s kolomazom pisana nesramna psovka. On ni razumel takoj vsega strašnega pomena kolomaza na vratih. Ponoči je sredi travnikov na pokošeni stari gomili gledal z zaprtimi očmi dolgo vrsto dni svojega življenja, prijemajoč se za glavo, spuščeno na kolena. V njem se je prebudila razžaljenost, zlobna grenkoba, maščevanje.

Zjutraj, ko se je povrnil s travnikov, je zagledal Nadjo ob Maslovem vrtu. Zdelo se mu je majhena, pretresljivo revna — ljubezen, sinja očesa! Prijel jo je trdo za roko in zakričal, da se bo maščeval. Ona ni razumela ir se je prestrašila.

Doma, pred krožnikom juhe je mislil o maščevanju. Misli so se trgale, prevč je mislil tekot noči. Sel je k materi, a ta je dolgočasno smrčala v soparni sobici z zavešenim oknom. Tedaj se je prikladal kakor tat v Nadjino sobo, pograbil z omare njeno sliko, pri čemer ga je vsega pretreslo. Za trenutek je celo legel, a takoj je zopet skočil in šel iz hiše. Z vajeno vojaško kretnjo si je pritrldil pas. Sedaj se je pomiril. Taktična naloga je dana: misli so v tiru, delujejo točno in jasno.

V Maratovi ulici je zlezal čez plot in šel po pustem stavbišču, kjer se je razrastla med jamami in kupi gramozu visoka ljulka. Presokal je skozi visok osat komaj vidno stezico, in si rekel: »Aha,« ter zavil po njej k razvalinam nekdanjega zidanega skladišča.

Bilo je že temno. Mesečna noč se še ni pričela. Buženinov je zavil okrog razvalin in zagledal v razdalji kakih 50 korakov dve razsvetljeni okni lesene hišice, ki je zadaj mejila na stavbišče. Luč je padala na kup gramozu, zarjavelih smeti, razbite posode. Buženinov je šel okoli kupa in zagledal v oknu Utevkina, ki je basal cigarete — menda se mu je nekam mudilo. Imel je uradniško kapo brez kokarde in s platenim vrhom. Njegove ustnice, ki so pomagale basati cigarete, so se smehljale pod valovitim velikim nosom, na njih je od enega konca do drugega poigravalo tiho, zadovoljno muzanje.

Utevkini je spretno zaviljaval konce napolnjenih stročnic ter jih polagal v dozo. Zadnje cigareto je prižgal od petrolejki, si popravljal kapo, vzel z mize palico, zamahnil z njo in pihnil v steklo svetiljke.

Buženinov je skočil od ugaslih oken, stekel za hišni vogal — plot je bil višji kakor človek. Planil je na desno — zopet plot. Za njim so gizdalinsko udarili koraki Utevkina.

A. M. Franklin:

Moj novi klobuk

Iva me je kritično pogledala. »Kar v resnici potrebuješ,« je dejala, »je nov klobuk.«

Snel sem svoj stari klobuk in ga narobe potisnil zopet na glavo. »Ali na ta način ne bi še služil?« sem se pošalil.

»Kar v resnici potrebuješ,« je brez vsakega umevanja ponovila Iva, »je nov klobuk.«

»Nikakor ne!« sem odvrnil. »So stvari, ki jih mnogo bolj potrebujem. Glavni dobiček na primer.«

»Kar si moraš takoj nabaviti,« je dejala Iva, končujoč vsako nadaljnjo razpravo, »je nov klobuk.«

Vzdihnil sem, morda nekoliko preglasno. Svoj stari klobuk sem imel zelo rad; bil mi je bolj prijatelj nego klobuk.

»Ali mi obljubiš, da si ga greš takoj kupiti?« je dejala Iva z glasom, ki je zvenel preje kakor ukaz nego vprašanja.

»Ne,« sem dejal s privlačno prostodušnostjo.

»Potem bo to moja skrb.«

Zopet sem vzdihnil, rekel pa nič.

Poldrugo uro nato me je vedla moja žena v trgovino s klobuki. »Rada bi klobuk za tega-le gospoda,« se je obrnila na dobrodušnega gospoda za prodajalno mizo.

»Moja mati mi vselej sami izberejo klobuk,« sem smehljaje pojasnil čez mizo.

Tudi dobrodušni stari gospod se je smehljaj. Vsaj smehljati se je začel. Potem je srečal Ivin pogled, in smehljaj je izginil z njegovih ustnic, kakor bi ga bil kdo z gobo zbrisal.

»Hm — prosim, prosim,« je dejal, nekoliko zmeden. »Klobuk — klobuk za gospoda, pravite? Takoj, takoj.«

In vzel je prvi klobuk, ki mu je prišel v roke in mi ga poveznil na glavo.

»Pri takem le klobuku,« sem zamomljaj in se zaman trudil, da bi se videl v zrcalu. »Pri takem-le klobuku mi je vedno najljubše, če ima zgoraj nad okrajem par luknjice. Potem človek mnogo lažje vidi, kje hodi, klobuk pa ni nič manj učinkovit.«

Nekdo mi je snel klobuk z nosa, na katerem je počival.

»Nekoliko prevelik,« je menil dobrohotni prodajalec.

»Veliko prevelik!« je strogo dejala Iva.

»Veliko prevelik!« je ponižno pritrtil prodajalec. »Ali ne bi hotel gospod tega-le pomeriti?«

Pomeril sem ga. »To je pa že nekaj čisto drugega,« sem dejal in se obkudoval v zrcalu. »Vendar mislim, da bi ga bilo treba nositi z elastičnim trakom pod brado, kaj meniš Iva? Kar tako bi ga težko ohranil v ravnotežju!«

Iva mi ga je nestrčno strgala z glave.

»Bodi, bodi slednjič pameten, Viktor!« je rekla s pridruženim glasom, ko nama je prodajalec za hip obrnil hrbet. »Saj nisva tu za zabavo.«

Ne da bi se branil, sem dovolil Ivi in prodajalcu, da sta pokrivala mojo brezbrambno glavo z vsemi mogočimi klobuki in oblikami, ki si jih je mogel izmisliti njun razbrzdani okus. Stopal sem semkaj, stopal tje kaj, postal, se obrnil okrog svoje osi, se okrenil na desno pa levo, držal glavo postrani, potem zopet pokonci. kratkoimnalo — obračal sem se v vseh smereh, kakor sta mi ukazovala. Združeval sem v eni osebi idealnega soproga, idealnega kupca in idealnega mannequin-a za klobuke.

»Tako,« je dejala slednjič Iva. »ta pristojta. Obdržiš ga lahko kar na glavi. Viktor.«

Da, celo temu sem se pokoril z vso eleganco. Kajti sedaj sem oženjen že šest let in dobro vem, da je prazen trud hoteti svojo ženo prepričati, da noben mož, ki se zasluži

to ime, ne more veselega srca pristati na to, da bi z grahovozelenim velournim klobukom vzbujal zgledovanje.

»Stari klobuk bi rad vzel s seboj,« sem dejal. »Zavijte mi ga, prosim, v papir.«

Molče sva šla proti domu. — Iva je molčala zmagoslavno, jaz pobit in potrt zaradi kričečega nestvara, ki sem ga imel na glavi. Dospela sva na most. Po čudnem naključju sem bil zaostal sredi mostu tri — štiri korake za Ivo.

»Oh!« sem nenadoma zakričal in istočasno je nekaj plosnilo v vodo.

Iva se je bliskovito okrenila. »Za božjo voljo, kaj se je zgodilo?«

»Moj klobuk! Moj lepi, novi klobuk! Venter mi ga je odnesel z glave! Bojim se, da je padel v vodo.«

Strahoma sem se sklonil čez ograjo. Grahovozelena prostaščina je mirno jadrjala po reki nizdol. Na rešitev ni bilo misliti.

Iva me je sumljivo-predirljivo pogledala. »Nobenega vetra nisem opazila,« je rekla počasi.

»Ne?« sem zaklical. »To vendar ni mogoče! Pa saj sem ti bil takoj rekel, da je treba nekatere teh klobukov nositi z elastično pod brado. Ali ni to, da bi človek znorel?«

»Jaz bi utegnila še nekaj čisto drugega reči,« je z uničujočo hladnostjo pripomnila Iva.

Zdelo se mi je, da zahteva položaji nekoliko spravilivejši zaključek. Pomislil sem trenutek. Potem se mi je zasvetilo.

»Kaj praviš, če bi sedaj kupila še en klobuk?« sem rekel skromno. »Mislim seveda — zate.«

Lahko mi verjamete, da je potekel ta dan sicer še zelo naporno, toda prav skladno. Svoj stari klobuk nosim še danes. Mnogo bolj mi je prijatelj nego novi klobuk.

Prosil je za jutranji list, ga hlastno čital in nato potisnil v žep. Po zajtrku je takoj zopet odšel v svojo sobo in se do večera ni prikazal iz nje. Sele o mraku, ko je bilo solnce že davno zšlo, se je odpravil na vrt, da bi se izprehodil. Pri tem se je neprestano plašno oziral na vse strani in se kmalu umaknil v vrtno utico.

»Fant, ti si bolan in jutri ti posli pokličem zdravnika.«

»Ne, ne, ne! Prosim, tega nikar!«

»Kaj pa je vendar s teboj, da se tako bojiš ljudi? Ti, ti! Le pazi, da nimaš kaj hudega na vesti, a?« je šalljivo dejala kumica.

Tedaj se je gostov obraz spaciil, oči so se mu v grozi široko razprle. Nič več se ni mogel prenagovati in molčati; začel je obupno ihteti, padel na kolena in jecljal:

»Usmilite se me... ne spodite me... izvršil sem zločin!«

»Menda vendar ne, nesrečnež?«

»Res, res, saj nisem vedel, kaj delam. Prosim, ne zavrzite me, ne naznanite me!«

»A kaj naj počnem s teboj? Ni lepo, da si se prišel skrivati ravno v mojo hišo. Povej mi vsaj po pravici, kaj si storil?«

Jurij je s solzami pripovedoval, kako je bil začel v slabo družbo, postal tat; neko noč je skušal iz majhne gostilne odnesti dnevni izkupiček, a presenetili so ga, pri čemer je gostilničarko ubil.

Gospa je bila vsa iz sebe. Z grozo je strmela v morilčev obraz, ki ji je postal v tem trenutku docela tuj in neznan in je ni z nobeno potezo spominjal na malega dečka, ki ji je bil tako mil. Čutila je, da stoji pred njo čisto tuj človek, ki nima z nekdanjim otrokom nobene zveze. Groza je zadušila usmiljenje. Odmaknila se je daleč od njega, stegnila roke, kakor bi se hotela braniti pred njim, in zajecljala:

»Ne, ne, ne boj se, ne naznanim te; tega nočem in tudi ne morem.«

Potem je hitro odšla po hodniku v svojo sobo ter vrata dvakrat zaklenila za seboj. Kakor se je pri tem trudila, da bi čim tiše obrnila ključ, je Jurij le slišal tiho škrtanje in se stresel. Potem je legla po hiši globoka tišina, in oba človeka, ki sta bila v nji, sta slišala edino le utrip lastnega srca.

Jurij je sedel vase pogreznjen, ko ga je prestrašil ropot omare, ki jo je gospa porinila k vratom; potem je čisto dobro razložil premikanje mize, ki naj bi bila izpopolnila barikado pri vratih.

Skušal je vstati, iti do kumičinih vrat, govoriti z njo in jo pomiriti, njo, h kateri je bil sam pribežal v svojem smrtnem strahu pred zasledovalci, a ni mogel. Bil je kakor odrevenel. Iz kumičinih vrat se je ukral žarek luči. Jurij je čutil, da stoji gospa za vrati, vzravnan in prestrašena, in groza ga je bilo groze, ki jo je vzbujal v ubogi ženi.

Po prstih je zapustil sobo, krenil previdno po stopnicah in odprl vrata na vrt, ki so tiho zaškripala; neslišno je stopil čez prag na vrt. Ko se je ozrl kviku, je videl v kumičini sobi luč; v duhu je videl ženo, kako stoji za zavetjem v roki, da bi branila svoje življenje pred morilcem, ki je užival njeno gostoljubje.

Res je stala tam, pritisnjajoč čelo na okenski križ, ravno tako prepadena in bleda kakor morilec sam, čegar vsak gib je drhte zasledoval.

Videla ga je, kako se je ozrl proti njenemu oknu, mesečina je lila na njegov zelenkasti obraz, oči so se zapile v okno kakor dva noža; potem je obrnil hišici hrbet in šel proti vrtnim vratom, ki so vodila na prosto. Bila so zaklenjena. Zlezel je čez kameniti zid, opirajoč se ob deblo sadnega drevesa, in gospa je opazila njegovo senco, ki je zdajci izginila, kakor da bi se bil morilec na oni strani zidu pogreznil v brezdano temo.

Gustave Geffroy:

Groza

Gospa Rivoy je prižgala svečo, da bi odšla v svojo spalnico, ko se ji je nenadoma zazdelo, da sliši tiho trkanje na okno s cestne strani.

Trkanje se je začelo iznova. Najprej sploh ni hotela odpreti. Ura je bila ravno pol devetih in ob tem času ni prihajal k njej noben znanec več. Hišica, v kateri je stanovala po smrti svojega moža sama, je stala na skrajnem koncu vasi čisto na samem. Vsak zvok je bilo slišati v tihi noči, vsak korak na cesti, vsako polglasno izgovorjeno besedo, lajež psov in vsak šelest vetra v vrhovih visokih dreves. Hišico je od treh strani obdajal ograjen vrt s cvetlicami, sadnim drevjem in drugim koristnim rastlinjem.

Tok-tok-tok. Trkanje na okno ni ponehalo. Dasi se je glasilo skromno in rahlo, kakor bi trkal kdo, ki ni hotel delati nikakega hrupa, se gospa vendar ni upala odpreti vrat. Šla je v prvo nadstropje in potegnila kvišku rolete. Pred vrati je opazila senco nekega moškega.

»Kdo je?« je vprašala strahoma.

»Jaz sem, Jurij, sin Ane Beauchaine,« se je tiho glasilo odgovor.

»A ti si, čakaj trenutek, takoj ti odprem.«

Odšla je po stopnicah, odrinila težki zapah in odprla.

»Kaj pa te je prineslo ob tej uri, fant? Ze deset let bo menda, odkar te nisem videla, Jurij. Izpremenil si se, vendar bi te bila takoj spoznala.«

Gospa Rivoy je podala roko velikemu, brhkemu, mlademu človeku, ga odvedla v jedilnico, prižgala luč in si natančneje ogledala svojega gosta.

»Odpustite, prosim,« je dejal ta, »da prihajam ob tako kasni uri. Pariški vlak je imel zamudo. Če motim, pojdem v hotel, vendar se počutim pri vas domačega kakor nekoč, ko sem bil še otrok in sem hodil k vam na počitnice.«

»Nikamor ne pojdeš, mladeč, zate je vedno prostora pod mojo streho, in si imel čisto prav, da si se spomnil svoje stare kumice, edinega človeka, ki ti je še ostal na svetu.«

»Če vam nisem v nadlego, ostanem nekaj dni pri vas. Zelo sem bil bolan in potreben sem počitka.«

»Saj si res videti bolan. Oči ti gore kakor v vročici; takoj pokličem zdravnika.«

»Ne, ne, ne, prosim ne!« je planil Jurij; »če mi hočete izkazati ljubav, potem ne pravite nikomur, da sem tu. Res, potreben sem popolne samote in miru...«

»Nu, prav, prav, mladeč, kakor ti drago; hiša in vrt sta ti na milo voljo. A sedaj pojdi, da ti pokažem tvojo sobo.«

Gospa je odvedla gosta v sobo, ki mu jo je namenila, potem mu pa šla pripravljat vročega mleka in peciva.

Ko se je vrnila k njemu, je gost prestrašen pianil s stola.

»Ne strši se, Jurij, jaz sem; najbrže se ti je bilo že zadremalo, a?« Dobrodušno mu je zrla v oči in ga prijala za roko, da bi ga pomirila. Potem ga je prisilila, da je spil mleko, mu želela lahko noč in odšla v svojo sobo.

Drugo jutro je gospa zaman čakala na gosta, da bi prišel k zajtrku. Zato je odšla v prvo nadstropje, da bi ga zbudila. Našla ga je nekako vročičnega kakor prejšnji večer. Odgovarjal je zmeden na njena vprašanja in se plašno oziral na vse strani.

Frtaučku Gustl ma beseda

»Kdu b s mislu, de sa kršene klubase tku fajm,« je reku Cene, ke sva pršla vn iz uštarije. »Vrjameš, de se men drauske klubase še bl du-padeja, ket krajnske. Jest sm že ud nekdej klubase ub-rajtu, ke maja tku dobr žmaht. Pa pije se tku lohka naj-ne. Ampak drauske sa še use kej

druzga, kokr sa ble kranjske. Člouk b se kar naprej in naprej ublizvou, tku sa žmahtne.«

»No, a t nism reku, de sa fajm? Zdej pa puvej kam ja čva zdej ubrat.«

»Veš kua. Pejva mal u Zvezda sedet. Za dons mava že dost štrapačarjina. Jutr je tud še en dan.«

»Men je use glih,« sm mu reku. »Kokr te je vola. Če t je prou, pa pejva enkat po Dunisk cest dol skus, de s še ta ferlike mal ugledava. Duniska cesta je seer še bl pu ta starm in ja tud še prekrstil nisa, kokr sa use ta druge. Jest na vem, kua se jm je tku zamerla. Sam tist kos pred Figucam sa zdej pred kratkem prekrstil u Ajdušna. Mende zatu, ke sma una Ajdušna tam pr Ipa u zgubl, sa ja pa tle naredl, de glih preveč škode na trpema. Idrija, prauja, da uja tud tle nek u Iblan naredl. Sam zedint se še na morja, kam b pasala. Veš, iz Idrija je križ, ke ma tiste jame pud zemla. En sa za tu, de b Marijin trg tam pred flečkajnarjem prekrstil za Idrija, zatu, ke u u tisteh pudzemelskeh roven, ke jh zdej tam delaja bo tud tak frker, kokr u Idriju in jamah. Jest že mislem, de tu ni slaba misu. Drge tku ni nē prpraunga zadubet.

Astn, viš, tula je pa zdej Ajdušna,« sm pukazu Cene, ke sva pršla ke pred Figuca. »Tela na sred u pršou en ringšpil. Viš, sej je že iz bela farba zacahnana, ki se uja autobusi ukul vrtil. Seer se tud že zdej tle ukul vrteja, ket muhe u močnk, ampak brez usake vorng. Kedr se kašnu autobuse glih lušta, pa se začne tle ukul sukut, tku de člouk res nkol prou na ve, če u žiu in zdrou čez

cesta pršou. Pu ta noum u mogli j pa use pu foršrift in če uja glih kerga puvizil, ga uja mogli pu foršrift puvozi, dргаč nau nē gital.«

»Ti, Gustl, a se na vid ud tukla iblansk nebutičnk? Ti tu je pa res ena usoka reč. Tku usoke hiše mende ni u cel drausk banuvin,« je reku Cene in se kar zameknou u tist gršt.

»Kua prauš, u drausk banuvin? Še na Vrhnk na sprauje kej tagca skp. Seer sa pa tli tud ta iblansk nebutičnk nardit u šestnajst štuku, pa sa pršli nazadne sam du dvanajstga.«

»Kuku pa spet tu? Kar s eda naprej uzama, more tud vn spat.«

»Maš čist prou, Cene. Ampak kokr se pu Iblan guvari, sa se jm sprauje zmešale, kokr soj čas pr Babilonskem turne. Zdej pa na morja naprej.«

»Sprauje mende na uja glih usga uržah. Tu mora še za kašnem drugem grmam zajc tizat.«

»Ti murda misleš, de jm je gnarja zmankal. Tu nau držal. A nis vidu nad vežnem uratm mestne hranilce tistga muža, kuku velika možna čist pouhna u rok držž?«

»O, vidu, vidu, de ja držž, ampak iz rok ja na da ta mrcina nubenumu...«

»Pejd se sulit! Teb na pride nubedn na konc. No, viš, zdaj sva pu u Zvezd,« sm reku Cene, ke sva se enkat iz težka muja prerlna skus Selenburgava ulea.«

»Hvala Bugul Sej je blu tud že zadn čas. Tam pred pošta b m hmal use rebra pulumil. Jest se čudm, de je Idem duvolen tam stat in zjale predajat u takeh masah,« je zdihnu Cene in se zavalu na ena klop.

»Za kua bna blu duvolen. Sej u Iblan ni ubseded stajne. Le tam se na smeja lde zberat, ker maja ubseded stajne. Mi sma pa vnder svuboden pudložni in lohka stujema, ker se nam lušta. Tu je še dobr, da ti nimaš nē za guvort. Ti b nas krnihtu. Buh že ve, za kua je koz rep prštucu.«

»No, pa nej toja vela. Jest se na um iz taba špeteru. Tu pa lohka rečem, de je pud Tibuli na tist gmajn več plača za zjale predajat, kokr tamla pred pošta. Pa je fertik.« F. G.

Import svežega cvetlja Eksport

Cvetličarna P. Cutič

LJUBLJANA :: Dalmatinova ulica 13, dvorišče, poleg hotela Štrukelj.

Čenjenemu občinstvu in društvom naznanjam, da imam dnevno sveže cvetje ter izvršujem vsa v cvetličarsko stroko spadajoča dela — kakor poročne šopke, aranžirane in nagrobne vence — hitro in solidno.

CENE NIZKE! POSTREŽBA TOČNA!

CERKVENE ZVONOVE

najcenejše, iz la bronu, umetniško izvršene, izdeluje samo

Ing. J. & K. Bähli, Maribor, Aleksandrova cesta 35. — Odlitki iz bronu, medenine, aluminija i. t. d. Specijalne litine.

izdeljujejo se najnovejši model otroških vozil, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

POHIŠTVO
posteljina, preproge, lino lej, odeje, zastori, žičniki, žimnice, otomani, žima, afrik, puh in pernice, kakor tudi vse stanovanjske potrebščine je dobiti po nizkih cenah pri
KARL PREIS-II, Maribor, Gosposka 20
Ceniki se dobijo brezplačno

VATA za odeje in v tablah vedno v zalogi
Tovarna vate Arbeiter, Maribor.
Ogledala seh vrst, velikosti in oblik
Steklo zrcalno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm, portalno, leonax, alabaster itd.
Spectrum d. d. Ljubljana VII - Telefon 23-43 Zagreb Celovška 81 Osijek

POZOR RADIO
Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom za mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enskosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelan in prvovrstna kvaliteta.
Čeovni aparat kompl. Din 1.380—
Čeovni aparat kompl. Din 1.980—
Čeovni aparat kompl. Din 3.300—
Ugodni plačilni pogoji.
H. SUTTNER
LJUBLJANA 2 - Dunajska cesta 1b/II.

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtiki od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.
Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrukelj.
Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzne naročila, preduimi in krediti vsake vrste, eskomoti in inkasno menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.
Brazjavka: Kredit Ljubljana
Tel. 2040. 2457. 2548: Interurban 2706. 2806

Danilo Gorinšek:

Mati

Mati — to je svečenica, ki ljubezni služi čisti, ki te varuje na svetu, polnem zlobe in zavisti.

Mati — to je mučenica. Dasi tebi le življenje vse žrtvuje nesebično, kmalu vtone v pozabljenje.

Mati vsaka je svetnica: svečenica — mučenica — dasi vse to ve, od tebe nikdar ne odvrne lica.

M. K.:

Ančka

1.

Na samotnem kraju poleg železniške proge je stala majhna koč. V tej koči je živel reven železniški čuvaj z ženo in drobno, veselo punčko. Deklica je bila pridna in postrežljiva, samo eno majhno slabo napako je imela: bila je na moč radovedna; v vsako stvar je vteknila svoj nosok.

Kadar je Ančka koracala poleg očeta po železniški progi, je venomer žlobudrala in hotela izvedeti od njega tisoč mogočih in nemogočih stvari. Kadar pa je bila sama, je kramljala s ptički in rožami na vrtu.

Ko je Ančka nekoliko zrastle, je zrastle z njo tudi radovednost. Nobenega kamenčka ni bilo v bližini koč, katerega ne bi že imela v rokah in nobenega broščica in nobenega ptička ni bilo, katerega ne bi poznala.

Pred kočjo je bil majhen vrt, v tem vrtu je rastle razna zelenjava. Poleg debelih zeljnatih glav se je skromno stiskal k tlom peteršilj, poleg rdeče pese pa se je ponosno dvigala kvišku čebula.

Med vsemi temi majhnimi zelenimi bitji pa je stala solnčna roža, ki je svoj živurumeni cvet kakor zlato krono držala visoko nad glavo male Ančke. To solnčno rožo je imela deklica najrajši; kar koj je sklenila prijateljstvo z njo. »Ti velika, zlata roža, kdo te je tako lepo ustvaril?« jo je nekega dne pobarala.

»Ljubi Bog,« je skromno odgovorila solnčna roža.

»Ali bi ne hotela podariti svoje zlate oblečke meni?«

»Ta obleka je namenjena samo nam, rožam. Ljudje je ne morejo nositi.«

»Povej, ali je lepo — biti roža?«

»O lepo, zelo lepo!«

»Ah, ljuba roža, samo en dan bi bila rada na tvojem mestu. Daj, menjaj z menoj.«

»Tega ne morem in ne smem. To lahko stori samo Bog.«

Vedno večji, vedno svetlejši je bil cvet; kakor solnčna obla je blestel z višine.

Ančka je stala pod solnčno rožo, s prstkom v ustih, in je bila vsa žalostna in nesrečna, ker ni hotela menjati z njo.

2.

Približal se je Ančkin god. Vsako leto je smela izreči dve želji: večjo očetu, manjšo materi.

»Danes je tvoj god, Ančka, kaj si želiš?« jo je vprašala mama.

»Ah, mama, rada bi postala rožica. Druga si ne želim prav nič.«

»Zakaj pa, Ančka?« se je na moč začudila mama.

»Ker imajo rožice tako lepo obleko.«

»Sešila ti bom obleko — še mnogo mnogo lepšo, kot jo imajo rože!«

»... ja, ampak rože znajo rasti!«

»Saj rasteš tudi ti, lej jo punčko! Seveda — tako hitro ne kot rože...«

»Ampak rože znajo toliko stvari, mama. Vse polno rok imajo in veliko zeleno nogo! In ves dan lahko gledajo v nebasa — joj, koliko lepega morajo tam gori videti! In ves čas se smehljajo in igrajo z vetrcem... joj, pa nočejo menjati z menoj! In kadar bo zima in se bom jaz kar tresla v plaščku — kajne, mama, potem rož ne bo več tu? Potem bodo na vrtu, daleč, daleč odtod, kjer je vedno toplo in lepo... Ah, mamica, jaz bi bila tako rada solnčna roža!«

»Beži, beži, noričica, vzemi predpasnik in skoči očetu naproti; meni se vse tako zdi, da ti bo danes nekaj zelo lepega prinesel.«

Ančka je šla; še prej pa je hotela pozdraviti svojo veliko, lepo prijateljico. Ta je zarela tako čudovito, skorajda lepše od samega solnca.

Ančka je razprostrla roke v višino, naravno prišla glavno solnčne rože z drobnimi prstki, uprla svoje sinje oči vanjo in jo pobarala:

»Ali veš, roža moja zlata, ali veš, da je danes Ančkin god?«

»Seveda vem, Ančka, kako ne bi vedela!? Saj prav zato sem se danes okrasila z dvema novima listoma!«

»Veš roža moja zlata, veš, jaz bi nekaj rada od tebe...«

»Od mene? Rože imamo samo lepoto in vonj — drugega nič, Ančka.«

»Povej, solnčna roža: ali ali si že videla ljubega Boga?«

»Boga?« se je zavzela solnčna roža. »Seveda sem ga videla. Vsak dan gre mimo nas in nas poboža s svojimi dobrimi, mehkiimi rokami — zato smo pa tako lepe in vesele.«

»Ali bo tudi danes šel mimo...?« je sveto pogledala Ančka.

»Gotovo, prav gotovo bo šel.«

»In če bo deževalo...?«

»On pride zmerom, Ančka.«

»Ah, rožica moja — podarila ti bom svoje ogledalce, da se boš vsako jutro lahko pogledala vanj... če... če...«

»No, kaj, Ančka?«

»... če boš nocoj povedala Bogu in ga prav lepo prosila, naj tudi mene spremeni v takšno lepo rožo, kot si ti!«

»Bom poizkusila, Ančka. Pridi jutri na vse zgodaj, še preden se bo solnce zbudilo, k meni. Toda le glej, da ne boš prepozno prišla!«

Ančka se je poslovila. Pozabila je na očeta, pozabila na svoj god. Ves dan, vso noč je mislila samo na solnčno rožo... »Komaj se je zjutraj začelo daniti, je Ančka skočila iz mehke postelje, smuknila v svojo toplo, sivo oblečko in neslišno zlezla skozi okno na vrt.«

Rože so še spale.

»Solnčna roža, ali slišiš?« je pritajeno zaklicala Ančka.

Solnčna roža se ni genila.

»Solnčna roža, hoja hej, zbudi se!« je zaklicala glasneje.

Solnčna roža je vztrepetala in se prebudila. Pomela si je oči in z zaspanim glasom dejala:

»Ah, ti si, Ančka. Položi roke na moje steblo in zapri oči.«

Ančka se je narahlo uprla ob steblo. Drobno srce ji je v prsih utripalo tako glasno, da so se vse rože budile iz jutranjih sanj, samo debele zeljate glave so spale dalje in niso slišale nič... »Potem pa je kmalu spet postalo vse tiho, tako tiho, kakor v majhni cerkvi... tako tiho... in skrivnosten glas je šel čez vse, kakor da je nekje blizu zacingljaj srebrn zvonček, tako mehko... tako pokojno... tisočkrat mehkejše in pokojnejše kakor zvonček v cerkvi pred oltarjem...«

Tudi solnce je še vedno spalo za gorami. Tudi jutranja zarja se še ni zbudila.

Ančka je slonelala poleg solnčne rože in rahla dremavica ji je stopala v oči... Kmalu, kmalu bo zaspala tudi ona... »Ančka, kje si?«

Kdo je zaklical tako glasno?

Ančka je planila iz svetlih sanj in si hotela z rokami obrisati jutranjo roso z oči. Toda — kaj je bilo to, kaj je bilo to? Namesto rok — je imela zdaj velike zelene liste in namesto sive oblečke — zeleno... In namesto na dveh nogah, je stala Ančka samo na eni drobni nožici, ki je segala nekam pod zemljo; stala je na tej nožici in se boječe in negotovo gugala na vse strani: Ančka je postala solnčna roža!

»Ančka, kje si?«

Prestrašena je tavalala mama po vrtu in klicala, klicala izgubljenjo hčerko. Že tri ure jo je klicala, že tri ure jo je iskala. Postelja je bila prazna, okno je bilo odprto in ne daleč od kočje je zijał globok prepad... »Ančka, kje si?«

Joj, koliko strahu je bilo v materinih očeh!

Ančka je videla mamo, hotela jo je poklicati — in je ni mogla. Glas solnčne rože je tako droben in tih. Samo veter in ptiček ga slišita in včasih, a zelo, zelo poredkoma, ga sliši tudi priden otrok.

Ančka je nagnila glavo proti mami in ji hotela pomigati z listi — toda zelene rožice so bile trdo priraščene k steblu. In naj je še tako trepetala z njimi — mama tega ni zapazila.

Plakajoč je mama že tretjič tekla skozi vrt in potem daleč, daleč čez dobravo — Ančke ni bilo nikjer.

Zvečer se je napotila truma ljudi izgubljenko istat. S svetilkami v rokah so hodili po železniški progi, za vsak grm, za vsako drevo so pokukali, preiskali so dno prepada — Ančke ni bilo nikjer.

Poleg velike, stare solnčne rože je stala nova, mlada solnčna roža — Ančka — in je videla in slišala vse, pa si ni mogla pomagati.

Polastila se je je globoka žalost. Velike, težke solze so ji jele kapljati z zlatorumenegega obraza; kakor dragoceni biseri so se lesketali v zeleni travi. Vso noč je jokala uboga solnčna roža na vrtu, vso noč je mati tožila in obupno vila roke v samotni koč, oče pa je ves sključen in potit hodil ob železniškem tiru sem in tja — in mislil na izgubljenjo hčerko.

»Joj, moja dobra, zlata solnčna roža, pomagaj mi, da postanem spet otrok!« je zaprosila Ančka.

»Ne morem, Ančka. To more samo Bog.«

»Ali bo še kdaj šel tod mimo?«

»Bo; jutri zjutraj.«

4.

Kako nestrpno je čakala Ančka belega dne! Na stečaj je odprla oči, da je ne bi zaspance premotil.

Kadar je droben veter zablodil v vrt in se nagajivo poigraval z zelenimi listi, je Ančka plašno vztrepetala. Zmerom se je tako bala sene in teme — zdaj bo pa morala vso noč sama na vrtu prebdati... »Ko so prišle zvezde na nebo, so se svetlo ozrle v žalostno deklico sredi samotnega vrta in dejale:

»Vidiš, Ančka, vidiš, kako lepo bi bilo zdaj, če bi ostala otrok! Že zdavnaj bi pokojno spančkala v topli postelji in očku in mami bi bilo prihranjeno vse gorje...«

Tedaj je Ančka še huje zahtela.

Nebo je postajalo svetlejšje, vedno svetlejšje. Zvezda za zvezdo je trudno ugašala. Tam daleč nekje, kjer si nebo in zemlja po-gajata roke, je planil navzgor zlatorumen plamen: bližal se je dan. In z dnem je prihajal na zemljo tudi Bog.

Kdo siplje raztopljeno zlato na pot...? Kdo razgrinja srebrno tenčico nad trepetajočimi drevesi...? (Konec prihodnjic.)

Ziliti lovec

1.

Kadar muči krokodila strašen glad, z zvijačo ujame ga Zamorec mlad.

2.

Namesto tolstega purana in gosi, mu v žrelo palico leseno zasadi.

3.

Brezskrbno vleče ga potem domov: »Hej, danes bil je zopet dober lov!«

4.

Doma na raženj ga natakne — in tri dni s pečenko slastno se gosti... »

Pisana roba

Zvesti pes

Neki lovec v Italiji je bil odšel na lov v gorovje. Ko se po štirinajstih dnevih še vedno ni vrnil, so ga šli iskat. Visoko v gorovju so zaslišali pod neko pečino žalostno cvilenje psa. Šli so za tožčim glasom in našli pod pečino — lovec mrtvega, pri njem pa njegovega psa, ki ga je bila samo še kost in koža. Lovcu je najbrž spodrsnilo v skalovju in strmoglavil je v prepad, zvesti pes pa se ni genil od trupla svojega gospodarja vseh dolgih štirinajst dni.

Nojeva jajca

Nojeva jajca so pri črnih v divji Afriki zelo priljubljena. Trdo kuhana se dajo dolgo časa hraniti, ker je lupina trda kot kamen. Če hočejo črni tujeja posebno počastiti, ga pogostijo z nojevim jajcem. Namesto žlice pa je treba vzeti kladivo v roko. Sicer pa ima nojevo jajce isti okus kakor kurje. Da ga skuhamo v trdo, pa potrebujemo dobro uro.

Ljudočrci so jih pojedli

Blizu Avstralije je otok, ki se imenuje Nova Gvineja. S tega otoka je nedavno došlo poročilo o žalostnem koncu, ki ga je storilo sto kajnzencev. Bili so zaprti v neki ječi, od koder se jim je posrečilo pobegniti. Na begu pa jih je zadel bridka usoda. Ujeli so jih ljudočrci iz plemena Papuancev ob reki Kavarga in jih — požrli.

ZA GOD

Mati: »No, Angelca, kaj bi rada za god?«
Angelca: »Veliko, veliko torto!«
Mati: »In kaj še?«
Angelca: »Še eno veliko, veliko torto!«
Mati: »Toda dušica zlata — dveh tako velikih tort vendar ne moreš spraviti v svoj želodeček.«
Angelca: »Potem mi pa še en želodeček kupi, mamica!«

Pa res!

Jožek pobara mamo: »Ti mama, zakaj pa lovec lovijo leve in tigre?«
Mama mu pojasni: »Zato, veš, dravec, ker levi in tigri morijo uboge ovčice.«
Jožek se zamislil. Čez nekaj časa pa spet vpraša: »Ti, mama, zakaj pa potem lovci tudi mesarjev ne lovijo?«

STRICKOV KOTIČEK

208. Predragi moj Kotičkov striček! — Ni bilo prav, da si pustil dobrega Požgančevega očeta na luno. Vem, da si nista bila največja prijatelja, toda — da je odšel na luno, je pa zelo hudo. In kaj, če so na luni ljudočrci? Oh, ubogi očka! Gotovo ga bodo živega pojedli. Dragi striček, prav lepo Te prosim, pošli mi njihov naslov, da jim pišem, naj se varujejo požrešnih ljudočrcv. Zelo Ti bom hvaležna za to. Saj Te imam veliko bolj rada kot begunca, vendar smilijo se mi pa očka le. Ko sem čitala žalostno novico, sem tudi nekoliko jokala, pa ne preveč, saj so Požgančev oča Tebi vedno kaj hudega napravili.

Sprejmi mnogo, mnogo pozdravov od Jaruške Erzin, učenke II. razr. v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani.

Draga Jaruška! — Kar mi se mi je storilo pri srcu in sam sebi sem se tako iskreno zasmilil, ko sem pri kosilu Tvoje pismo bral, da bi se bil kmalu kakor maslo na solncu stajal. »Na,« sem si dejal in otožno obiral stare kokoši suho bedro, »na, zdaj pa imoš, ubogi striček! Kakšni grozoviti očitki padajo na Tvojo staro glavo! Ni bilo prav, da sem pustil Požgančevega očeta na luno... Saprabort!« V sveti jezi sem tako krepko udaril s pestjo ob mizo, da je cvrto kurje bedro odletelo skozi okno na cesto, kjer ga je lačen kužek požrl. »Saprabort, kaj pa se to pravi: pustil sem ga?! Ali naj bi ga bil z vsemi štirimi nazaj držal, ka-li? V naši mili domovini je svoboda doma, v naši mili domovini človek po mili volji lahko razpola s samim seboj ter gre, kamor mu zaželi srce in kamor ve, da spada. Torej! Če so se Požgančev oča odločili za luno — oni že vedo, da je luna zanje najbolj primeren kraj in bodo gotovo vse sile napeli, da se tega ali onega zvajajo k sebi. Ustanovili bodo na luni močno cesarstvo, ki bo šlo 30.000 podanih brez niče! — in bodo postali cesar. (Vsaj tako so mi pri odhodu resno zatrjevali in jaz niti malo ne dvomim v to.) Palačo svojega cesarjevanja si bodo na moč imenitno uredili — čisto po vzorcu palač, v katerih so nekoč zdavnaj vladali razni sultani in vezirji iz »Tisoč in ene noči«. Še dvornega norčika si bodo najeli — in tega jim ne bo prav nič težko dobiti. Kajti sem prepričan, da bi se za to mesto ljudje kar stekli. Dandanes so pač teko resni in grenki časi, da bi bilo še najbolje — dvorni norček biti. Kakor ptiček na veji živeti brez dela in brez skrbi vse dni in noči, stresati šale iz rokava in celikine iz močnje ter imeti ves svet za norčeka, samega sebe pa za prebrisanca — holaj, je kaj je lepšega na svetu ko to?!

Tako je s to rečjo, draga moja. Kakor vidiš, ni treba Požgančevega očeta prav nič pomilovati. Na luni se jim bo tako imenitno godilo, da nikoli tega. In kar se onih ljudočrcv tiče, je Tvoj strah tudi odveč. Ljudočrcv na luni sploh ni. In tudi če bi bili — kaj za to! Požgančev oča se jim bodo že znali ubraniti, ne boj se! Jim bodo kratkoma delali »zapik!« ter jim pomolili svojo ogromno pest pod nos — pa bodo pokazali pete (Požgančev oča namreč, ne ljudočrci)!...

Torej le nikar preveč ne jokaj za njimi. Je škoda solz. Dandanes je treba varčevati — tudi a solzami, tako resni časi so. Kaj boš pa na stara leta imela, če boš že zdaj vse solze potočila? Lep pozdrav od Kotičkovega strička.

209. Dragi Kotičkov striček! — Tu Ti pošiljam rešeno ugancko. Mislim, da bo prav in da me boš gotovo izžrebal. Pošlji mi kartolki — morda kakšno lepo knjigo, ker silno rada čitam. Čitam rada tiho, še raiši pa na glas. Ko začnem, me vsi radi poslušajo, čez nekaj časa moram pa na svojo žalost utihiniti, ker pravijo, da se že razlega v deveto vas.

Prav lepo se Ti zahvalim za lepe pesemce v »Slovenec«. Nekaj sem si jih prepisala v zvezek. Pa tudi povestice so lepe. Le še veliko napiši nam malim, boš zelo priden in radi Te bomo imeli vsi. Požgančevega očeta pa nikar preveč ne obiraj, da jih ne bo preveč cukalo na luni. Saj veš, kako hudo je, če koga cuka. Tudi tisti kovači na luni bi ga zaradi tega gotovo hudo zmerjali in grdo gledali.

Sprejmi lepe pozdrave, čeprav gre zunaj dež, od Dorice Blumer, učenke VI. razreda pri Sv. Pavlu pri Prebrodu.

Draga Dorica! — Torej takšen gromozanski glas imaš, da se razlega devet fara naokoli? Sapradiš, to je pa od sile imenitna reč! Se čudim, da se še nisi domislila, kako bi se dal takle čudežen glas izrabiti v razne koristne in dobičkanosne namene. Postavim — radio. Le čemu nam je treba radio, ko bi ga Ti lahko nadomestovala? Devet fara naokoli bi slišali, kar bi nam Tvoje grlo lepega in važnega povedati znalo. Zdaj šele vidim, kako nepotrebnaj je bila iznajdba radia. Toliko jeze in sitnosti ima človek z njim, če začne štrajkati in kakor lačen medved renčati — pri Tebi bi vse to odpadlo. Nekaj takih punčk, kot si Ti — in imeli bi radio, da bi nas zanj zavidal vse svet!

Kaj misliš reči s tem, naj Požgančevega očeta preveč ne obiram, pa res ne vem. Jaz obiram samo cvrte piške in kurja bedra, da bi pa Požgančevega očeta obiral... nak, tako lačen pa vendarle se nisem! In kaj misliš s tistim »cukanjem« reči, bi tudi ne vedel, da mi ni tega Krevljačev Anže povedal, ki je tudi iz vašega kraja doma. Hotela si reči, da se Požgančevemu očetu ne bo kolcalo, kajne? Pri vas pravite namesto kolcati — cukati, toda pri nas ima beseda »cukati« čisto drugačen pomen. To jaz predobro vem, kajti so me neusmiljene učiteljice roke nekč kaj pogostočkrat cukale za uhlje, za nos in za las — žalostna mi malika! Lepo pozdravljen! — Kotičkov striček»

Za bistré glave

Rešitve zlogovnic

1. Nemfija. 2. Sava. 3. Skrijanec. 4. Jelka. 5. Božič. 6. Večernice. 7. November. 8. Junij. 9. Koza. 10. Malinovec.

Pravilnih rešitev je bilo topot 89. Za nagrado izžrebana je bila Vida Šturm, učenka 3. razr. v Kočevju, Marijin dom. Dobi knjigo »Najdenec Jokec«.

Zloženska

Maček - elektrika - kokija - slon - veverica - smreka - noj - ena - ovca - lovec - ednina.

Postavite te besede v drugačnem vrstnem redu drugo pod drugo tako, da boste iz njih začetnih črk od zgoraj navzdol čitali naslov slovenske narodne pesmi. Ena od pravilnih rešitev bo izrečana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtka 19. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Naš domači zdravnik

I. C. — S. Dikodid je nekako zgoščen kodein, ki je močnejši od navadnega kodeina, kodein pa izdelujejo dandanes iz morfija, torej je dikodid morfijskega izvora in ima zelo mnogo morfijskih značilnosti. Dikodid miri in daje ugoden počutek, v zdravstvu se rabi ponajveč zoper mučno kašljanje. Kakor morfij tako ima tudi dikodid to nevarno posebnost, da vzbuja pohlep po zopetnem vživanju in povzroča s tem bolezen, ki je hujska od prvotne. Zategadelj treba rabiti dikodid prav tako oprežno kakor morfij, torej samo redkokdaj. Čudim se iz tega razloga Vašemu poročilu, da se tako močno učinkujoče sredstvo priporoča po nemedicinskih časopisih tudi v druge svrhe, kar ni splošno priznano. Sui veste, ena lastavica še ne pomeni pomladi.

Isti. **Za mirno in osvežujoče spanje** ni treba zdravil zdravemu človeku, ki si je počitek zaslužil z resnim delom. Čepenje v zaprtih prostorih, kasna in morebiti obilna ali težka prebavna večerja, naporeno učenje ali vznemirljivo berilo po večerji vplivajo neugodno na spanje; tudi topla spalnica, mehka postelja, obilna odeja in slične mehkužne razvade motijo zdravo spanje. Zadostno gibanje na prostem, piela večerja, skromno ležišče, odprto ali vsaj priprto okno omogočajo zdravo spanje brez znatnih motenj tudi živčno razdražljivim ljudem. Ako ne zadoščajo ta splošna navodila, treba se zateči k vodi, umivanje ali pršenje telesa ali kopalj za noge običajno zadoščajo za mirno spanje. Le bolj v izjemnih primerih kaže rabiti kakšen pripomoček v obliki domačega čaja, najboljši je v to svrhe špakov čaj z majhnim dodatkom hmelja. Kdor bi z vsemi temi navodili in pripomočki ne dosegel zadovoljivega smotra, naj se posvetuje z zdravnikom in le po njegovem naročilu rabi druga sredstva!

F. N. — J. Goba v sklepu vas nadleguje že sedem let in vi vendar vztrajate pri težkem tovarniškem delu z njo, navzlic bolečinam, ki jih imate pri delu v obolenem sklepu. Zdi se iz pisma, da vam potrpežljivost pohaja, kar ni čudno. Vendar menim, da je potek bolezni prav za prav zadovoljiv, in hvalite Boga, da imate še ud in celo za silo vporabljljv! Kaj naj vam svetujem? Privoščite si izdatno hrano, zlasti mleka in mlečnih jedi vživajte več, ves prosti čas hodite zunaj na zraku in soncu, in ves hladni letni čas vživajte ribje olje po dve žlici na dan. Tisti mehurčiki sredi prsič so bržkone otekle žleze, ki so morda v zvezi z vašo sklepno tuberkulozo, morda samo posledica železnega prahu, ki ga vdihavate pri

svojem delu. Ako se vaše splošno zdravstveno stanje stalno izboljša, preminejo otekleline v prsih in izgine goba v sklepu, zato bodi vaša glavna skrb: splošna okrepitev!

K. G. — R. Tresenje rok in močno bitje srca pri mladem dekletu, daje misliti na kakšno živčno bolezen, morda je samo posledica prenapornega dela. Brez zdravniškega pregleda je pameten nasvet nemogoč. V bližini imate izkušenega zdravnika, ki vam poda primerna navodila.

G. R. — S. S. Vseklina nad peto se je zacečila, a ostala je oteklina v nogi in bolečina, tudi gibanje prstov je ovirano. Menda se bodo dale vse te motnje popraviti, a najhitreje in najboljšje z večšo zdravniško pomočjo, ki ni tako daleč od vas!

K. K. — M. Mokrenje pri ostarelem možu se da kaj težko odpraviti ozir. omejiti v pravno mero. Vsekakor je potreben zdravniški pregled moža in njegovega seča. Sama po sebi je priporočljiva bolj suha prehrana, ki pa se naj vendar ravna po moževih željah in navadah. Omislite mu primerno posodo za prestrazanje seča, ki se dobe v trgovinah za bolniške pripravke, steklene za v posteljo, gumaste za bivanje izven postelje.

L. S. — R. Sredstvo soper pivske strasti pozna medicina mnogo, a takega, kakršnega želite vi, ni in ga bržkone ne bo nikdar, ker zoper enako bolezen ne pomaga v vseh primerih in pri vseh ljudeh isto sredstvo. Pivske strasti ozdraviti brez vednosti pivca in celo proti njegovi volji, je doma nemogoče, to se da doseči v posebnih zdraviliških ali zavetiščih za alkoholike, kakršnih pa, žal, v naših krajih ni, dasi bi bili istotako in še bolj potrebni, kakor zavodi in naprave zoper tuberkulozo, saj nam alkoholizem uničuje več zdravja, gospodarske moči in posvetnih dobrin, kakor najhujše kužne bolezni skupaj. Kaj napravite v vašem žalostnem primeru? Če je le mogoče, spravite nesrečnika za nekaj časa v bolnico na oddelek za notranje ali živčne bolezni. Morda se najde prostor zanj in usmiljeno srce, ki se zavzame za neobogljena in njegovo družino. So sredstva, ki v rokah zdravnika in pod njegovim nadzorstvom zmanjšajo pohlep po opojninah. Reklama sredstva, ki se ponujajo tudi po naših časopisih, so nezanesljiva, redkokdaj uspešna. Poskusite z želodovo zavrelko, ki sem jo pripravil že pred letom (želod se nekoliko opravi, zmeljete in primešajte navadni kavi v neopazni množini), časih to neškodljivo in ceneno sredstvo pomaga bolj kot tajni izumit. Sicer pa se posvetujte z domačim zdravnikom, morda se on loti siromaka.

Pravni nasveti

Tožba radi žaljenja časti. F. S. J. Ali se res sedaj vlagajo vse tožbe radi žaljenja časti pri okr. sodišču? — Do 20. novembra t. l. so še vedno okrožna sodišča pristojna za večino tožb radi žaljenja časti. S tem dnem pa stopijo v veljavo spremembe kazenskega zakona. Od tedaj dalje bo zoper večina takih tožb spadala pred okrajno sodišče. Le tedaj, če je žalilec zato sramotil in obrekoval, da bi uničil dobro ime ali gospodarski kredit obrekovalane osebe, ga bo sodilo še vedno okrožno (deželno) sodišče.

Odstranitev ograje. M. K. M. Če vam je županstvo naročilo odstraniti ograjo, je gotovo navedlo razloge tega odloka. Če vam naročajo ograjo odstraniti samo radi zahteve sosesa, ki mu ograja baje ovira razgled in jemlje svetlobo, se proti odloku županstva pritožite na okrajno načelstvo. O zasebno-pravnih ugovorih namreč nima odločati županstvo, ampak sodišče, na katero se bo moral obrniti sosed. Če pa je izdan odlok iz kakih higijskih, regulacijskih ali podobnih javno-pravnih ozirov, se mu boste pač težko uspešno upirali. V vsakem slučaju pa imate pravico proti odloku županstva vložiti pritožbo na okrajno načelstvo.

Odnešen jez. N. L. S. V javnem potoku nad vašo žago je bil jez, star nad 100 let. Sedaj ga je pa odnesla voda in sosedje pravijo, da ne boste smeli zgraditi novega. Ali je to res? — Za zgraditev jez boste morali dobiti dovoljenje okrajnega načelstva. Če ga boste dobili, ne vemo, ker nam niso znani razlogi, ki bi govorili proti zgraditvi jez. Vsekakor boste morali jez tako zgraditi, da se ne bo delala škoda tujim pravicam in da bo kolikor mogoče odvratal povodnji.

Nova stavba poleg vrta. M. D. G. Poleg vašega vrta grade hišo in vprašate, koliko mora znašati razdalja nove hiše od vašega vrta; ali sme imeti sosed kokoši in koliko, da vam ne bodo delale prevelike škode in kajak da ni bilo stavbnega oglada. — Stavbno postopanje županstva pri novih stavbah smo na tem mestu že razložili, zato ne bomo ponavljali. Če se ni vršil pred izdajo stavbnega dovoljenja stavbno-komisijiski ogled in če sosedji niso bili k temu povabljeni, bi se bili

tako, ko so začeli zidati, lahko pritožili pri županstvu oziroma pri okrajnem načelstvu. To še tudi sedaj lahko store. Seveda bi pritožba imela le tedaj smisel, če ima sosed kakšne upoštevne ugovore proti novi stavbi. Samo radi sence, ki bo eventualno padala na vrt, bo sosed težko kaj opravil in bi v tem slučaju moral tožiti pri sodišču, češar pa ne svetujemo. Ni točnega predpisa glede razdalje nove stavbe od sosedovega vrta. Stavbna črta nove stavbe se ima vselej določiti pri stavbnem ogledu po krajevnih razmerah. Lahko se nova stavba postavi tik ob sosedovi meji. Ne sme se pa s tem sosedu krati kakšnih pravic. Senca, ki pada običajno na vrt ni takšna, da bi sosedu bistveno ovirala pri obdelovanju vrta. — Reje kokoši ne more sosedu nihče zabraniti. Ne smejo pa kokoši hoditi na tuj svet delat škodo. V tem slučaju lahko oškodovanec od lastnika kokoši zahteva povrnitev vse škode.

Razlastitev zasebnega zemljišča za cesto. B. V. Zgraditi nameravate novo (občinsko) cesto. Nekaj posestnik pa pod nobenim pogojem neče odstopiti za to potrebna kosa zemlje, tudi ne proti primerni odškodnini. Kako bi ga k temu prisilili? — Občinski odbor naj s sklepom zaprosi kr. bansko upravo za razlastitev potrebnega zemljišča.

Policijska služba. J. M. P. Kdaj bo razpisan natečaj za sprejem v policijsko službo, ne moremo vedeti. To bo itak razglašeno. Prošnjo seveda lahko vsak čas vložite. Katere priloge je prošnji priložiti, je razvidno v § 10 zakona o državnih policijskih izvršnih uslužbencih, ki ga najdete v Službenem listu št. 43 iz l. 1930. Prošnjo je vložiti pri kr. banski upravi.

Pogodba z mladotelnikom. I. D. V. Sin dijak je najel stanovanje in hrano, brez vednosti staršev. Starši niso s tem zadovoljni. Ali velja to, kar se je sin dogovoril z gospodinjico? — Za starše takšna pogodba, ki jo je sklenil sin, ni obvezna, če niso na njo pristali. Pač pa se more nedoletni sin v toliko s pogodbo zavezati, v kolikor more z dohodki, ki jih s svojo marljivostjo pridobi, pogodbo izpolniti.

Sobota. 1. zajtrk: Ajdovi žganci z mlekom. — 2. zajtrk: Kruh, orehi in jabolka. — Kosilo: Francoska juha. Goseje gnezdo (samostojna jed iz kislega zelja krompirja in evinjskega mesa). Solata. — Malica: Mlečna kava, kruh in presno maslo z medom. — Večerja: Pečen koruzni zdrob in češpljeva omaka.

Nedelja. 1. zajtrk: Mlečna kava, kruh, presno maslo. — Kosilo: Paradižnikova juha z rižem. Teločja pečenka, krompir, solata iz rdečega zelja. Čezana. — Malica: Kava z mlekom. Orehovi kifci. — Večerja: Rezančne klobase in solata. Čaj in pecivo.

Double modni
Kamagra, Ševjot
za lase oblike in suhate
Velika izbira ugodne cene
L. MIKUŠ - Pt. Št. 9
Ljubljana
Ljubljana
Ljubljana

Jedilnik za november

(Dr. Krekova meščansko-gospodinjiska šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek. 1. zajtrk: Ajdovi žganci z mlekom. — 2. zajtrk (lunch): Kruh s presnim maslom ali z marmelado. Jabolka. — Kosilo: Krompirjeva juha. Kvašene omelette. Čezana. — Malica: Mlečna kava, kruh. — Večerja: Pečen krompir in mešana solata ali mlečen riž z jabolki.

Torek. 1. zajtrk: Ovseni kosmiči na juhi in kruh. — 2. zajtrk: Kruh, žele in presno maslo. — Kosilo: Rižota s telečjim mesom. Kumarčna solata. Jabolčen strukelj. — Malica: Mlečna kava, kruh, kutinov sir. — Večerja: Domača skuta s smetano in kruh. Lipov čaj, kvašeno pecivo.

Sreda. 1. zajtrk: Koruzni močnik z mlekom. — 2. zajtrk: Kruh, presno maslo, jabolka. — Kosilo: Ohrovtova juha z rižem. Karfijola in pečen krompir. — Malica: Mlečna kava, kruh in pekmes. — Večerja: Pražen krompir in konzervni slaniki. Jajca z oljem in kisom. Čaj s pecivom.

Četrtek. 1. zajtrk: Mlečna juha s kruhom. — 2. zajtrk: Narezek, kruh jabolka. — Kosilo: Spinata z nasajenimi jajci in pretlačen krompir. Solata. — Malica: Mlečna kava, kruh, marmelada. — Večerja: Pečenice, kislo zelje. Čaj in šarkelj. —

Petek. 1. zajtrk: Koruzna polenta z mlekom. — 2. zajtrk: Kruh, presno maslo, med. Mleko. — Kosilo: Grahova juha. Pečene ribe, pražen riž. Solata. — Malica: Mlečna kava, kruh in sir. — Večerja: Pečena češpljeva kaša. Kakao.

Plesne vaje za mladino

Glede plesa so med resnimi vzgojitelji mnenja še vedno zelo deljena. Nekateri bi hoteli ples iz življenja mladine sploh izključiti, drugi bi ga pod nekimi pogoji dopustili, a šele po 18. letu, tretji pa smatrajo ples za dobro sredstvo vzgoje in omike, ki naj bi ga začeli uporabljati, čim pri mladem človeku nastopi spolna godnost. To (tretje) stališče utemeljuje nekdo v »Köln. Volkszeitung« naslednje:

Fant, ki je docela neizkušen v občevanju z dekletji, je, če pride v dekleško družbo, strašno neroden; večinoma zardeva do ušes, ker vedno sluti nekaj drugega in grešnega. Njegovo duševno stanje je skrajno mučno, raztrgano. Za takega fanta so plesne vaje dobro zdravilo. Gotovo ga bo izprva še mučila plahost in nerodnost, toda kmalu bo spoznal, da resničnost ni taka, kakor si jo je predstavljal v svoji prevroči domišljiji, da so dekleta mlada, njemu povsem sorodna, dasi ne enaka bitja; tesnost, plahost, okornost in obnašanje bodo polagoma izginile, čutil se bo svobodnega, polnovrednega, med ljudmi domačega. Tako bo ples izpolnil svojo nalogo. Seveda mora fant prinesiti na plesne vaje že dobro vzgojno podlago, resnično kulturo, značaj.

Večina mladih fantov danes vsekakor ne spada pod pravkar označeni tip boječega, v ženski družbi tujega mladca. Večina že v šoli, uku, sportu druguje z deklicami; za te ples pod nadzorstvom ne more pomeniti nobene nove nevarnosti. Pač pa imajo na plesu priliko, da postavijo razdaljo med seboj in ženskim spolom, da se spomnijo viteštva, ki so ga ženskem spolu dolžni, in da se vadijo v manj robatem, lepem obnašanju.

Tretji tip bi bili še lahkoživi, blazirani mladeniči. Na teh ples pač nima kaj pokvariti, kvedjemu bi bili sami nevarni za nepokvarjene tovariše in tovarišice, ako so poleg vserega še nevezgojni.

To bi bili glavni tipi sedanje mladine. Za vse so plesne vaje v pravno zdravem ozračju, pod zanesljivim nadzorstvom, priporočljive ali vsaj ni videti, kakšnim nevarnostim bi se izognili, ako jih ne bi obiskovali. — Kako pa je z vrednotami, ki jih je mogoče črpati iz nasprotja med obema spoloma?

Te vrednote moramo v prvi vrsti iskati v obvladanju nagonov. Pred stisko, ki jo povzročajo nagoni, ne more mladega človeka nič na svetu obvarovati. Moremo mu le pomagati, da nagone obvlada. In tu je eno najboljših in najnaravnějšíh pomožnih sredstev, kakor hitro je fant dosegel puberteto: družabno občevanje z

Modne novosti

1. **Večerna jopica** je tudi letos moderna, le da ima drugačno obliko nego lani. Na večerni obleki iz zlato rumenega tafeta se krasno odraža jopica iz rjavega krepp-satina. Tri četrtnine dolgi rokav ima široko kožuhovinasto manšeto iz rdeče lisice.

2. **Večerni plašč** se nosi poldolg, tako da gleda izpod njega skoraj do tal segajoča obleka iz črnih čipk. Barva našega vzorca je siva, blago panne (baržunu podobna tkanina iz svile in volne). Kroj je posebno svojevrsten; ovratnik in rokavi so obšiti s krznom.

dekleti — plesne vaje. Kajti vsa bolestanja poželjenja, ki trapijo mladega človeka, kadar je sam s seboj, se mu zazde grda in izginejo, če je v družbi s svežim, mladim dekletom. In šele iz teh tal: iz vedenja za razliko spolov in iz osebnega stika more zrasti najvišja vrednota, ki sploh more nastati iz napetosti med spoloma: obvladana napetost, prvenstvo duha nad mesom brez zatajitve in brez poniževanja mesa.

Nega in konzerviranje predmetov iz usnja

Najboljša sredstva za konzerviranje usnja so masti. Naravne masti in olja služijo tudi strojarju že od nekaj kot pripomočki. Njih uporaba je celo starejša od one strojil samih. Kajti najstarejši način pripravljanja usnja je obstojal v obdelovanju živalske kože z mastjo; s tem se je doseglo konzerviranje (strojenje) kože, ki je obenem postala mehka in voljna. Ko pa so ljudje v celni vrsti naravnih snovi (lesu, drevesnih skorjah in sadovih, galunu itd.) spoznali prava strojila, je ostala mastem v glavnem le še naloga, napraviti strojene kože voljne, ter zvišati njih odpornost napram vlagi.

Sredstva za konzerviranje usnja so z razvojem civilizacije prehodila vso dolgo pot od surovo uporabljene živalske masti do danes visokovrednih maščob in krem za čevlje. Tako moremo dana vsa tozadevna sredstva deliti v dve skupini: masti in olja za usnje, ki naj ga napravijo odpornejšega napram obrabi in vlagi, in čistilna sredstva za usnje, ki dajo slednjemu lepše lice ter ga pri tem vsaj nekoliko konzervirajo. Čistilne kreme se zato tudi uporabljajo le za boljše predmete iz usnja; delavski, lovski, turistovski, sportni čevlji, jermenje itd. pa zahtevajo neobhodno pravičnega mazanja z mastmi in olji.

Strojeno usnje, ki je pri izdelavi prešlo potrebno množino maščobe, izgubi tekom časa del svoje voljnosti. Vzrok temu more biti različen. Izkušnja uči, da potrebuje strojeno usnje po nekem času tudi brez vidne izgube masti ponovnega maščjenja. Predmeti pa, kakor čevlji, jermenje itd., ki so stalno podvrženi jakim mehničnim in fizikalnim ter deloma kemijskim vplivom, izgube kaj kmalu velik del lastne in pri izdelavi vdlane masti. Zato postanejo suhi in trdi, se lomijo, propuščajo vodo in so slednjič nerabni. Radi tega jim je treba od časa do časa vedno zopet dovajati maščobe.

V ta namen pridejo v poštev vse vrste masti in olj, ki se rabijo pri strojenju. Na prvem mestu stoji razmiljive masti in olja, pri čemer so živalske boljše od rastlinskih. Manj vredne so mineralne masti in olja, kakor vazelina, parafinsko in strojno olje itd.; v kolikor so kopna in gosta, jih usnje le težko vpije, in sploh ne veže kakor živalska in rastlinska; lažjetekoča pa takorekoč izhlape in tudi niso dosti mastna, da bi napravila usnje voljno. Najslabša so smolna olja.

Navadno pa se uporabljajo tržni, specialno v ta namen izdelani produkti. Vsi ti produkti so izdelani iz navedenih surovin, in se njih kvaliteta in cena ravna po uporabljem materialu. Lajku je seveda nemogoče ali vsaj težko presoditi njih uporabnost, zlasti še, ker tudi sicer škodljive mineralne kakor smolne masti in olja v malih množinah ne samo, da niso kvarne, ampak vrednost masti ali olja celo izboljšajo. Tako je majhen odstotek smole celo priporočljiv, ker zabrani pri usnju češče nastopajoče bele lise, ki izvirajo od parafinskih olj, uporabljenih pri strojenju ali mazanju usnja. Tudi je dejstvo, da mineralne masti in olja v obstojnosti prekašajo živalske in rastlinske, ki se lažje razkrajajo.

Merilo za kvaliteto posameznih tržnih proizvodov je torej odstotno razmerje žival-

skih in rastlinskih napram mineralnim in smolnim mastem in oljem. Ker je kakor rečeno navidez nemogoče presoditi kvaliteto tržnih produktov, je dosti bolje, uporabljati če tudi nekaj dražjo mast ali olje dobre znamke.

Poleg dobre masti in olja je važen tudi način maščjenja čevljev oziroma predmetov iz usnja. Znano je, da je dobro mazati čevlje, ko so mokri in da jih denemno dobro premazane z oljem ali masljo na gorak prostor. V Nemčiji je izdalo vojno ministrstvo sledeče navodilo, ki je sicer nekoliko vojaško prikrojeno, ima pa nekaj dobrih mišljajev. Vojaške škornje napolni z vodo in jih pusti tako 20 minut. Potem ko so se 7 ur sušili v pokončni legi, jih obuj in dobro premaži z mastjo ali oljem, naker vgneti mast v usnje še z rokami. Mazanje in gnetenje z rokami traja toliko časa, dokler gornje usnje še vpija mast. Škornje imej nato na nogah do večera. Čez noč postavi čevlje pokonci, da se dodobra osuše.

Navodilo je sicer vojaško, ima pa to opozorilo, da čevljev suhih ne mažemo z mastjo. Potrebno seveda ni, da čevlje pri mazanju tudi obujemo.

Ali rabimo olje ali mast? Najbolje, da doma mažemo z oljem, na poti pa z mastjo. Na vsak način pa moramo menjati in ne mazati le z enim. Prepogosto mazanje tudi ni dobro, maži le toliko časa, dokler usnje še vpija mast, potem pa prenehaj za nekaj časa z mazanjem. Dobro mazani čevlji nas ne varujejo samo v vlažnem vremenu pred mokrotlo, temveč nas tudi v najhujšem mrazu v takih čevljih ne zebe v noge.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Lovske puške, floberte, brovning pištole, lovške in ribiške potreščine
F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana
Kongresni trg 9

Velour modni
Ševjot, rips, pliš
za damske plosce
Velika izbira, nizke cene
L. MIKUŠ - Pt. Št. 9
Ljubljana
Ljubljana
Ljubljana

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349.

Vabimo Vas, oblecite se pri nas!

Nogavice, srajce, kobine, obleke, predpasniki, plašči in manufaktura po najnižjih cenah v trgovini
Marija Rogelj
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26

Daney

Na Martinovanje
pečene goske, dobre klobase, izborno staro in novo vino ter sladke potice — vabi Marija Jalen, gostilničarka, Stari Vič št. 12.

Službe iščejo

Mesto učenca
v mešani trgovini iščem. Imam dva razr. gimnazije. Naslov v upravi «Slov.» pod št. 13.302.

Kuharica
išče mesto gospodinje kjerkoli. Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.386.

Nemščine
se želim priučiti v katerikoli službi, ki bi jo vršil iz tega namena tudi proti manjši plači. Snov Stanko, Stožice pri Ljubljani.

Krojaški pomočnik
začetnik — želi službo. Anton Frlan, Češnjica, Železniki.

Elagajničarka
in prodajalka išče nameščenje v boljši trgovini v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Blagajničarka» št. 13.411.

Krojaški pomočnik
išče službo. Naslov pove uprava «Slovenca» pod št. 13.394.

Službo služe
ali postrežnika želi 28 leten mladenič, najraje v kakem zavodu. Gre tudi kot kmečko izobražen v kakšno župnišče za služabnika pod skromnimi pogoji. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Vesten» in pridno» 13.479.

Mizarski pomočnik
vojaščne prost, več v stavbnem in pohištvenem mizarstvu — išče službo. Peter Prebil, Martin hrib št. 2, p. Dol. Logatec.

Pridno dekle
vešča vseh gospodinskih del, tudi kuhanja in šivanja, s prvovrstnimi izpričevali, išče primerno službo v Sloveniji. Gre tudi za natakarico. Ponudbe na upravo «Slovenca» št. 13.511.

Gospodična
vajena kuhe in šivanja, želi vstopiti takoj kot družinska članica in gospodinjica pomočnica v boljše meščansko družino ali k samski dami. Gre brezplačno. Za izdatke v gotovini skrbi sama. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Dvajsetletna» št. 13.514.

ZAMENJAMO

VAŠO ZASTARELO RADIO POSTAJO ZELO UGODNO ZA NAJMODERNEJŠE APARATE NA TOR PO IZBIRI

Izdelovanje perila
vsakovrstno, kakor tudi krpanje sprejme na dom po zmerni ceni Anica Logar, Sv. Petra cesta 43.

Absolventka
trgovske šole išče kakršnokoli službo. Ponudbe na upravo «Slovenca» do 22. t. m. pod št. 13.384.

Semostojna kuharica
ki je služila 25 let pri isti družini na Dunaju, išče primerno mesto. Reflektira se na dobro ravnanje. Ponudbe na M. Dolenc, Maribor, Prečna ulica 3-1.

Službo dobe

Krojaškega vajenca
sprjemne takoj krojaški atelje Franc Pelko, Prosvetni dom, Novo mesto.

2 mizar, pomočnika
sprjemne takoj Stefan Marcijan, Dob pri Domžalah.

Vajenka
za strojno pletilstvo, ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, se sprejme z vsjo oskrbo v hiši. - Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.253.

Trgovski pomočnik
trezen in marljiv, vojaščne prost, dobro izvežban v meš. stroki, predvsem v manufakturi, spekeriji in železnici, se takoj sprejme. - Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe s točnimi podatki dosedanjega službovanja je poslati tv. Alojz Remic, Dravograd.

Pletiljo
dobro izvežbano v nogavicah in drugih pleteninah — sprejem takoj v stalno službo. - Prednost ima pletilja z lastnim strojem. - Natančne ponudbe pošljite na upravo «Slovenca» pod «Nogavičarka» pod št. 13.399.

Učenec
poštenih staršev, iz mesta ali okolice Celja, se sprejme za avtomehanično delavnico. Oblek Henrik, Ozka ulica 3, Celje.

Hišnik
ki se razume tudi na vrtnarska dela, se išče za vilo na Gorenjskem. Oženjen brez otrok — lahko tudi upokojenec. Stanovanje ene sobe v uporabo kuhinje, kuriava in razsvetljava brezplačno, plača po dogovoru. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod šifro «Hišnik in vrtnar» št. 13.512.

Pečovodjo

ki zna poučevati na violino in ki je obenem kovinar — sprejme pevsko društvo Nagrada: Stalna služba. Cenjene ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Pečovodja» 13.320.

Učenec

se sprejme takoj v slaščičarno Petriček, Ljubljana, Aleksandrova cesta

Blagajničarka
perfektna v tej stroki, se išče za Ljubljano. Ponudbe pod «Perfektna» na upravo «Slovenca».

Več čevlji, pomočnikov
išče Josip Marinko, Strahinj, p. Naklo.

Pisarniško moč
moško, izvežbano, z znanjem strojepisja, sprejme v službo hotel Miklič.

Prodajalko
sprejemne za manufakturno in galanterijsko trgovino, krščansko mislečo, pošteno in zanesljivo moč, katera bi event. tudi pri gospodinjstvu v prostem času malo pomagala. - Oglasijo naj se samo res zanesljive in delovljive moči. Nastop takoj. Služba v mestu na Gorenjskem. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Manufakturstinja» št. 13.449.

Uradnico
tudi začetnico, sprejme tehnična pisarna. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek «Slovenca» pod «Uradnica» št. 13.413.

Zasluzek

250 Din dnevno
zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! — «Kosmos», Ljubljana, poš. predal 307. - Znamko za odgovor.

NOV POKLIC!
za dame in gospode z vpeljavo strojnega pletarstva v hiši.
Zajamčen zaslužek ca. 1500 Din mesečno.
ker prevzamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo in izdelavo prejo. Pišite še danes po brezplačne prospekte na Jugoslovanski Rudolf Mosse a. d., Zagreb št. 33, Jelačićev trg 5.

Glavnega zastopnika
za Jugoslavijo išče največja nemška tovarna čevljarjskih strojev in potrebščin. Potrebno nekaj garancije za tukajšnji lager. Strokovna izobrazba ni potrebna. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Ljubljana ali Zagreb».

Denar
Skladiščnik
kateri vložil vsoto 10 do 15.000 Din gotovine proti garanciji, se sprejme takoj v stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Skladišče».

Družabnika (-co)
s 30 do 50.000 Din sprejemem na večjo gostilno. - Osebnostne pravice ni potrebne. - Dopise na upravo «Slovenca» pod «Družabnik» št. 13.455.

Družabnika
sprejme s potrebno gotovino pletilni mojster (tulec), kateri že poseduje kompletno tovarno z več stroji in potrebnim materialom; v tovarni se delajo fine in priproste pletenine iz volne in svile ter trikotaža. Tozadevne ponudbe pod zn. «Gotova prihodnost 1000» na upr. «Slovenca».

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Dober instruktor
akademik, navezan samo na lasten zaslužek, išče v instrukcijo. Naslov pove uprava «Slovenca» pod št. 13.251.

Gofko Pipenbacher
koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. - Zahtevajte informacije.

Jeziškova šola
Gospoška ulica 4/L. Vsi moderni jeziki. Tečaj in posamezen pouk. Znižane cene.

Stanovanja

Stanovanje
za 300 Din mesečno v novi hiši, 2 sobi, kuhinja, drvarnica, stranišče, 50 m² vrta, se odda. Cesta dveh cesarjev - nasproti št. 14.

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu blizu glavnega kolodvora. Livarska ulica 6.

Stanovanje
pritlično, 2 sobi, kabinet, kuhinja in pritlikline, z vodovodno, električno in plinško napeljavjo, se takoj odda pri Sv. Krištofu. Naslov v upravi «Slov.» pod št. 13.415.

Gospodične
se sprejmejo na stanovanje. Streliška ulica št. 4, pritlikline.

V gradu
Višenski potok (Weichselbach) pri Višnji gori, 6 minut od kolodvora, takoj oddam stanovanje dveh velikih sob, kuhinje, pritlikline in velikega zelenjadnega vrta. Vprašati pri oskrbništvu graščine Višenski potok, Višnja gora.

Lepa prazna soba
se odda s 1. decembrom. Zrinjskega ul. 7-III., Jez.

Stanovanje
soba in kuhinja se odda za mesec december. Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.496.

Meblovano ali prazno
sobo z elektriko oddam takoj. Sv. Petra cesta 71. Vprašati: 10—11 in 2—3.

Stanovanje
dvosobno z vsemi pritliklinami, v pritliklini, oddam s 1. decembrom t. l. Naslov v upravi «Slov.» pod št. 13.474.

Stanovanje
2-sobno s kuhinjo in pritliklinami, novo, parketirano, oddam s 1. dec. Je solčno in zračno. Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.472.

Stanovanje
2-sobno s kuhinjo in pritliklinami se odda. Poizve se Starelova ulica št. 15, Trnovo.

Stanovanje
soba in kuhinjo s pritliklinami iščem. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «400—500».

Sobo
preprosto opremljeno, v bližini glavne pošte, se išče za takoj. Dopisi na: Slaščičarna Petriček — Aleksandrova cesta 6.

Opremljeno sobo
lepo in čisto, v centru mesta, oddam takoj ali pozneje samo solidnemu boljsemu gospodu. Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.481.

Soba, kuhinja
in pritlikline, se odda za december. Več se izve v Rožni dolini VII/12.

Dve gospodični
se sprejmeta kot sosedovalki na Sv. Petra cesti št. 43, pritlikline.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pritliklin, sredi mesta — se odda. Naslov da uprava «Slovenca» Maribor.

Stanovanje
soba s kuhinjo, iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Stanovanje» št. 13.416.

Na stanovanje
se sprejme kot sosedovalec soliden gospod. - Naslov v upravi «Slov.» pod št. 13.478.

Solčno stanovanje
dveh sob z balkonom, kuhinje in pritliklini — se odda blizu Sv. Petra za 1. december. Naslov v upravi «Slovenca» pod št. 13.533.

Stanovanje
komfortno, z 2 ali 3 sobami, iščem za takoj. - Ponudbe na upravo «Slovenca» pod «Sigurno plačilo» št. 13.387.

Sobo in kuhinjo
malo, suho in gorko, ob Tržaški cesti — oddam. Ponudbe pod «Din 150 mesečno» na upravo Slovenca.

Lepo sobo
svetlo, parketirano, s posebnim vhodom, se odda eni ali dvema osebama. Miklošičeva 4/II.

Enosobno stanovanje
za Bežigradom, zračno in suho, se takoj odda mirni stranki. Naslov pove uprava «Slovenca» pod št. 13.504.

Opremljeno sobo
v bližini gor. kolodvora oddam eni ali dvema gospodincema (eventuelno s hrano). Naslov v oglasnem oddelku «Slovenca» pod št. 13.502.

Stanovanje
obstoječe iz kuhinje in prostorne zračne solčne sobe se odda s 1. decembrom na Kodeljevem, ulica ob Mladinskem domu št. 1.

Vnajem

Dva lokala
na dvorišču se takoj odda v najem za mirno obrt ali pa za pisarno v Ljubljani, Franciškanska ulica 8.

Trgovina
z mešan. blagom na prometni točki v Novem mestu, z vsem inventarjem, trgovskim blagom, koncesijo in osebno pravico, se odda v najem. - Kastelic Ela.

Lokal
primeren za vsako obrt se takoj pomeni odda. — Plečko, Maribor, Frankopanova ulica 1.

Lokal
v katerem se je že več let nahajala mlekarica — dam v najem s stanovanjem vred. Andrej Knifje, vas Svetje 13, pri Medvodah.

Trgovina
na prometnem kraju se odda v najem zaradi družinskih razmer. Zraven stanovanje in vrt. Najemnina nizka. Naslov pove uprava «Slovenca» pod št. 13.398.

TOVARNISKE PROSTORE

večje in manjše — odda Gerkman Franjo, Laško.

Naročajte SLOVENCA
najcenejši slovenski dnevnik

Čakaj se zadovoljite s drugimi izdelki, ki so baje ravno tako dobri, ako možete vendar povsodi dobiti pravi original
MIRUMILO

Posestva

Načrte za stavbe
izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod «Inženjer» na upravo «Slovenca» št. 11.713.

Gozdne parcele
na Rožniku ugodno naprodaj. Naslov v upravi «Slovenca» pod 13.229.

Vinogradno posestvo
lepo, na Bizeljskem, naprodaj. Vinogradi, travniki in njive, zasajene s sadnim drevjem. Zidana hiša in hlev. Krasnica domačija. Naslov na podružnico «Slovenca» v Celju pod «Bogate pritlikline».

Posestva — hiše
od 30.000 Din dalje prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Gostilno — mesarije
nekaj posestva, pri farni cerkvi, prodaja za 125.000 Din Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Pekarije — trgovine
žage, tovarne, mine prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30.

Hišo
skoraj novo, v najboljšem stanju, s 3 sobami, jedilno shrambo, električno razsvetlavo, kopalnico in drugimi prostori, ugodno prodaja na Gorenjskem Ivan Maier, Ljubno.

Vilo
novozidano, 20 let davka pristo, 4-stanovanjsko, z vsem komfortom, prodam za 520.000 Din. Naslov v upravi Sl. pod št. 13.475.

Parcela
5000 m², poleg kolodvora Dev. Mar. v Polju, ugodno naprodaj. - Naslov v upravi Sl. pod št. 13.473.

Hiša
enostanovanjska, z vrtom in sadnim drevjem — se odda v najem. — Več se izve v Dravljah št. 42.

Posestvo
12 oralov, s hišo in gosp. poslopiji, ob glavni cesti, s sadonosnikom, njivami, travniki, dvema gozdoma, se z živino vred takoj prodaja. Pogledati pri A. Tišler, Radehova št. 14, Sv. Lenart v Slov. goricah.

Gostilno
pripravno za mesarijo, z vrtom, stavbni prostor pri tovarni, se radi preselite po ugodni ceni prodaja. Dopise na podružnico «Slovenca» Celje pod «Gostilna».

Majhno vilo
na krasnem prostoru blizu Rogaske Stare, kjer bi odlično uspevala majhna letna restavracija, primerno za vpokojenca ali kot letovišče, poleg vile sadonosnik, vrt in vinograd, poceni prodam na odplačevanje. Event. bi tudi zamenjal za hišo v kakem večjem mestu. Matanič, brivec v Rogaske Slatini.

V MODERNO OPREMLJENI DELAVNICI
IZVRŠIMO VSAKO POPRAVILNO MODERNIZIRANJE APARATOV POPRAVILNO AKUMULATORJEV STROKOVNO PO SOLIDNI CENI

Čitajte in širite «Slovenca»!

HORNYPHON ELECTRIC III
Najmodernejši aparat na tok Sprejema med oddajo Domžal nad 30 postaj v zvočnik Ne potrebuje anten
ELEGANTNA ZUNANJOST

REKLAMNA PRODAJA LE DO BOŽIČA S PRVOVRSTNIM ZVOČNIKOM LE DIN 2450:-

NA ZALOGI SVETOVNE ZNAMKE
HORNYPHON ORION
IZBIRA NAD 16 VRST

FRANC BAR SINOVA DRUŽBA Z O. Z.
TELETON 2407 LJUBLJANA - MESTNI TRG 5/I TELEFON 2407

POLNIMO AKUMULATORJE VSEH VRST LE DO DIN 8:-

Razno

V dobro oskrbo sprejemem dva ali več otrok. Naslov: Prelog 28, Domžale.

Zaupajte skrbi tudi v težkih življenjskih vprašanjih. Posvetovalnica "Marstan", Maribor, Koroska cesta 19. Priložiti pet znamk.

Glasba

Harmonij tvrdke Hofmann-Czerny, z 9 registri, prav dobro ohranjen, ugodno proda ali zamenja za pianino Franc Skoda v Krškem.

DIREKTNO IZ TVORNICE: Violina od Din. 68, Mandoline - 120, Gitare - 150, Ročne harmonike 60, KROMATIČNE HARMONIKE, HAVAJSKE GITARE I.T.D. CENIK: WEINEL HEROLD MARIBOR št. 102.

Objave

Razpisujemo nabavo 300 m² jamskega lesa. Pogoji in podatki za pogodbo na dan 26. novembra 1931 se dobijo pri Direkciji drž. rudnika v Zabukovci, pošta Griže pod št. 4854.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije kupuje Uprava "Merkur", Ljubljana - Selenburgova ulica 6, II. nadst.

Vsake vrste zlato kupuje po najvišjih cenah F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1

Drobni krompir za krmljenje prašičev se kupi. Ponudbe na hotel Slon, Ljubljana.

Kupimo samo kompletne vagoncane jabolk vrsta

Pogačar

proti takojšnjemu plačilu pri nakladanju. Ponudbe na Stajersko sadjarsko zadružno Maribor, Miklošičeva ulica 2.

Srebrne krone staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Fotonegative 9x12 in 10x15, nezimske, Ljubelja, Karavank, Bleda, Vintgarja, Kranjske gore, Vršiča, Alp, Triglav, Bohinja, kupim. Ponudbe s kopijami in ceno negativov na upravo "Slovenca" pod šifro "Foto" 13.370.

Prodamo

Pletilne stroje vseh števil, na enoinp-letno odplačevanje! - "Persson", Ljubljana - Poštni predal 307.

Kislo zelje novo, prvovrstno rezano, in cele glavice za sarmo, v sodčkih v vsaki množini po najnižji ceni po naročilu dobavlja Gustav Erklavec, Kodeljevo 10, Ljubljana. Telefon 25-91.

Zimo za modroce od najcenejše do najfinejše po tovarniških cenah prodaja Sever Rudolf, Marijin trg št. 2.

Sivalne stroje koleša, prodajamo po nizki ceni tudi proti vložni knjižici bank in hranilnic. "Centra", Ljubljana, Miklošičeva 7/III.

Zaradi preureditve se proda dinamna na istosmerni tok, 7 KW, 110 V z rezervnim kolektorjem, in motor na sirovo olje, 8 KS, tipe Langen Wolf. Oboje je še v prav dobrem stanju ter si interese lahko ogledajo še v obratu. Nadalje se proda oprava za žago venecijanko. Fr. Pocaž, valjni mlin, Teharje, pri Celju.

SADNO DREVJE

Jablane, hruške, slive, marelice, črešnje, breskve, kutine, nešple i. t. d., je najboljšje presaditi v jeseni. Zato naročite takoj pri divresnici veleposestva JOSIP ROSENBERG Maribor, Tržaška c. 64. Telefon 2301.

Lepo kroj. delavnico z vsem inventarjem, na prometni točki prodam po zelo ugodni ceni zaradi bolezni. Obsega lokal in tri druge prostore. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.497.

Puhasto perje čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po postnem povzetju. L. BROZOVIC - Zagreb, Hlica 32. Kemična čistilnica perja.

MOTOR

na bencin, na kolesih ali brez, 2-3 KS, nerabljen, ugodno proda ILIČ & TICHY - elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ulica 16.

PRINCIPOV 5 ODDELKOV

- 1. VESTNA POSTREŽBA
2. DOBER MATERIJAL
3. SOLIDNO DELO
4. UMERJENE CENE
5. TOČNA ODPREMA

- 1. TISKOVINE ZA URADE, TRGOVINO IN OBRT, ČASOPISI, REVIIJE, KATALOGI, VABILA, JEDILNI LISTI
2. PLAKATI, CENIKI, VREDNOSTNI PAPIRJI, REKLAMNE TISKOVINE V ENO-ALI VEČBARVNEM TISKU
3. KLIŠEJI V POLJUBNI OBLIKI ZA ENO-ALI VEČBARVNO REPRODUKCIJO SLIK, RISB, FOTOGRAFIJ ETC.
4. UMETN. ILUSTRACIJE, ALBUMI, RAZGLEDNICE, PROPAGANDNE TISKOVINE V ENO-ALI VEČBARVNEM TISKU
5. PREPROSTE IN FINE VEZAVE KNJIG, ALBUMOV, RASTIRANI PAPIR, POSLOVNE KNJIGE ZA TRGOVCE, DENAR. ZAVODE I. DR.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

TELEFON ŠT. 2.992 BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA

Preskrbite si za zimo predpečnike in štedilne grelce pri Franc Kosmač, Ljubljana, Jeranova ulica 5.

Novo kolo za gospode prodamo za polovično ceno. Miklošičeva cesta 7/III, levo.

Kurivo premog, drva, solidne cene - Breceži Maribor, Koroska 49.

Pohišstvo spalnice iz mehkega in iz trdega lesa, kuhinje in razno drugo pohišstvo dobite najceneje pri Matija Andlovic, Komenskega 31.

Naprodaj približno 2000 kg krmilne pese ali se zamenja za gnoj. Ljubljana, Mala čolnarska ulica 4.

Usnjen suknjič škornji in nekaj obleke za močnejšega moškega naprodaj. Poizve se v mlečarni, Pred Škofijo št. 21.

Koža mullon za na voziček, skoro nova, ugodno naprodaj. - Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.459.

Premog, drva, koks prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Zelo poceni naprodaj nekaj izdelanih usnjenih suknjičev. Ivan Črtane, krojaštvo in izdelovanje usnjenih suknjičev, Črnuče št. 71.

Krasen biker čiste montafonske pasme, 6 tednov star, naprodaj. Pristava hotela Slon, Cesta v Mestni log št. 31.

Naprodaj velika omara, umivalna miza, pisalna miza, kuhinjska miza, obešalnik, jutri v ponedeljek med pol 3. in 5. uro. Cene so zelo ugodne, predmeti pa zelo dobro ohranjeni. - Dalmatinova ulica 2/II.

Tračnice, vagonete in kašpel proda Franjo Gerkman, Laško.

Okna, vrata, polkna in porcelan; v dobrem stanju, ceno naprodaj. Hotel Slon, Ljubljana.

Tovorni avto 2 1/2 tonski, znamke Chevrolet, v najboljšem stanju, ugodno prodam event. zamenjam za drva ali parcelo. Cenjene ponudbe na poštni predal 243, Ljubljana.

Smučke razne dolžine po izredno nizkih cenah dobite pri Lazar Filip, Jesenice - Savsko nabrežje 8.

Otroški voziček dobro ohranjen, poceni prodam. Kapiteljska ulica št. 11/II, Pestator.

Dva nagrobnika to je dva velika spominska kamna z dveh grobnic in železni ograji s kamnitimi podstavki - poceni naprodaj. Vprašajte pri oskrbniku pokopališča pri Sv. Kristofu.

Šest koles prvovrstne znamke, preostalih od neke razprodaje, prodamo za vsako ceno. Pogleda se lahko pri Elektrofonski družbi, Ljubljana, Aleksandrova cesta 7.

Zelo poceni naprodaj nekaj izdelanih usnjenih suknjičev. Ivan Črtane, krojaštvo in izdelovanje usnjenih suknjičev, Črnuče št. 71.

Krasen biker čiste montafonske pasme, 6 tednov star, naprodaj. Pristava hotela Slon, Cesta v Mestni log št. 31.

Naprodaj velika omara, umivalna miza, pisalna miza, kuhinjska miza, obešalnik, jutri v ponedeljek med pol 3. in 5. uro. Cene so zelo ugodne, predmeti pa zelo dobro ohranjeni. - Dalmatinova ulica 2/II.

Tračnice, vagonete in kašpel proda Franjo Gerkman, Laško.

Staro belo vino najbolj zlahtnih trt, zdravo, čisto, prodaja v sodih 80 litrov in več po Din 4.50 liter. Naslov v upravi "Slovenca" pod št. 13.466.

Pisalni stroj dobro ohranjen, se radi opustitve pisarne poceni proda. Iva Kokali, Gradisce 11/II.

Obrt

NOVOPOROČENCI, POZORI Oglejte si izložbo slik - Fotomeyer, Maribor, Gosposka ulica 39. Lepe slike, moderno izdelane in cene.

Kraški teran zdravilni, zajamčeno pristen, iz znanih Černetovih vinogradov v Tomaju - večkrat odlikovan - se dobi v zalogi Kolodvorska ulica 7.

Posteljne mreže izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskega ulica 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se popravila.

Trgovino z živino je otvoril Rahne Valentin, Zalag 7, p. D. M. v Polju, 10 minut od postaje. Na razpolago so in bodo vedno prvovrstne plemenske krave, dobre mlekarice; druge plemenske preskrbam po naročilu. Kupoval bom živino v Prekmurju, dobro raščeno in priporočljivo za naš okolje.

Dame, gospodje! Garderoba vsled nepravilnega likanja izgubi obliko, odpadejo dlavice, dobi svetlobo (Glanz). - Strokovnjaško Vam jo kemično očisti, zlika, pošije, obrne, obenem modernizira Vallet Expres, Mestni trg 5/II, Črne obleke se na poseben način likajo, da izgubijo svetlobo. Za ovratnike suknji na razpolago najfinejši baržun. Likanje 18 Din, obračanje 280 Din. Pri večjem naročilu popust. Po obleke se pošlje in dostavi.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate uročnino za "Slovenca", "Domoljuba" in "Bogoljuba", uročate inserate in dobite razne informacije. - Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska št. 3030.

Restavracija "Roža"

Dospelo je stajersko staro in novo vino, ki se bo točilo po 10 in 12 Din, dalmatinsko vino, črno in belo, po 10 Din. Na razpolago razna jedila, kakor mlad presiček, krvavice, divji zajec itd.

Halo! Halo!

Ako imate obnošen usnjat suknjič, Vam ga po izredno nizki ceni prebarvamo, da bo kot nov. Franc Podgoršek, Domžale.

Plašče za zdravnike, laborante, brivce itd., jopiče za natakarje, peke, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljša C. J. Hamann, Ljubljana. Mestni trg 8.

Zimske suknje

(plašči). Celi ostanki od 2.60 do 2.85 m, fino češko blago, prejšnja cena Din 560, sedaj cel ostanek za 265 Din - se dobi pri Commerce d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2/II.

Elektroinstalacije

za razsvetljavo in pogon izvršuje strokovnjaško po zmernih cenah ter special. delavnica za popravljanje in previjanje elektromotorjev, transformatorjev in avto-dinam. - Imam v zalogi ves elektro-material, kakor žarnice in elektromotorje najznamenitijih firm v vsaki količini. Fr. Perčinčič, koncesionirano elektro podjetje, elektro mehanično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16, telefon 2371; Domžale, nasproti pošte.

LESNA INDUSTRIJA!

Nabavite si moj avtomatični brusilni stroj, ker z istim je lahko vsakdo dober brusar. - Gateržage na stroju brušene se brusijo ravno - zato Vam jih ni treba s pilo ravnati; isto-tako so krožne žage po brušenju enako okrogle. Zagali boste hitreje, ker žagine liste zamorete izkoristiti le, če so avtomatično brušeni.

Te stroje izdeluje in se priporoča I. jugoslovenska delavnica avtomatičnih strojev F. Lončar Ljubljana VII, Sp. Šiška, Celovška c. 43

Nogavice rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG LJUBLJANA, Židovska ulica in Stari trg

Sveže in suhe gobe

kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte poslušna.

Namizna jabolka prvovrstna, razpošiljam po najnižji ceni. - Peter Setina, Radeče - Zidani most.

Modroce otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudim najceneje Ignacij Narobe Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Dovršen v kvaliteti in izdelavi je PARKET IVAN VIŠKA v Ljubljani in vsled polne reorganizacije obrata tudi na cenejši!

»Javor« lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohišstvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Tvrška A. VOLK Ljubljana, Rošljeva cesta 24. nudim najceneje vse vrste okenjske mokane in druge ulovske izdelke. Zahtevajte cenik!

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Mreže za postelje izdeluje najceneje samo tvrdka Pavel Strgulc, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej), poleg skladišča "Alko". - Sprejema tudi popravila.

Prevoz vsakovrstnih predmetov s parom konj in vozovi prevzemam. Cene nizke. Hlev pri "Figovcu", Dunajska cesta 13. Telefon 28-41.

Radio Vam popravi ali preuredi najboljše v tej stroki dipl. tehn. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova 5

ZLATA JAMA JE STALNA REKLAMA V SLOVENCU

BLAGO za moške in ženske obleke in vseh vrst MANIFAKTURO za lesen nabavite najugodnejše pri tvrdki NOVAK LJUBLJANA Kongresni trg št. 15 (nasproti Nuuske cerkve) VELIKA IZBIRA - NAJCENEJE

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KOMENDI naznanja žalostno vest, da je njen soustanovitelj, član načelstva, gospod Jožef Lah posestnik na Klanču št. 2. po kratki bolezni umrl. Pogreb bo v ponedeljek zjutraj ob 7 iz Klanca na župno pokopališče v Komendi. Ohranimo nad vse dobrega moža v trajnem spominu in molimo zanj! Komenda, dne 14. novembra 1931. NAČELSTVO IN NADZORSTVO.

NA PRVEM MESTU so
šivalni stroji in koleša
Adler - Gritzner

švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri trdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
za vodo.
Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

Zastopstvo

prvovrstnih tvrdk za Vojvodino event. za celo Jugoslavijo prevzamemo. Lastni avto. Prvovrstni izvedenci. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Organizator, strokovni specialist.«

Pijanost!

Te grozovite strasti morete zanesljivo odvaditi pijanca z AVINAL-om, izdelkom berlinskega lekarnarja Franka. AVINAL morete dajati, ne da bi pijanec opazil. Jamčimo, da je sredstvo popolnoma neškodljivo zdravju. S pomočjo AVINAL-a se je v naši državi rešilo že več stotin oseb. Glavna zaloga: lekarna Mr. Rožmana, Beograd, Terazije 5. — Zavoj, ki zadošča za uspeh, 237 Din s poštnino vred.

Važno za trgovce!

Stara, solidna, dobro vpeljana trgovina krakega, modnega in manufakturnega blaga v sredini Maribora, s hišo ali tudi brez hiše, se radi smrti po ugodnih pogojih proda. Prosimo dopise na Jos. Baumeister, veletrg., Maribor.

DR. JAN JURO
advokat v Mariboru

je preselil svojo pisarno v

Novo palačo OUZD nasproti sodnije

Sodna ulica števil. 9

Zahvala

Podpornemu društvu

»Ljudska samopomoč«
v Mariboru

izrekam tem potom najlepšo zahvalo za nemudoma izplačano podporo po smrti moje matere, ge. Marije Lovšin, in priporočam to človekoljubno društvo vsakomur najtopleje.

Otavce na Dolenjskem, dne 14. nov. 1931.

ALOJZ LOVSIN.

Zahvala

Podpisani izrekam tem potom

»Ljudska samopomoč«
v Mariboru

najlepšo zahvalo za takoj izplačano podporo po smrti moje sestre g. Marije Mavrič in priporočam to prekoristno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Bohinjska Bistrica, dne 14. nov. 1931.

FRANC MAVRIC.

Zahvala

Za takojšnje izplačilo pripadajoče podpore po smrti mojega očeta, gosp. Jakoba Požarja, pošl. kontr. v p., izrekam tem potom podpornemu društvu

»Ljudska samopomoč«
v Mariboru

najlepšo zahvalo in priporočam to neprecenljivo društvo vsakemu najtopleje, ako še ni nje član.

Vojnik, dne 14. novembra 1931.

TILKA POŽAR.

ELIZABETH ARDEN

V veliko veselje nam je, da Vam moremo sporočiti, da se je

ga. Mr. Ph. Slavka Borčič

voditeljica našega parfumerijskega oddelka vrnila iz Berlina z obiska tamkajšnjih salonov Elizabeth Arden na Linnéjevi cesti 5, kjer je dobila strokovnjaški pouk o znanstveni metodi Elizabeth Arden pri uporabi doma. Tam so ji razložili, kako mora vsaka žena doma gojiti svojo polt, da si jo ohrani nežno, kako spozna razne lepote nedostatke in jih odpravi, kako naj si izbere in rabi v svoje individualne namene potrebne Venetian lepote preparate. Vljudno Vas vabimo, da obiščete naš oddelek in vprašate damo za svet. Naša želja je, da bi naše cenjene odmalke iz tega pouka in njenega znanja imele osebno korist.

ELIZABETH ARDEN

Depot

DROGERIJA „ADRIJA“

Mr. Ph. Slavka Borčič

Ljubljana, Šelenburgova 1.

Naznanilo!

Usnjarno Jos. Bleha na Aleksandrovi c. 24 sem odkupil in jo opuščam vse tam dane kože v strojenje se dobijo za naprej pri

JOS. PIRICH, trgovina usnja in nakup surovih kož
Maribor, Aleksandrova c. 21

Potrudil se bom vstreti, vsako predelavo in strojenje kož, kakor tudi nakup po najvestnejših dnevnikih cenah. Usnje, jermena vsake vrste vedno v zalogi. Solidno in cenno postrežbo si nadejam pridobiti naklonjenost slavnega občinstva. Se priporočam

R
M
L

Sukneni ostanki

za površne sukne in obleke

pod ceno!

R. MIKLAUC »Pri Škofu«, Ljubljana

R
M
L

Priporoča se prvi slovenski zavod
Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

PERILO ZA GOSPODE
PERILO ZA DAME

Srajce
in vse drugo perilo za gospode in dame kupite v dobri kvaliteti in po zelo nizkih cenah

v tovarni perila
Trgovski dom **Stermecki**
Celje št. 18

Velika izbira kravati, žepnih robcev, naramnic, podvez, rokavic, nogavic in drugih modnih predmetov.

Cenik z mnogimi slikami zastoj!

Vabilo
na
redni občni zbor
delegatov
I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani,
R. Z. Z. O. Z.,
ki se bo vršil

1. decembra 1931 ob 10. uri v Ljubljani, Kongresni trg 2, v prostorih posloводства.

DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaklj. za l. 1930/31.
4. Volitev 5 članov načelstva.
5. Volitev 8 članov nadzorstva.
6. Branje rev. poročila.
7. Samostojni predlogi in slučajnosti.

Načelstvo.

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici
reg. zadr. z n. z. V Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100,000,000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

ZAHVALA vsem, ki so nam izkazali svoje sožalje, vsem, ki so nam pomagali s tolažbo, vsem, ki so počastili s svojo navzočnostjo poslednjo pot pokojnega, predobrega nam soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

KARLA FLERINA
mesarja, posestnika in cerkvenega ključarja v Domžalah.

Prav posebna zahvala pa gre preč. g. župniku F. Berniku za njegovo tolažbo v pokojnikovi bolezni ter za prelep spominski nagovor ob grobu rajnega, dalje g. dr. M. Hočvarju za njegovo pozornost, uslužnost in prizadevanje, s katerim je skušal lajsati pokojniku težko bolezen, g. Jezerniku J. za prijateljske poslovilne besede od nepozabnega, sl. domžalski godbi, vsem gg. pevcem, gg. članom požarne brambce, vsem darovalcem cvetja in vencev in še vsem onim, ki so pripomogli k tako lepemu, svečanemu slovesu pokojnikovega trupa od nas. Se enkrat se vsem zahvalujemo, pokojnika pa ponovno priporočamo v molitev in blag spomin.

ZALUJOCI OSTALI.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Direkcija drž. rudnika Velenje proda potom pisnene ofertalne licitacije na dan 21. decembra t. l. ob 11 dopoldne zalogo

polukoksa

od ca. 200 ton. Zakonito kavicjo je položiti pri podpisani najkasneje do 10 dop. na dan licitacije. Pismeni pogoji na razpolago. — Iz pisarne drž. rudnika Velenje št. 11309-ll.

»SLAVIJA«, jugoslovanska zavarovalna banka

v Ljubljani, Gosposka ulica 12

Telefon št. 2176, 2276

PODRUŽNICE:

Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

ZA:
**DOM,
OBRT IN
INDUSTRIJO**

DÜRKOPP ŠIVALNI STROJI

ZALOGA:
**LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6
TELEFON 29-30**

Ob prvem kihlu, ob najmanjšem štegetanju v nosu ali grlu zatecite se takoj k razkužilnim pastiljam

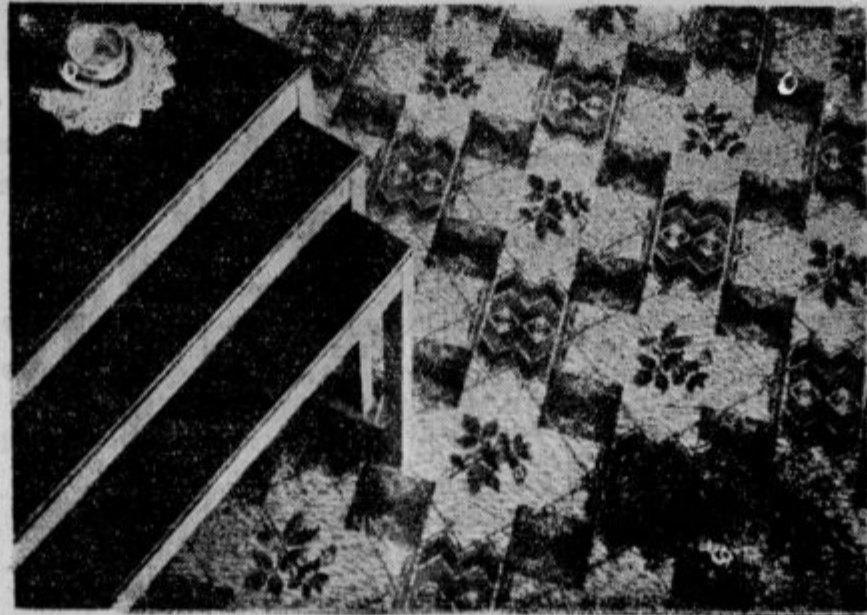
„VALDA“

ki preprečujejo, lajšajo in odpravljajo vnetje sluznic ter povzročujejo njihovo odpornost zoper prehlajenje, nahod, vnetje krhlija, katar itd.

Pastilje „VALDA“

zabranjujejo nahodu razširjenju na prsa. Toda pazite, zahtevajte vedno samo izvirne pastilje „VALDA“.

Prodajajo se izključno le v skafjicah v napisom „VALDA“ v vseh lekarnah in drogerijah.

LINOCEJ

v veliki izbiri priporoča tvrdka

A. & E. SKABERNÉ, LJUBLJANA

Usnjate in trikot rokavice

od priproste do najfineše izdelave, v vseh barvah, po solidnih cenah dobite v specialni trgovini modrecev in rokavic

MARIJE SIEBER Ubltrichova naslednica
MARIBOR - Glavni trg 14

Velika izbira nogavic, trikot hlae, trikot telovnikov itd.

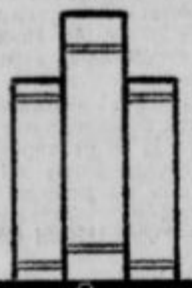
ČUDO DANAŠNJEGA ČASA!

„HOBBY“

trieriski univerzalni preparat za pranje, čiščenje, higijeno in čistočo v hiši in povsod. Tisoče zahvalnic in odlikovanj. Vsaka škatla ima obširno navodilo za uporabo. — Zahtevajte povsod. — Generalno zastopstvo: »HOBBY« A. R., Beograd, Cara Uroša 19. - Telefon 23-0-13.

ZA KLEPARSKE MOJSTRE, pomočnike, vajence in obrtne nadaljevalne šole pripravne **strokovne rizbe** I. del prodaja: **ING. RUDOLF TREO**, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Cena DIN 62.—.

**SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.**

NUDI PO IZKREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

M. DRENİK

LJUBLJANA, Kongresni trg 7

Ustanovljena 1860

Ogromna izbira ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Za smirna, perzijske in Kelim preproge volna, blago in vzorci. Za brokat-prtče zlate čipke, vložki in vsakovrstne vrvice. Pre-tiskarija, entlanje, plisiranje, montiranje blazin, torbic ite.

Oltarje, kipe ter križe

izdeluje

STANE VIDMAR

LJUBLJANA, Gallusovo nabrežje 33

V Vreče. Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki: **Mirko Mlakar** Ljubljana, Slomškova ulica št. 11 tel. št. 2947.

Kilavost

Specialist KLEBER je došel!

Bolniki, ki trpite na otrplosti organov, morete zopet ozdraviti, ne da bi prekiniti svoj posel in brez vsake nevarnosti za Vaše zdravje. »Slovita metoda za elastično zadržavanje kile instituta za kilavost in bandaze (Institut Herniaire de Lyon)« prvovrstnega univerzitetnega medicinskega centra na Francoskem katere dobre uspehe hvatijo tisoč zdravnikov, se bo praktično izvajala tudi pri nas, ker je specialist Kleber v naši državi otvoril nekaj center za strokovne aplikacije (poskusne demonstracije) in prodajo aparatov preizkušene tehnike za elastično zadržavanje kile izum bratov Kleber, specialistov za kilavost.

Iz tega razloga bo generalni direktor instituta Herniaire de Lyon, gospod Kleber osebno demonstriral svoje slovite elastične pasove, ki izborno zadržavajo vse kile in znanstveno uravnavajo vsak otrpl organ, kot ostanje ledvice, upadle maternice, razširjeni ali viseči želodec, kile, dalje pasove za nosečnost i. t. d. dajal brezplačne nasvete bolnikom in sicer v **Ljubliani** v lekarni Mg. ph. Leon Bahovec, Kongresni trg 12 v sredo 18. nov. od 14—19 in v četrtek 19. nov. od 9—17 ure, v **Mariboru**, hotel »MERAN« v petek 20. novembra od 9—17 ure.

Cene aparatov se gibljejo med 450—650 dinarjev.

Pas Kleber preprečuje kilavost in vsakogar usposobi za delo.

Bolniki: moški, ženske in otroci, v Vašem interesu je, da nas obiščete, ker bo specialist Kleber prihajal vsake tri mesece, da Vas obišče in Vam da strokovna navodila.

POZOR
RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom za mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepa izdelan in prvovrstna kvaliteta. **2cevni aparat kompl. Din 1.380.—** **3cevni aparat kompl. Din 1.980.—** **4cevni aparat kompl. Din 3.300.—** Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER
LJUBLJANA 2 - Dunajska cesta 1b/II.

HALO! HALO!

Otvoril sem nov vinotoč v Celju, Za kresijo št. 6. Zagotavljam, da bom točil prvovrstna, pristna dalmatinska vina, dalmatinski mošt, tropinovec, slivovko, rum ter najrazličnejše likerje. Na razpolago bodo najraznovrstnejša mrzla jedila, razen tega bodo vsaki petek sveže pečene in ocvrte ribe po želji cenj. gosta. Postrežba točna! Za obilen obisk se priporoča **SIBENSKI VINOTOČ.**

1. Mešano perje, naravno, kg Din 15.—
2. Pisano kokošje drobno perje, kemično očiščeno, kg Din 22.—
3. Rumeno kokošje drobno perje, kemično očiščeno, dobra vrsta, kg Din 30.—
4. Skubljeno, pisano puranovo perje, naravno, kg Din 38.—
5. Čisto belo kokošje perje, drobno, kemično očiščeno, kg Din 50.—
6. Skubljeno perje puranovo, pisano, kemično očiščeno, kg Din 50.—
7. Skubljeno kokošje perje, kemično očiščeno, kg Din 65.—
8. Skubljeno kokošje perje, rumeno, kg Din 96.—
9. Skubljeno kokošje perje, čisto, belo, kemično očiščeno, kg Din 110.—
10. Skubljeno gosje perje s puhom, kemično očiščeno, kg Din 150.—, 180.— in 200.—
11. Pub, siv, kemično očiščen, kg Din 150.—
12. Pub, pravi gosji, bel, kemično očiščen, kg Din 250.—, 300.— in 350.—

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNE UZORCE PERJA, KI VAS ZANIMA.

Zahtevajte, kdor še nima, veliki brezplačni katalog s 164 stranmi raznega blaga

Pišite nam! V nekaj dneh prejmete katalog, v katerem boste našli vse po najnižjih možnih cenah

Največja trg. in odpr. tvrdka

Kastner & Ohler
Zagreb.

ULICA 4

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000.—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu